ROMANTİK İLİŞKİLERDE AKILCI OLMAYAN İNANÇLAR VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bahar Şahan
181149201

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Alper Çuhadaroğlu

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Eylül 2021

ROMANTİK İLİŞKİLERDE AKILCI OLMAYAN İNANÇLAR VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bahar Şahan
181149201
Orcid:0000-0002-4177-2870

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Alper Çuhadaroğlu

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Eylül 2021

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*" ile bildirilen 6689 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*" ile bildirilen 6689 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca akademik gelişimime bilgi ve birikimleriyle katkı sunan, her zaman desteğini hissettiğim değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Alper Çuhadaroğlu'na teşekkürlerimi sunarım.

Tez savunmama katılarak değerli yorumlarını paylaşan ve zamanlarını ayıran değerli hocalarım Dr. Öğr. Üyesi Gülşen Varlıklı ve Doç. Dr. Osman Nejat Akfırat' a teşekkürlerimi sunarım.

Tüm yaşamım boyunca beni koşulsuz destekleyen, varlıklarıyla her daim güç veren, dünyadaki en büyük şanslarım annem ve babam, Mehmet Şahan ve Tülin Şahan'a, canım kardeşlerim Zeynep Şahan ve Fırat Şahan'a teşekkür ederim.

Tez yazım sürecinde yardımlarını esirgemeyen değerli meslektaşım Veysi Sonkaya'ya ve hep yanımda olan motivasyonumu yüksek tutmamı sağlayan Serhat Gürbüz, Oğuzhan Güler, Dilan Demir'e gönülden teşekkür ederim.

Bahar Şahan

Eylül, 2021

ÖZ

ROMANTİK İLİŞKİLERDE AKILCI OLMAYAN İNANÇLAR VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Bahar Şahan
Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Programı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Alper Çuhadaroğlu
Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2021

Bu araştırmanın amacı, romantik ilişki yaşayan bireylerin akılcı olmayan inançları ile flört şiddetine yönelik tutum arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Belirtilen değişkenlerin, ilişkili olabileceği düşünülen, cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya gibi demografik özelliklere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek de araştırmanın amaçları arasındadır.

Çalışmanın araştırma grubunu İstanbul Maltepe Üniversitesinde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 442 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılar "Basit Seçkisiz Örnekleme Yöntemi" ile belirlenmiş ve gönüllülük esasına göre katılım sağlanmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak "Kişisel Bilgi Formu", "Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAİNÖ)", "Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ)" kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 25 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın temel değişkenlerinin aralarındaki ilişkiyi ölçmek etmek için "Spearman Korelasyon Analizi" kullanılmıştır. Araştırmada ayrıca, normal dağılım gösteren verilere parametrik olan "Bağımsız Gruplar t testi" ve "Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)", normal dağılım göstermeyen verilere parametrik olmayan "Kruskal Wallis H" ve "Mann Whitney U" analiz yöntemleri uygulanmıştır.

Araştırmanın sonucunda, "Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAİNÖ)" ölçeğinin toplam puanı ile "Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ)" ölçeğinin

toplam puanı arasındaki ilişkiye bakıldığında; orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur. Bir başka ifadeyle, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar puanlarının artması, flört şiddetine yönelik tutum puanlarının azaldığını göstermektedir. Dolayısıyla FŞTÖ ölçeğinde FŞTÖ puanlarının azalması, flört şiddetine yönelik tutumu arttırdığı bilinmektedir. Sonuç olarak romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların artması, flört şiddetine yönelik tutumu arttırmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançları, Flört Şiddeti.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN IRRATIONAL BELIEFS IN ROMANTIC RELATIONSHIPS AND ATTITUDES TO DATING VIOLENCE

Bahar Şahan
Master Thesis
Department of Educational Sciences
Psychological Counseling and Guidance Programme
Advisor: Asst. Prof. Alper Çuhadaroğlu, PhD
Maltepe Üniversity Social Sciences Graduate School, 2021

This study aims to examine the relationship between the irrational beliefs of individuals in romantic relationships and their attitude towards dating violence. It is also one of the motivations of this study to determine whether the specified variables differ significantly according to demographic characteristics such as gender, class, relationship status, income, education, exposure to violence in a dating relationship, and exposure to parental violence.

The research group of the study is consisted of 442 students studying at Istanbul Maltepe University between the 2019-2020 academic years. Participants were determined by the "Simple Random Sampling Method" and participation was voluntary. In the research, "Personal Information Form", "Irrational Beliefs in Romantic Relationships (RAİNÖ)", "Dating Violence Attitude Scale (FŞTÖ)" were used as data collection tools. SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 25 package program was also used to analyze the data. "Spearman Correlation Analysis" was used to measure the relationship among the main variables of the study. Parametric "Independent Groups t-test" and "One-Way Analysis of Variance (ANOVA)" were applied to the data with normal distribution, and non-parametric Kruskal Wallis H and Mann Whitney U analysis methods were applied to the data which did not show an example of normal distribution.

As a result of the research, when the relationship between the total score of the "Irrational Beliefs in Romantic Relationships Scale (RAINO)" scale and the total score

of the "Dating Violence Attitude Scale (FSTO)" scale is examined; It has been revealed that there is a moderate, negative and meaningful relationship. In other words, the increase in the scores of irrational beliefs in romantic relationships indicates that the scores of attitude towards dating violence decrease. Therefore, it is known that decreasing FSTO scores in the FSTO scale increases the attitude towards dating violence. As a result, the increase in irrational beliefs in romantic relationships increases the attitude towards dating violence.
Keywords: Irrational beliefs of individuals in romantic relationships, dating violence.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI ii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI iii
TEŞEKKÜR iv
ÖZ v
ABSTRACT vii
İÇİNDEKİLER ix
TABLOLAR LİSTESİ xii
ŞEKİLLER LİSTESİ xiv
KISALTMALAR xv
ÖZGEÇMİŞ xvi
BÖLÜM 1. GİRİŞ 1
1.1. Problem 1
1.2. Akılcı Duygusal Davranışçı Terapi 7
1.2.1. ADDT' nin İnsan Doğasına Bakışı 7
1.2.2. A-B-C Modeli 8
1.2.3. Akılcı ve Akılcı Olmayan İnançlar 11
1.2.4. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar 13
1.2.5. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlarla İlgili Yapılan Araştırmalar 14
1.3. Şiddet 18
1.3.1. Flört Şiddeti 21
1.3.1.1. Flört Şiddeti Türleri 22
1.3.1.1.1. Fiziksel Şiddet 23
1.3.1.1.2. Psikolojik/ Duygusal Şiddet 24
1.3.1.1.3. Ekonomik Şiddet 25
1.3.1.1.4. Cinsel Şiddet 26
1.4. Flört Şiddeti İle İlgili Araştırmalar 26
1.5. Araştırmanın Amacı 31
1.6. Önem 31
1.7. Varsayımlar 33
1.8. Sınırlılıklar 33
1.9. Tanımlar 33
BÖLÜM 2. YÖNTEM 35
2.1. Araştırmanın Modeli 35
2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu 35
2.3. Veri Toplama Araçları 36
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu 36

2.3.2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAİNÖ) 36
2.3.3. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ) 37
2.4. Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması 38
BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUMLAR 40
3.1. Bulgular 40
3.1.1. Araştırma Kullanılan Bağımsız Değişkenlerin Frekans ve Yüzde Değerleri 40
3.1.2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulguları 42
3.1.2.1. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin t Testi Bulguları 42
3.1.2.2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları 44
3.1.2.3. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Durumu Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları 45
3.1.2.4. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları 48
3.1.2.5. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları 49
3.1.2.6. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin t Testi Bulguları 51
3.1.2.7. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin t Testi Bulguları 53
3.1.3. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinin Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulguları 54
3.1.3.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinin Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Analizi Bulguları 54
3.1.3.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları 56
3.1.3.3. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Durumu Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları 57
3.1.3.4. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları 58
3.1.3.5. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları 59

3.1.3.6. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Analizi Bulguları 61
3.1.3.7. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Analizi Bulguları 63
3.1.4. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Arasındaki İlişki 64
3.2. Yorumlar 70
3.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlarının Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Bağımsız Değişkenler Açısından Yorumlanması 70
3.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Bağımsız Değişkenler Açısından Yorumlanması 76
BÖLÜM 4. SONUÇ 82
EK'LER 89
KAYNAKÇA 93

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Bağımsız Değişkenlerin Frekans ve Yüzde Değerleri 40
Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 43
Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 44
Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Durumu Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 46
Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Gelir Düzeyine Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 48
Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi .. 49
Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 51
Tablo 8. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 53
Tablo 9. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 55
Tablo 10. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 56
Tablo 11. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Durumu Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 57
Tablo 12. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 58
Tablo 13. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi .. 59

Tablo 14. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 61
Tablo 15. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 63
Tablo 16. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Alt Boyutları ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Alt Boyutları Arasındaki Spearman Korelasyon Katsayıları 65

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. ABCDEFG Kuramı (Corey, 2008; Ellis, 1996). 9
Şekil 2. Ekolojik Çerçeve (Heise,1998). 20

KISALTMALAR

X : Ortalama

SS : Standart Sapma

N : Toplam Sayı

Sd : Serbestlik Derecesi

KT : Kareler Toplamı

KO : Kareler Ortalaması

X^2 : Ki Kare

p : Anlamlılık Düzeyi

ADDT : Akılcı Duygusal Davranışçı Terapi

RAİNÖ : Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği

FŞTÖ : Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

DSÖ : Dünya Sağlık Örgütü

ÖZGEÇMİŞ

Bahar Şahan

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim

Y.Ls.	2021	Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı
Ls.	2018	Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü
Lise	2013	Bayraktar Anadolu Lisesi

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Bu bölümde romantik ilişkiler, şiddet, romantik ilişkilerdeki şiddet, romantik ilişkilere dair akılcı olmayan inançlar ve bu konulara yönelik araştırmalara ve araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem

İnsanoğlu çevresindeki diğer insanlarla iletişime geçmeye ve ilişkiler kurmaya ihtiyaç duyar ve bu etkileşim varlığının devamı için son derece önemlidir. Sosyal bir varlık olan insan, hayatı boyunca farklı gelişim dönemlerinde bulunur ve her bir gelişim döneminde farklı psikolojik ve fizyolojik ihtiyaçları ve değişimleri vardır. İnsanların yaşadığı olaylara dair duyguları, bakış açıları, bu konulara yaklaşım biçimleri, kişilik özellikleri etkileşim kurduğu tüm ilişkilere yön vermektedir. Adler (1982), insanların hayatı boyunca bütün yaşam sorunlarının üç ana sosyal sorunda birleştiğinden bahsetmektedir; "arkadaşlık kurma ve dostça sevgi, çalışma ve meslek sahibi olma, yakın ilişkiler geliştirme ve aşk". Kişilerarası ilişkileri içerisinde barındıran bu üç ana sorunu yaşam görevleri olarak tanımlamış ve bu görevleri başarı ile tamamlamanın öneminden bahsetmiştir.

Bireyler hayatlarının her evresinde yakın ilişkiler kurmaktadır; bu ilişkiler gerek arkadaşlık gerek ebeveyn gerekse romantik ilişkilerdir. Yakın ilişkiler ilk olarak anne veya bakım veren kişi ile başlar daha sonra yetişkinlik dönemi ile bu yakınlık romantik ilişkiye dönüşür. Sternberg'e göre (1986) yakın ilişki, bireyin sevdiği kişiyle kurulan duygusal bağlılıkla birlikte karşılıklı anlayışı da ifade etmektedir. Yakın ilişkilerle birlikte anılan romantik ilişkiler geçmişten bugüne her dönemde, çeşitli alanlarda araştırmacıların dikkatini çeken bir konu olmuştur. Romantik ilişki; bireylerin birbirleriyle maddi ve manevi paylaşım halinde olduğu, karşılıklı yoğun duygular beslediği ve ilişki sonlandırıldığında bireyde acıya sebep olan ilişki olarak ifade edilmektedir (Aydoğdu, 2010). Romantik denilince akla gelen ilk kavram aşk iken, aslında sağlıklı veya sağlıklı olmayan duygu, düşünce ve davranışlarımızı da içermektedir.

Kalkan ve Yalçın (2012), ilişki türlerinden biri olan romantik ilişkinin; aşk, bağlanma, duygusal destek ve ait olma özelliklerini barındırdığını ve bu özelliklerin insan yaşamını geliştirdiğini ve zenginleştirdiğini ifade etmektedir. Connolly, Craig, Goldberg, & Pepler (2004), romantik ilişkilerin genellikle ergenlik döneminde başladığını ifade etmektedir. Ergenlik dönemindeki kişiler, ilk olarak akranlarının olduğu grupta karşı cinsteki kişilerle iletişim kurmakta, daha sonra grup görüşmelere katılmakta ve son olarak da ikili romantik ilişkiler kurmaktadır (Zimmer-Gembeck, 2002). Romantik ilişkilerin gençlerin gelişimleri üzerindeki önemini vurgulayan Erikson (1968); romantik ilişkilerle ilgili üç temel gelişim görevini yerine getirebilmenin önemini vurgulamaktadır. Bunlardan birincisi "biricik bir kimlik oluşturmak", ikincisi "ilişki becerilerini geliştirmek ve karşı cinsle yakınlık kurmak" ve son olarak da "cinsel istek ve dürtülerle sağlıklı bir şekilde baş etmek"tir (Erikson 1968; Feldman& Gowen, 1998).

Üniversite dönemindeki gençlerin hayata uyum sağlama çabasında, romantik ilişkiler oldukça önemli bir yere sahiptir. Üniversite yılları ülkemizde genellikle 18-25 yaşlarına ve "ileri ergenlik" veya "genç yetişkinlik" olan gelişim dönemine denk gelmektedir (Kılıççı, 2006). Bununla birlikte Erikson (1968) bu dönemin gelişim görevini "yakınlığa karşı yalıtılmışlık" olarak adlandırmaktadır. Bu gelişim görevindeki yakınlık kavramı, genç yetişkinin benliğini kaybetmeksizin duygusal ve destekleyici bir ilişki yaşayabilmesidir. Diğer bir kavram olan yalıtılmışlık ise bireyin kurduğu ilişkilerin sağlıksız olması ve yalnız kalmasını ifade etmektedir (Erikson, 1968). Arnett (2000) ise beliren yetişkinlik dönemini, genç yetişkinlerin çocukluk ve ergenlik dönemindeki bağımlılığı üzerinden attığını fakat tam anlamıyla yetişkinliğin gerektirdiği sorumlulukları üstlenemediği bağımsız bir dönem olarak adlandırmıştır.

Genç yetişkinlerin gelişimi bakımından sosyal hayatında sağlıklı romantik ilişkiler kurması oldukça önemlidir. Sağlıklı ve işlevsel olan romantik ilişkiler, bireyin var olan fiziksel ve duygusal iyilik haline katkıda bulunur (Kalkan ve Yalçın, 2012). Günümüzde, genç yetişkinlerin yaşadığı romantik ilişkilerin en dikkat çeken konularından biri, akılcı olmayan inançlardır. Bireylerin sahip oldukları irrasyonel (akılcı olmayan) inanışlar onların romantik ilişki süreçlerinin üzerinde etkisi bulunmaktadır (Ausraite ve Zardeckaite Matulaitiene, 2019).

Bireylerin romantik ilişkiye olan inançları olumlu olursa romantik ilişkileri de olumlu yönde ilerler. Fakat bu inançlar akılcı olmadığında ve bilişsel çarpıtmalar var olduğunda ilişkide benzer etkilerle karşılaşılmayacaktır. Romantik ilişki inançları, bir ilişkiye dair belirli düşüncelerin ortaya çıktığı beklenti ve algılar olarak ifade edilmekte olup işlevsel ve işlevsel olmayan inançlar şeklinde gruplandırılmaktadır (Eidelson ve Epstein, 1982). Bilişsel davranışçı yaklaşım, işlevsel olmayan inançlar ya da diğer bir deyişle bilişsel çarpıtmalar da denilen akılcı olmayan inançların bireylerin işlevsel olmayan davranışlarına neden olduğu ifade edilmektedir (Beck, 1976; Ellis, 1962).

İlişkilerin gerçek yönlerini yansıtan akılcı ilişki inançları, bireyin ilişki ile uyumunu, doyumunu ve gelişimini pozitif yönde geliştirdiği için sağlıklı olarak ifade edilmektedir (Sullivan ve Scwebel, 1995). Bunun yanı sıra akılcı olmayan ilişki inançları ise, bireyin ilişkisinin yapısına, kendisine ve başkalarına dair abartılmış, mantıklı ve değişmeye meyilli olmayan direnç gösteren inançlar olarak kabul edilmektedir (Ellis, 1986). Akılcı olmayan inançlar çiftlerin yaşadıkları olaylara karşı işlevsiz duygusal ve davranışsal tepkilerini artırarak romantik ilişkileri olumsuz yönde etkilediği söylenmektedir (Neenan & Dryden, 2006). Duygu ve davranışlar romantik ilişkiler bağlamında değerlendirildiğinde, düşüncelere odaklanmakta yarar vardır. Çünkü duygu ve davranışlarımızın sağlıklı olmaması halinde gerçekçi olmayan düşünceler ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla Albert Ellis'in Akılcı Duygusal Davranışçı Terapi Kuramı'na (ADDT) değinmenin önemli olduğu düşünülmektedir.

ADDT'ye göre, bir kişi yaşam hedefleri belirler ve onlara ulaşmaya çalışır. Akılcılık öncelikle bu hedeflere ulaşmak ve mutlu olmaya yardımcı olan bir araçtır. Tersine, mantıksızlık bireyin hedeflere ulaşmasını engelleyen ve insan işleyişini rahatsız eden bir durumdur (Dryden & Neenan, 2004a). İrrasyonel (mantıklı olmayan) inançlar sorunların nedeni olarak kabul edilir. Bu inançlar, duygular ve davranışlarla etkileşim halinde olduğu varsayımına dayanır. Düşüncelerin incelenmesi ve mantıklı olmayan inançların rasyonel olanlarla değiştirilmesi, terapötik değişime ve insan davranışlarının daha işlevli olmasına yol açacaktır (Dryden & Neenan, 2004a; Dryden & Neenan, 2004b).

İnsanların hayatında romantik ilişkiler yaşamak ne kadar önemli ise, bu ilişkiyi ne derece "sağlıklı" yaşadıkları bir o kadar önemli olduğu söylenebilir. İlişkilerin gerçek yönlerini yansıtan akılcı ilişki inançları, bireyin ilişki ile uyumunu, doyumunu ve

gelişimini olumlu yönde geliştirdiği için sağlıklı olarak ifade edilmektedir (Sullivan ve Scwebel, 1995). Bunun yanı sıra "sağlıksız" yaşanılan romantik ilişkiler ise insan hayatında olumsuz etkilere yol açmaktadır. Yapılan araştırmalarda, irrasyonel ilişki inançlarının daha zayıf iletişim, daha düşük evlilik memnuniyeti (Janjani, Momeni, Rai, & Saidi, 2017) ve ilişkilerde daha yüksek fiziksel ve duygusal istismarla ilişkili olduğunu göstermektedir (Kaygusuz, 2013). Diğer bir yandan, 1997-2008 yılları arasında Başkent Üniversitesinde yapılan araştırmada, psikolojik danışma merkezine başvuran öğrencilerin, romantik ilişkilerdeki problemlerinin hayatlarının önemli bir bölümünü kapsadığını ortaya çıkarmıştır (Doğan, 2012). Yine benzer bir araştırmada üniversite öğrencilerinin psikolojik danışma desteği alma nedenlerinin %45,7'sinin duygusal problemler ve %4,3'nün ise cinsel taciz olduğu belirtilmiştir (Schweitzer, 1996).

Romantik ilişkiler üzerine yapılan araştırmaların yanı sıra araştırmacıların romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile ilgili çeşitli çalışmaları bulunmaktadır. Türkiye'de son zamanlarda yapılan araştırmalara bakıldığında, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının; toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları (Çavdar, 2013), mutluluk (Akbaba, 2018), evliliğe ilişkin tutumları (Karabacak ve Çiftçi, 2016), bağlanma boyutları ve ilişki doyumu (Sarı, 2008) ile ilişkisinin incelendiği araştırmalar bulunmaktadır. Yapılan araştırmaların yanı sıra alanyazında göze çarpan diğer konulardan biri ise "sağlıksız" romantik ilişkilerdir.

Bireyin diğer ilişkilerinde olduğu gibi romantik ilişkilerinde de iniş çıkışlara rastlanmakta ve problemlerle karşılaşılmaktadır. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde görülen bu problemlerden biri flört şiddetidir. Şiddet hem bireyi hem de toplumu etkilediği gibi farklı türleriyle de karşımıza çıkmaktadır. Romantik ilişki içindeki çiftler yaşadıkları problemleri çözmek amacıyla bazen flörtlerine yönelik şiddet içerikli davranışlarda bulunabilirler (Atakay, 2014). Flört şiddeti de şiddetin türlerindendir ve genel olarak ergenlerde ve genç yetişkinlerde rastlanmaktadır (Makepeace,1981). Başkent Üniversitesinde yapılan araştırmada üniversite öğrencilerine flört ilişkisinde şiddetin herhangi bir türüne maruz kalıp kalmadıkları sorgulandığında %85.5 oranında maruz kaldıklarını ve %84.3'ünün flört ilişkilerinde şiddet uyguladıkları belirtilmiştir (Çakmak, İpek, Gürsesli, Kılıçlı, Gül, Yanar vd., 2015).

Sugarman ve Hotaling (1989), flört şiddetini bireyin romantik ilişkisinde karşı cinsi incitmeye veya acıya neden olan aynı zamanda fiziksel veya psikolojik güç ve baskıyı içeren söz ve davranışlar olarak tanımlamaktadır. Kişiler arası şiddet türlerinden biri olan flört şiddeti, romantik ilişkiye sahip bireylerin birbirlerine karşı sözel, cinsel, duygusal ve fiziksel şiddet ya da şiddet içerikli davranışlar sergilemesidir (Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost ve Temel, 2008). Alanyazındaki tanımlara bakıldığında flört şiddetinin bir davranışı veya sadece fiziksel şiddeti değil, psikolojik ve cinsel şiddeti de içerdiği söylenebilir.

Alanyazına bakıldığında, kadınların flört şiddetine maruz kalmasının nedenleri; erken yaşta flörtleşme, erken yaşta cinsel ilişkiye girme, geçmişte şiddet görme, aile içi şiddete maruz kalma ve toplumun yüklediği cinsiyet rollerini kabullenmesidir. Erkeklerin flört şiddetine başvurma nedenleri ise; iletişim becerilerinin zayıf olması, alkol ve madde bağımlılığı, yaşadığı toplumda şiddete şahit olması veya şiddet görmesi ve son olarak toplumsal cinsiyet rollerinden dolayı erkeğe yüklediği kadınlardan daha üstün oldukları ve şiddetin normal olduğu düşüncesini benimsemesidir (Aslan ve ark., 2008). Diğer bir yandan flört ilişkisinde şiddet uygulamaya teşvik eden tehlikeli unsurlar; kıskançlık duyguları, agresyonun boşaltılması, bireyin baskın karaktere sahip olması ve kontrol altında tutmaya duyulan arzu, çiftin, cinsellik ve cinsel etkinliklerle ilgili fikir ortaklığının olmaması, şiddet sayılabilecek davranışın, karşı tarafa iyi gelebileceğine dair inançlar olarak belirtilmektedir (Ely, Dulmus, and Wodarski 2002).

Türkiye'de şiddet genellikle aile üzerinden araştırılmıştır, flört şiddeti üzerine yapılan çalışmalara alanyazında çok az rastlanmaktadır. Oysa yapılan çalışmalara bakıldığında Polat, Köse, Demir, Save, Özen, Yanık ve Güneş (2006)' in yaptıkları çalışmada flört ilişki sürecinde şiddet uygulama ve şiddete uğradıkları durumları araştırdıklarında; 164 üniversite öğrencisinin %36'sının sözel şiddete, kadın öğrencilerin yarısı ve erkeklerin %41 oranında flörtlerinden en az bir kere fiziksel şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir. Ankara'da 148 üniversite öğrencisine yapılan çalışmada ise Katılımcıların %31,6'sı flört ilişkisi olan arkadaşlarının şiddete uğradığını belirtmiş buna ek olarak şiddete uğrayanların % 87,8'nin kadın olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca 148 öğrenciden 12'si flört ilişkisinde şiddete maruz kaldığını, 10'u ise partnerine şiddet uyguladığı saptanmıştır (Özcebe, Aslan, Karabiber, Küçüköztaş, Oransay ve Ölmez,

2002). Kayı, Yavuz ve Arıcan (2000)' nın 700 kadın üniversite öğrencisinin cinsel şiddete uğrama durumu araştırıldığında, %84 oranında şiddet türlerinden birine maruz kalındığı ve flörtleri tarafından uygulandığı ortaya çıkmıştır.

Cinal (2018) flört şiddetinin depresyon ve anksiyete ile ilişkisinin ölçütüğü araştırmada flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutum puanları arttıkça depresyon ve anksiyete düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşmıştır. Yıldırım. (2016) benlik saygısı ve toplumsal cinsiyet tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda kadın öğrencilerin flört şiddeti ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının arasında zayıf ve pozitif yönde bir ilişki bulunurken, erkek öğrencilerin flört şiddeti ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının arasında yüksek ve pozitif yönde bir ilişki bulunmuştur. Kadın öğrencilerin benlik saygısı ile flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Erkek öğrencilerin flört şiddeti ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının arasında yüksek derecede, pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Aynı zamanda erkek öğrencilerin flört şiddeti ile benlik saygısı arasında çok zayıf derecede, negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Doğan (2018) üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada erkeklik rollerini kabullenmenin ve erkekliğe yönelik tehdit algısının flört şiddetine yönelik tutumları ile ilişkisini araştırmıştır. Araştırmanın sonucunda ise, erkek üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile erkeklik rollerini kabullenmeleri arasında düşük ve pozitif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Erkek üniversite öğrencilerinin erkekliğe yönelik tehdit algıları ile flört şiddetine ilişkin tutumları arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araşırmanın demografik değişkenleri ile flört şiddetine yönelik tutumları arasında da anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur.

Akış, Korkmaz, Taneri, Özkaya ve Güney (2019) yaptıkları çalışmada iki farklı fakültede öğrenim gören üniversite öğrencilerinin flört şiddeti prevalanslarını ve etkileyen etmenleri araştırmışlardır. Çalışmanın sonucunda cinsiyet ve fakülte değişkenleri ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki saptanmazken; çocuklukta aile içi şiddete maruz kalanlarda anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ayhan (2020) flört şiddetine yönelik tutumun, algılanan benzerlik ölçeği ve anne babaya güvenli bağlanma ile ilişkisinin incelendiği çalışmada; bireylerin, anne babaya güvenli bağlanma ve anne

babaya benzerlik algısı ile flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun arasında negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç olarak yukarıda verilen bilgiler göz önüne alındığında, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların flört şiddetine yönelik tutumu etkilediği düşünülmektedir. Bu sebeple genç yetişkinlik döneminde bulunan üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen bu araştırmanın problemi, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile flört şiddetine yönelik tutum arasındaki ilişkinin olup olmadığını incelemektir.

1.2. Akılcı Duygusal Davranışçı Terapi

1950 yılında mesleğine klinik psikolog devam eden Albert Ellis, o zamanki Yunan ve Romalı Stoacı filozofların olan; Epikuros, Epiktetos ve Marcus Aurelius düşüncelerinden etkilenerek Rasyonel Duygucu Davranışçı Terapi (RDDT) kuramını geliştirmiştir (Ellis ve Dryden, 2007). 1955'li yıllarda Akılcı Terapi olarak adlandırılmış; daha sonra duyguların önemini vurgulamak için 1961 yılında Akılcı Duygusal Terapi adını almış ve son olarak 1991 yılında ise terapi tekniklerinden olan davranışsal yöntemi kullandığından Akılcı Duygusal Davranışçı Terapi (ADDT) olarak değiştirmiştir (Murdock, 2013).

İrrasyonel inançları (akılcı olmayan inançlar) üzerinde tartışarak gerçekçi ve mantıklı olmadıklarını göstererek bireyin temel işlevsiz düşünce kalıplarını değiştirmeyi amaçlamaktadır (Ellis, 2001). Bu inançlar insanların tutkularının, isteklerinin, tercih ettiği veya etmediği, hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeylerin bir tür ifade şeklidir (Ellis ve Dryden, 2007). ADDT, biliş, duygu ve davranışın insanda farklı işlevleri olmadığını, bunun yerine bütünleşik ve bütünsel olduğu varsayımına dayanır (Ellis ve MacLaren, 2008). Akılcı Duygusal Davranışçı yaklaşımın temel hipotezlerinden biri bireylerin yaşadıkları olaylar değil, olaylara dair inançları, bakış açıları ve geçmişte yaşadığı olumsuz deneyimleri, bireylerin akılcı olmayan düşüncelerine sebep olmaktadır (Corey, 2008). ADDT' ye göre insanların rahatsızlıklarının asıl sebebi onların yaşadıkları durumlardan çok o durumlara nasıl anlamlar yüklediğidir (Sarı, 2008).

1.2.1. ADDT' nin İnsan Doğasına Bakışı

Ellis"e göre ADDT'nin insancıl ve varoluşsal bir bakış açısı vardır (Ellis ve Dryden, 2007). Aynı zamanda insan doğasına nötr olarak yaklaşmaktadır. İnsanoğlunun

içerisinde biraz iyilik biraz da kötülük barındırdığını belirtir. İnsan yaşamının doğası yaratıcılık ve kendini gerçekleştirme güdüsüne sahip olmakla birlikte, bu durumu sınırlayan ve alıkoyan olumsuz motivasyonları da vardır (Sarı, 2008). İnsanların istek ve arzuları, ADDT'ye göre iki temel inanca yöneliktir. Bunlardan birincisi, kendisini sağlıklı bir şekilde geliştirme, pragmatik düşünceye sahip olma eğiliminde olmasıdır ki insanlar işlevsel olma konusunda oldukça yüksek potansiyele sahiptir. İkincisi ise, gerçeklikle ilişkisi olmayan ve katı düşünceler, sağlıklı olmayan duygular ve mantıksız davranışlara yönelik potansiyelleridir (Ellis, 1994).

İnsanlardaki akılcı olmayan (mantık dışı) inançların temelini, erken çocukluk döneminde kendisine birincil derecede yakın olan, hayatında önemli bir yer edinen bireylerden öğrenmesi oluşturmaktadır (Corey, 2008). Bunun en önemli nedenlerden biri ise bireyin erken çocukluk döneminde hayali korkuları ile gerçek korkularını ayırt edememeleridir (Corey, 2008; Ortakale, 2008). Diğer bir yandan akılcı olmayan inançları çevrenin veya ailenin etkilediği kadar birey kendi kendine de gerçekçi olmayan düşünceler geliştirebilmektedir (Spencer, 2005).

Ellis (1996), ADDT terapisinde etik hümanizimden etkilenerek insanların gerek kendilerini gerekse diğerlerini koşulsuz olarak kabul etmelerini ve yargılamamalarını amaçlamaktadır. Bireyler hata yapmalarının normal olduğunu ve bu durumun onları değersiz kılmadığını aksine güçlü ve zayıf yönlerinin olduğunu, kendilerini olduğu gibi, koşulsuz kabul ettiklerinde daha sağlıklı bir yaşamları olacaktır (Yıldırım, 2016).

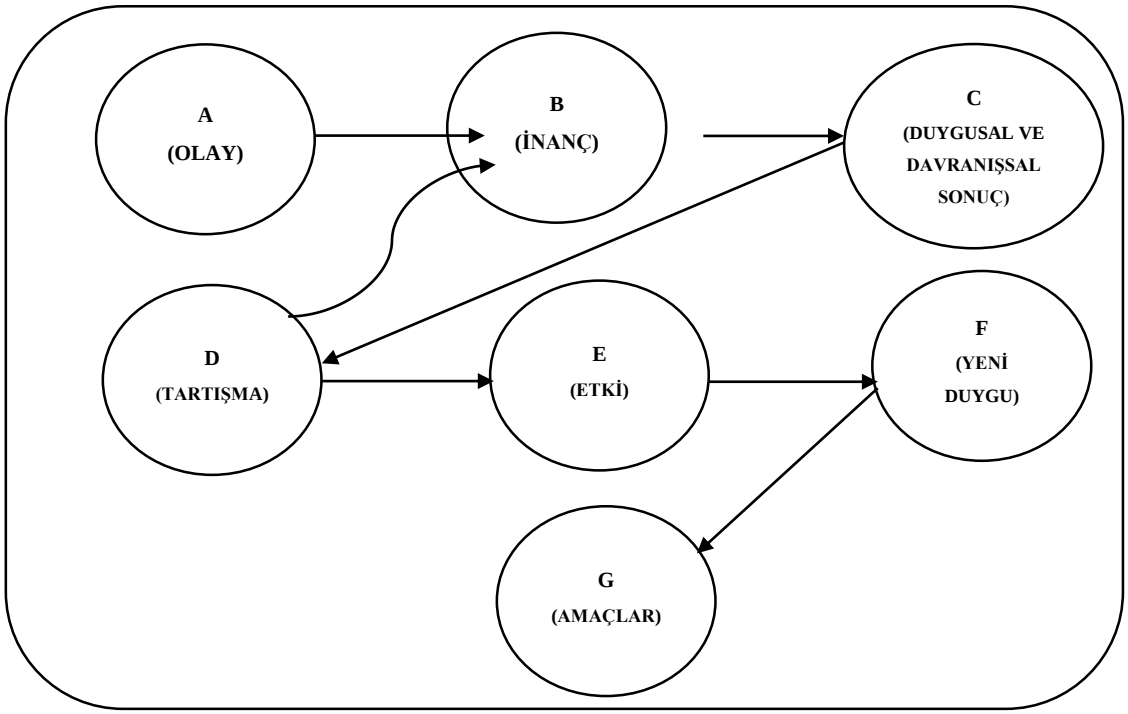
1.2.2. A-B-C Modeli

ABC kişilik teorisi, insanların rasyonel ve irrasyonel düşünme sistemine dayanmaktadır ve buna ek olarak bireyleri akılcı olmayan inanç ve düşünce sistemleri hakkında bilgilendirerek ADDT'nin temelini oluşturmaktadır (Corey, 2008). Ellis'e göre insanlar kendi gerçekliğini oluştururlar. Bireyin davranışının sonuçlarını gösteren en önemli etken, dışarıdan yansıtılan gerçeklik değil, gerçeklik algısıdır. Her bireyin gerçeklik algısı bir diğerinden farklıdır. Diğer bir deyişle her olay bütün bireyleri aynı derecede etkilemeyebilir bu durum tamamen bireylerin olayları algılamalarına bağlı olarak oluşturdukları düşünce, duygu ve davranışlardır (Ellis, 1998 akt. Şahin ve Voltan Acar, 2019).

Ellis, ADDT terapisini tanımlarken, en temel özelliklerden biri bireyin sağlıklı düşünmesini sağlamak için gerekli ilkelerin öğrenilebileceği ve öğretilebileceğinin üzerinde durmuştur (Dryden ve Ellis, 2003). ADDT'nin amacı, bireylere yaşadıkları olumsuz olaylarda ki sorunların temelini akılcı olmayan inançların oluşturduğunu ve bu akılcı olmayan inançları akılcı olan inançlara dönüştürebileceğimizi göstermektir. Dolayısıyla bu amaç danışana ABC modeli ile ifade edilmektedir (Doğan, 1995).

ABC modeline göre; A bireyin yaşadığı tetikleyici olaylar ve deneyimleri, C bireyin duygusal ve davranışsal tepkileri, B ise bireyin olay hakkındaki inançlarıdır (Corey, 2008). Tetikleyici olaylar (A) ile ilgili akılcı veya akılcı olmayan inançlar (B), bireylerin kişisel duygu ve davranışlarını (C) oluşturur. Ellis A'nın B'yi etkilediğini bundan dolayı da B'nin C'ye sebep olduğunu ifade etmiştir (Dryden ve Ellis, 2003). İnsanların düşüncelerine işlemiş olan B'ye ait akılcı olmayan inançların yanlış olduğunun anlaşılması için uzmanlarla birlikte üzerinde çalışılması gerekmektedir (Burger, 2006).

Akılcı Duygusal Davranışçı Terapisinde ilk başlarda ABC kuramı olarak ele alınmıştır fakat daha sonra Ellis, danışana tedavi esnasında değişimini göstermek için ABC modeline D, E, F ve G eklemiştir.

Şekil 1. ABCDEFG Kuramı (Corey, 2008; Ellis, 1996).

ABC modelinden sonra eklenen D (tartışma); duygusal sorunları ve zihindeki karmaşayı engellemek için, insanların akılcı olmayan inançlarını tartışmak ve rasyonel düşünme ve davranma becerilerini geliştirmeyi amaçlayan yeni sonuç veya bakış açısı elde edilmesi gerekmektedir (Ellis ve Bernard, 1985). Hackney ve Cormier (2008), D (Tartışma)'nın iki amacının olduğunu ifade etmiştir. Birinci amaç "bireyin akılcı olmayan düşüncelerini ortadan kaldırmak" olup bu amaca ulaşmak için akılcı olmayan inanç cümle cümle detaylı bir şekilde ele alıp incelenmesi gerekmektedir. İkinci amaç ise "bireyin yeni, daha akılcı inançlar kazanması ve içselleştirmesini sağlamak" ve bunun için ise akılcı olmayan inanç yapısı, akılcı ve yapıcı inanca dönüştürülmelidir. Aynı zamanda D (tartışma), bireyin mantıkdışı inançlarından uzaklaşarak akılcı bir sonuca varmasında ve mücadele etmesinde oldukça destekleyicidir (Akın, 2009).

E (Yeni bir etki); tartışma sürecinde kazanılan yeni davranış ve becerilerle ulaşılan sonuç ve bakış açısına, bireyin düşünce sistemine adapte edilmesidir (Corey, 1991; Ellis, 1996). Danışanın, inanç sisteminin önceden mantıkdışı olduğunun ancak su anda daha akılcı bir duruma geldiğini fark etmesini sağlayan bilişsel sonuçtur. Bireyin yeni, etkili ve akılcı bir düşünce sistemi kazanması, yaşam kalitesinin iyileştirilmesine ve istenen sonuçların elde edilmesine yardımcı olacaktır (Grieger & Woods, 1993).

F (Yeni duygu) ise bireyin tartışma (D) ile birlikte verimli bir etki elde etmesi (E), bireyin tetikleyici olaya ilişkin (A) yeni bir duygu ve his (F) geliştirmesine yardımcı olur. Bu yeni duygu (F), bireyin daha akılcı bir içsel konuşma ve inanç sistemi kazanmasına (B) ve daha az yıkıcı duygu ve davranışlar (C) elde etmesine yardımcı olur. Bununla birlikte bu yeni duygu (F), bireyin tetikleyici olayla (A) karşılaştığında etkili biçimde başa çıkabilmesini ve daha olumlu düşünce ve inançlar geliştirmesini sağlar (Akın, 2009).

Son olarak G (Amaçlar), bireyin duygusal problemlerini en az düzeyde yaşaması için sağlıklı ve yeni amaçlar belirlemesini ifade etmektedir. ADDT'de danışanın, etkili bir yaşam felsefesini benimseyerek ve düşüncenin temelindeki akılcı olmayan inançları değiştirmesi asıl amaçtır (Akın, 2009). Ellis"e göre (1994) insanların temel amaçları hayatta kalmak, acı çekmekten kaçınmak ve insanlık çerçevesi içinde kalmaktır, ikincil amaçları ise mutluluğa ve rahatlığa ulaşmaktır.

Sonuç olarak Akılcı Duygusal Davranış Terapisi (ADDT), bütüncül bir yaklaşım izleyerek kişilerin mantıksız inançlarını, rasyonel ve mantıklı inançlara dönüştürerek duygusal ve davranışsal işlevlerini geliştirmelerine yardımcı olur (Ellis, David ve Lynn, 2010). Birey terapide edindiği kazanımlar sayesinde rasyonel düşünmeyi öğrendiği için, gelecekte karşılaşacağı benzer olaylarla daha kolay başa çıkabilecek ve kendi kendisinin terapisti olabilecektir (Doğan, 1995).

1.2.3. Akılcı ve Akılcı Olmayan İnançlar

ADDT'ye göre biliş, duygu ve davranış birbirinden ayrılmaz parçalardır ve bir bütün halindedir. ADDT'nin temel felsefesinde, bireyde hem akılcı hem de akılcı olmayan inançlar mevcuttur (Ellis,1962). Aynı zamanda ADDT, düşünce biçiminin ve içsel diyaloğun inançların temeli olduğunu savunur. Ellis (1973) mantıklı olmanın, mutluluk ve hayatta kalma hedeflerine ulaşmak için düşünce yollarına sahip olduğunu, mantıksızlığın ise hedeflere ulaşmalarını engelleyen düşünceler içerdiğini belirtmektedir.

Akılcı İnançlar başlıca istek ve arzulardan oluşan, sağlıklı, işlevsel, uyumlu, gerçeklikle örtüşen, esnek, mantıklı inançlar olarak ifade edilmektedir (Gençtanırım ve Voltan, 2007). Bireyin hedef ve amaçlarına ulaşmasına, mutlu olmasına ve hayatını devam ettirebilmesine yardımcı olabilecek düşünceler akılcı inançlar olarak söylenmektedir (Dobson, 1988). Walen, DiGiuseppe ve Wessler (1980)' e göre akılcı inançlar, mantıklı ve gerçekle tutarlı olmakla birlikte bireyi rahatsız etmemektedir. Bununla birlikte bireylerin yaşamdan doyum almasına ve kendileri, diğerleri ve çevre ile arasındaki uyuşmazlığı en aza indirgemeye yardımcı olarak, başkalarına ilgi ve bağlılığı artırmasına ve kendilerini yaşamla ilişkilendirmelerine olanak sağlar.

Akılcı inançlara sahip olan bireyler, istek ve arzularını elde edemediklerinde olumlu ve olumsuz memnuniyet, üzüntü, kaygı, pişmanlık ve sıkıntı gibi tatminsizlik duyguları hissettiklerini ifade etmektedirler. Hissettikleri bu olumsuz duygular, yaşadıkları olumsuz olaylara yönelik sağlıklı yanıt olarak kabul edilmektedirler (Ellis ve Dryden, 1997). Dryden (2002, 2003) psikolojik sağlığın temeli olan akılcı inançları dört başlık altında tanımlamıştır. Bunlardan birincisi *"Uygun Tercihler", ikincisi "Durumu Kötüleştirmeyen İnanç", üçüncüsü "Hayal Kırıklığına Karşı Yüksek Tolerans" ve son*

olarak "Kabul Etmek" olarak ifade edilmektedir (*(Dryden, 2003, Aktaran: Sarı, 2008, S. 20).*

Akılcı olmayan inançlar, genellikle fark edilmemekle birlikte zihinsel işleyişimizde yer alarak kendiliğinden ortaya çıkmaktadır (Türkçapar, 2011). Ellis ve Dryden (1997), akılcı olmayan inançları katı, kesin istekler, beklentiler ve mecburilik olarak ifade etmektedirler. Bireylerin psikolojik zorluklara karşı başarıyla üstesinden gelebilmesiyle olumsuz otomatik düşünceler arasında dolaylı bir ilişkili olduğu anlaşılmaktadır (Tanrıkulu, 2002). Walen ve diğerlerine (1980) göre irrasyonel (akılcı olmayan) inançların; (a) doğru olmayan, (b) kesinliği, katılığı ve emri kapsayan, (c) duygusal sorunlara neden olan ve (d) bireyin hedeflerini başarmasını önleyen inançlar olarak dört temel özelliği vardır.

Akılcı olmayan inançlar bir kez kazanıldığında bile sıklıkla tekrarlanır. Bununla birlikte olumsuz durumla karşılaşan bireyler kendilerine has yeni akılcı olmayan düşünceler geliştirirler (Dryden ve Neenan, 2006). Akılcı olmayan düşünceler, birdenbire ortaya çıkan somut düşünceler olarak belirtilmektedir. Mantıksız olan bu düşünceler duruma göre değişiklik gösteren, gerçeklikle uyuşmayan, herhangi bir çaba sarf etmeden kendiliğinden oluşan ve önlemesi zor olan düşüncelerdir (Kalafat, 1996).

ADDT kuramında akılcı olmayan inançların düşünme süreci dörde ayrılmaktadır: Bunlardan ilki "*Aşırı Talepkarlık*", bireyin olmasını veya olmamasını istediği bir şeyde ısrar ettiği durumlar dahil olmak üzere katı inançları içermektedir. İkincisi "*Facialaştırma",* bireyin yaşadığı olay veya durumları korkunç, aşırı derecede abartılmış ve olumsuzlaştırılarak değerlendirmesi olarak ifade edilmektedir. Üçüncüsü *"Engellenmeye Karşı Düşük Toleransı"* olan üçüncü akılcı olmayan inanç ise, olumsuz bir olayın dayanılamaz, katlanılmaz olduğunu düşünmek olarak açıklanır. Son olarak *"Değersizleştirme"* olan son akılcı olmayan inanç ise, birey kendisini veya başkasının değerini, bir yönüyle değerlendirip genelleyerek tamamen değersiz görmesi olarak ifade edilmektedir (Ellis ve Dryden, 1997; Murdock, 2013).

1.2.4. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar

Akılcı olmayan ilişki inançları, bireyin kendisine, partnerine ve ilişkisine dair katı, abartılı, güçlü, mantıksız ve işlevsel olmayan beklenti, inanç veya düşünceler olarak ifade edilmektedir (Sharp ve Ganong, 2000; Tikdarinejad ve Moghadam, 2017). Hayatın diğer alanlarında olduğu gibi, bireyler romantik ilişkileri ve partnerleri hakkında da akılcı olmayan inançlar geliştirebilmektedirler.

Sullivan ve Schwebel'e (1995) göre romantik ilişkilerle ilgili inançlar, bireylerin yaşadığı olayları nasıl algıladıkladıklarından, ilişkilerine ve partnerlerine yönelik beklentileri olarak açıklanmaktadır. Bireyler ilişkilerle ilgili, "ilk görüşte aşk", "yaşadığım ve yaşayabileceğim ilk ve tek aşk", "doğru ve gerçek aşk sonsuza dek sürer", "gerçek aşk bütün zorlukların üstesinden gelir" şeklinde ifade edilen inançlara sahip olduğunda partneri tarafından karşılanamayan bu abartılmış beklentilerin ilişkiye zarar vereceği açıklanmaktadır. (Sprecher ve Metts, 1999).

Bireylerin, ebeveyn ilişkilerini ve diğer çiftleri gözlemleyerek ya da medya, kültürel özellikler aracılığıyla erken çocukluk döneminde akılcı olmayan inançlar geliştirdikleri belirtilmiştir (Sharp ve Ganong, 2000). Romantik ilişkilerde görülen iletişim sorunlarına (Metts ve Cupach, 1990), problem çözme davranışlarının olumsuz sonuçlanmasına (Knee, 1998) ya da ilişkiden alınan doyumun düşük olmasına ve uyuşmazlıklara (Bunchler ve Vellls, 1981; Sullivan ve Schwebel, 1995) neden olmaktadır.

Eidelson ve Epstein (1982) romantik ilişkilerde işlevsel olmayan inançları;

1) Anlaşmazlık yıkıcıdır.
2) Zihin okuma muhtemeldir.
3) Partnerler değişemez.
4) Cinsel mükemmeliyetçilik
5) Cinsiyetler arasında farklılıklar vardır olarak beş başlık altında tanımlamışlardır.

Romans ve De Bord (1995), ise ilişkiler ile ilgili inançları şu şekilde sıralamıştır: (1) Birbirimize karşı daima açık ve dürüst olmalıyız, (2) Birbirimizin zihnini okumalıyız, (3) Her şeyi birlikte yapmalıyız, (4) Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız (5)

Birbirimizin özelliklerini değiştirebilmeliyiz, (6) Romantik idealizm, (7) İyi olan ilişkileri devam ettirebilmek kolay olmalı, (8) Aramızdaki her şey kusursuz olmalı, (9) Kişi, bir romantik ilişkiye sahip olmadan kendisiyle bütünleşmiş sayılmaz.

Fletcher ve Kininmonth (1992), bireylerin yakın ilişki inançlarını ölçmek amacıyla bir ölçme aracı geliştirme çalışmasında; "Yakın İlişki İnançları Ölçeği" adı verilen ölçeğin faktör analizine göre ilişki inançlarına ilişkin dört değişken bulunmuştur. Bu değişkenler; yakınlık, dış faktörler, tutku, bireysellik olarak belirtilmektedir. Geliştirilen bu ölçeğin inanç kategorisinin geniş bir bölümünü içerdiğini, belirli bir ilişkiye ait inançlardan çok genel ilişki inançlarını yönelik ölçmeyi hedeflediklerini belirtmişlerdir. Diğer bir yandan DeBord, Romans ve Krieshok'un (1996) partner uyumunu inceleyen araştırmada ise, ilişkiye özgü akılcı olmayan inançları, genel akılcı olmayan inançlarından ayrıştırarak değerlendirmiş ve çift uyumundaki değişime ilişkiye özgü inançların daha fazla etkilediğini belirtmişlerdir.

1.2.5. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlarla İlgili Yapılan Araştırmalar

Yurt içinde ve yurt dışında romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlara yönelik çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Yurt içinde yapılan araştırmalar romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların; benlik kurguları, doğum sırası, toplumsal ilgi, ilişki doyumu, bağlanma boyutları gibi değişkenlerle ilişkisine bakılmıştır (Bulğur, 2017; Erdem,2019; Saraç, 2013; Sarı, 2008;). Yapılan araştırmaların bazıları romantik ilişki yaşayan üniversite öğrencileri ile bazıları ise evli bireyler ile gerçekleştirilmiştir.

Bilge ve Arslan (2000), çalışmasında, birbirinden farklı üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan düşünceleri ile problem çözme becerilerinin bazı değişkenler açısından anlamlı olup olmadığını incelemişlerdir. 767 üniversite öğrencisi ile yürütülen araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerinin ailelerinin aylık gelir düzeyi ile algıladıkları akademik başarı arttıkça, öğrenim gördükleri fakülteye dair hoşnutlukları arttıkça ve yerleşim yeri değişkeninde de akılcı olmayan düşünceleri azaldıkça problem çözme becerileri arasında anlamlı düzeyde farklılık bulunmuştur. Akılcı olmayan düşünce düzeylerinin farklılığı ile cinsiyet, yaş, okulun yanı sıra yürütülen bir işin bulunması ve akademik yönden sene kaybı olması değişkenleri ile arasında anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

Sarı (2008) tarafından yapılan araştırmada romantik ilişkide akılcı olmayan inançlarının, ilişki doyumu ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi bununla birlikte, romantik ilişkide akılcı olmayan inançlara dair ölçme aracı geliştirmek ve romantik ilişkide akılcı olmayan inançları yaşa ve cinsiyete göre incelemek amaçlanmıştır. Romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançların aşırı beklentiler, zihin okuma, farklı düşünmek, fiziksel yakınlık ve cinsiyet farklılıkları alt boyutlar ile bağlanmanın alt boyutlarından olan kaygı arasında olumlu bir ilişki bulunmuştur. Yine romantik ilişkide akılcı olmayan inançlarının alt boyutlarından sosyal zaman kullanımı ve fiziksel yakınlık ile bağlanmanın alt boyutlarından olan kaçınma arasında olumlu bir ilişki gözlenmiştir. İliski doyumu ile romantik ilişkide akılcı olmayan inançların alt boyutlarından asırı beklentiler ve fiziksel yakınlık pozitif yönde yordadığı belirtilmiştir. Genel olarak bakıldığında ise romantik ilişkide akılcı olmayan inançlardan alınan puanlar arttıkça ile ilişkiden alınan doyumun düştüğü görülmektedir. Cinsiyete göre bakıldığında ise erkeklerin sosyal zaman kullanımı ve farklı düşünmek alt boyutlarından aldıkları puanlar kadınlardan yüksek; aşırı beklentiler ve fiziksel yakınlık alt boyutlarından aldıkları puanlar ise düşüktür. Yaş değişkenin sonucuna bakıldığında ise, öğrencilerin yaşı arttıkça aşırı beklentiler alt boyutundan aldıkları puanın azaldığı gözlenmiştir.

Gizir (2013), 742 üniversite öğrencisinin katılımıyla yaptığı çalışmada akılcı olmayan ilişki inançlarının cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumu değişkenlerine göre ilişkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Kız öğrencilerin romantik ilişkilere yönelik akılcı olmayan inançlar arasında yer alan maddelerden olan "Her şeyi birlikte yapmalıyız", "Birbirimizin bütün ihtiyaçlarını karşılamalıyız" ve "Birbirimizi değiştirebilmeliyiz" inançları erkeklere göre daha düşük seviyede sahip oldukları bulunmuştur. Romantik ilişki yaşama durumu değişkenine bakıldığında ise "daha önce yaşayıp şimdi romantik bir ilişki yaşamayanlar ve hiç romantik ilişki yaşamayanlar" öğrencilerin "daha önce romantik bir ilişki yaşamayıp, şimdi yaşayan" öğrenciler ile "daha önce ve şimdi romantik bir ilişki yaşayan" öğrencilere göre daha düşük seviyede akılcı olmayan ilişki inançlarına sahip oldukları saptanmıştır.

Bozdoğan (2018) çalışmasında, 68 psikologun katılımıyla benlik saygısının romantik ilişkilere yönelik akılcı olmayan inançlar ve ilişkide güven arasında ilişki olup olmadığı araştırmıştır. Araştırma bulgularına göre ilişkilerde ki güvene dair kadın

psikologların güven düzeyleri erkek psikologlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Romantik ilişkilere yönelik akılcı olmayan inançlar ile benlik saygısı ve ilişkide güven arasındaki ilişkinin negatif yönlü ve anlamlı olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak benlik saygısı ve ilişkide güven arasındaki ilişkinin pozitif yönlü anlamlı olduğu gözlenmiştir. Sonuç olarak benlik saygısı düşük olan bireylerin romantik ilişkilerine yönelik akılcı olmayan inançları fazla, ilişkide güven düzeyleri düşüktür.

Pala Akbaba ve Erol'un (2019) çalışmalarında ise üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile mutluluk arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmaya çeşitli fakültelerde öğrenim gören 283' ü kız ve 183' ü erkek olmak üzere 466 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin alt boyutları olan "Cinsiyet farklılıkları" ve "Farklı düşünmek" alt boyutlarının mutluluğu olumsuz yönde ilişki bulunurken, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların diğer alt boyutlarında "aşırı beklentiler", "sosyal zaman kullanımı", "fiziksel yakınlık" ve "zihin okuma" ile mutluluk arasında anlamlı bir ilişkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Erdem'in (2019) 563 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılan çalışma psikolojik doğum sırası, toplumsal ilgi ve akılcı olmayan inançlarının bilişsel duygu düzenleme becerilerini incelemiştir. Yapılan analizlerin sonucunda psikolojik doğum sırasının alt boyutlarından olan en küçük kardeşin felaketleştirme alt boyutu arasında ilişki olduğu görülmüştür. Buna ek olarak psikolojik doğum sırası alt boyutları ile bilişsel duygu düzenleme becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Akılcı olmayan inançlar ile felaketleştirme, kendini suçlama, kabul, düşünceye odaklanma ve bakış açısına yerleştirme alt boyutları arasında ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Kurt ve Gündüz (2020) 728 kişinin üzerinde yaptıkları çalışmada genç yetişkinlerde bilişsel esneklik ve benliğin ayrımlaşması ile akılcı olmayan ilişki inançları arasındaki ilişki incelemiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre akılcı olmayan romantik ilişki inançları, bilişsel esneklik ve benliğin ayrımlaşması arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu saptanmıştır. Benliğin ayrımlaşması ve akılcı olmayan romantik ilişki inançları yaş ve cinsiyet değişkenleri ile anlamlı fark bulunmuştur. Araştırma sonucunda romantik ilişkilerde görülen akılcı olmayan inancın fazla olması durumunda benlik ayrımlaşması ve bilişsel esneklik düzeylerinin azaldığını göstermektedir.

Yurt dışında yapılan araştırmalar romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların; çatışma çözme stratejileri, ilişki doyumu, problem çözme, evlilik çatışmaları gibi değişkenlerle ilişkisinin olup olmadığına bakılmıştır (Aušraitė ve Žardeckaitė-Matulaitienė, 2019; Metts & Cupach, 1990; Tikdari Nejad ve Khezri Moghadam, 2017). Caryk ve Walker'ın (1986) 222 kişinin katıldığı çalışmada akılcı olmayan inançlar ile iyimser olma arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın bulgularında ise, akılcı olmayan inançlar ölçeğinden yüksek puan alanların, iyimser olma ölçeğinden düşük puanları aldıkları gözlenmiştir. Buna ek olarak iyimserlik ile facialaştırma alt boyutu arasında negatif yönlü ilişki bulunmuştur. Diğer bir yandan kötümser olan kişiler ile facialaştırma eğilimlerinin arasında pozitif yönlü ilişki olabileceği düşünülmüştür.

Honglung ve Collison'ın (1989) yalnızlık ve akılcı olmayan inançlar arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. 286 üniversite öğrencisinin katıldığı çalışmada akılcı olmayan inançlar ile cinsiyet açısından anlamlı farklılık bulunmuştur. Akılcı olmayan inançların alt boyutlarından kızlar bağımlılık ve aşırı ilgiyi onaylarken, erkekler suçlama eğilimi ve mükemmeliyetçiliği onaylamışlardır. Dolayısıyla araştırma bulgularına göre yalnızlık ve akılcı olmayan inançlar arasında pozitif yönde bir ilişki gözlenmiştir.

Romantik ilişki yaşayan üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan inançları ile problem çözme becerilerine, romantik ilişkilerinde ki doyuma dair etkisini incelenen bir araştırmada 322 öğrenci çalışmaya katılmıştır. Araştırmanın sonuçları ise, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile yıkıcı problem çözme tepkileri arasında pozitif korelasyon bulunurken yapıcı problem çözme ile negatif korelasyon bulunmuştur. Diğer bir sonuç ise romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile ilişki doyumu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Metts ve Cupach, 1990). Stackert ve Bursik (2003) tarafından romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi ölçen araştırma ise 118 öğrenci ile yapılmıştır. Bu araştırmanın sonunda ise kaygılı ve kaçınmacı bağlanmaya sahip olan öğrencilerin akılcı olmayan inançlarının da fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Güvensiz bağlanmaya sahip olan öğrencilerde ise incinme olasılıkları yüksek olduğundan akılcı olmayan inançların kullanımı artmaktadır. Araştırmanın diğer bir bulgusu ise gerek romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar gerekse Güvensiz bağlanma stili, ilişki doyumunun düşük olmasını neden olmaktadır.

Wong (2008), ise yaptığı çalışmasına 138 üniversite öğrencisinin katılarak sahip oldukları sınav kaygısı ile akılcı olmayan inançlar ve bilişsel problemlerin ilişkisi araştırılmıştır. Elde edilen bulgularına göre; akılcı olmayan inançlar, sınav kaygısı ve işlevsel olmayan tutumlar ve olumsuz otomatik düşünceler arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna ek olarak üniversite öğrencilerinin sınav kaygısını artıran önemli bir etken ise kendileri hakkındaki kötü düşünceleri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Fives, Kong, Fuller ve DiGiuseppe, (2011) yaptığı çalışma, ergenlerdeki öfke, saldırganlık ve irrasyonel inançların arasındaki ilişki incelenmiştir. 135 lise ergenin katıldığı çalışmada cinsiyetin, öfkenin, kurallara tahammülsüzlüğün ve akılcı olmayan inançların fiziksel saldırganlığı yordadığını, öfke ve kurallara tahammülsüzlüğün akılcı olmayan inançların ise dolaylı saldırganlığı anlamlı bir şekilde yordadığını göstermiştir. Erkeklerin fiziksel saldırganlığa daha fazla sahip oldukları gözlenmiştir.

Takash, Ghaith, ve Hammouri'nin (2013) Ürdün'de yaptıkları çalışmada ise, akılcı olmayan inançlarla aile içi şiddet araştırılmıştır. 500 öğrencinin katıldığı çalışmada aile içindeki psikolojik şiddet ile akılcı olmayan inançların arasında ki ilişkinin yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca sonuçlar, aile içi şiddetin akılcı olmayan inançları konusunda kadınların erkeklere göre daha fazla akılcı olmayan inançlara sahip olduklarını ortaya koymuştur.

Tikdari Nejad ve Khezri Moghadam'ın (2017) yaptıkları çalışma ise romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile evlilik çatışmaları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmaya toplamda 150 çift katılmıştır. Araştırmanın sonucunda evlilik içi çatışmalar ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan anlamlı olarak pozitif bir ilişki bulunmuştur.

1.3.Şiddet

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) şiddeti: "Bir yaralanma veya yaralanma riski, ölüm, psikolojik hasar, gelişim bozukluğu ya da yokluğuyla biten veya bunlarla bitmesi muhtemel olan, kendine, başkalarına, gruplara veya topluluklara dair bilerek fiziksel ya da duygusal zor, güç kullanması ya da tehdit" olarak tanımlamaktadır (akt. Hatipoğlu, 2010). Başka bir deyişle şiddet, insanların baskı ve güç uygulayarak ve zorla kabul

ettirmek yoluyla ihtiyaç duydukları şeyleri diğerlerine baskı altında yaptırmaları olarak açıklanmaktadır. Şiddet; fiziksel şiddet, zorlama, psikolojik veya fiziksel acı, yaralanma, saldırı ve bu tür eylemleri içeren çoğu davranışı içermektedir (Güneri, 2016).

Erten ve Ardalı'nın (1996) tanımına göre şiddet; saldırgan olma, hâkim olma ve hükmetmek isteme, kazanma, yönetmek isteme amacıyla aktif, ciddi, hareketli bir atılımla: bir işi engelleyen, hayal kırıklığına karşı nefret dolu olan, yaralayıcı, zarar verici veya öldürücü amaç sergileyen bir harekettir.

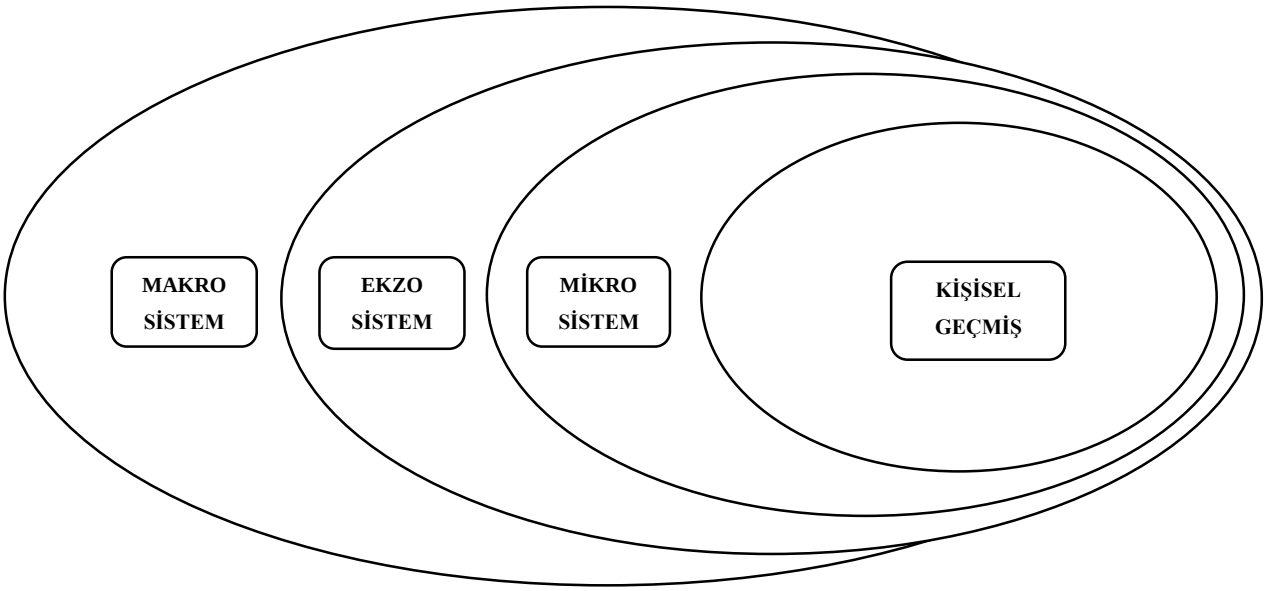
Türkçeye Arapçadan yerleşen şiddet kelimesinin Türk Dil Kurumu'na (2019) göre 6 farklı tanım yapılmıştır: "birincisi, bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğenlik, sertlik. İkincisi, hız. Üçüncüsü, bir hareketten doğan güç. Dördüncüsü, karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma. Beşincisi, kaba güç. Altıncısı, duygu veya davranışta aşırılıktır". Şiddet davranışlarının üç şekilde ortaya çıktığı; kişinin kendisine yönelik (intihara teşebbüs etme, intihar etme vb.), bir başkasına yönelik (tanıdığı ya da tanımadığı) ve son olarak herhangi bir gruba ya da topluma yönelik (çatışmalar ya da savaşlar) olarak belirtilmiştir (Gemici, 2008).

Şiddetin üç aşamadan oluşan döngüsü olduğunu belirtilir. Bunlardan birincisi, "gerginliğin tırmanma"sında, şiddet uygulayan kişi gerilim yaratmaya, kıskançlık davranışları göstermeye, küçük olaylardan tartışma çıkarmaya, kadının hayatını kontrol etmeye ve psikolojik şiddet uygulamaya başlar. İkincisi "şiddet aşaması"nda, şiddet uygulayan kişinin öfkesi birdenbire artmaya başlar ve kontrol edemez duruma gelir böylece fiziksel şiddet uygulamaya başlar. Üçüncüsü "balayı aşaması"nda ise, şiddeti uygulayan kişi yaptıklarından pişman olur, hediyeler alır, özür diler. Bu aşama ilişkiyi bitirmeyi zorlaştırır, düzelmeye dair inancı arttırır. Dolayısıyla üç aşamanın sonunda gerilim tekrardan arttığında yeniden birinci aşamaya dönülür ve her seferinde şiddetlenerek devam eder (Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, 2019).

Alanyazına bakıldığında şiddet, sadece fiziksel gücü kapsayan davranışlar ya da bedensel zarar olarak tanımlandığında, kişisel ve sosyal sorunları ortaya çıkarmak, tartışmak ve bu sorunların gidermek için alınması gereken önlemler önemsenmemektedir. Dolayısıyla şiddete tek bir açıdan değil, bütüncül ve kapsayıcı bir bakış açısıyla değerlendirilmelidir. Toplumların gelişmişlik düzeyinin artmasıyla birlikte şiddetin

azalması beklenirken, günümüzde hala aynı düzeyde devam ettiği ve aynı ilkel biçimiyle üstelik teknolojinin kullanımıyla farklı şekillerde karşımıza çıktığı belirtilmektedir (Özgür, Yörükoğlu ve Baysan-Arabacı, 2011).

Alanyazında şiddetin nedenlerini açıklamak için "ekolojik çerçeve" kullanılmaktadır. Ekolojik çerçeve, şiddete neden olan kişisel, duruma ilişkin ve sosyo-kültürel etkenleri temel alan bu çerçevede; kadına uygulanan şiddet sosyal çevrenin farklı düzeylerindeki faktörlerin etkileşiminden ortaya çıkmaktadır. Ekolojik çerçeve dört eşmerkezli daire olarak gösterilen dört analiz seviyesinden oluşmaktadır. En içteki daire kişisel geçmişi temsil eder ve her bireyin davranışlarına, ilişkilerine dair taşıdığı biyolojik ve kişisel geçmişi ifade etmektedir. İkinci daire mikro sistemi içeren, çoğunlukla aile, yakın ilişkileri ya da diğer tanıdıkları içine alan, istismarın meydana geldiği bağlamı göstermektedir. Üçüncü daire ise ekzosistemi temsil ederek yaşanılan çevreyi, iş dünyasını, sosyal ağlar ve kimlik gruplarını içine alan hem resmi hem de gayri resmi kurumları ve sosyal yapıları kapsamaktadır. Dördüncü ve en dıştaki daire makro sistemi temsil eder ve diğer üç dairenin üzerindeki etkisiyle kültürel değerleri ve inanç sistemini kapsamaktadır (Belsky, 1980). Anuk ve Bahadır (2013) insanın sosyal bir varlık olduğunu, doğduğu ortama ve sosyal çevreye göre davranışların şekillendiğini ve şiddetin temellerinin burada oluşmaya başladığını ifade etmektedir.

Şekil 2. Ekolojik Çerçeve (Heise,1998).

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) (2002), şiddet ve sağlık adı altında yayınladığı raporunda şiddeti üçe ayırmıştır. Birincisi "kendine yönelik şiddet", intihar davranışı, kendini kesme gibi kendine zarar vermeyi kapsar. İkincisi "kişiler arası şiddet", gerek aile gerekse yakın ilişki içinde olduğu, flört şiddeti, tanıdığı veya tanımadığı, kişilere yönelik fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet içeren davranışları ifade eder. Üçüncüsü "kolektif şiddet", devletler, siyasi topluluklar, teröristler tarafından planlı olarak uygulanan şiddettir. Buna ek olarak kan davaları, mafya savaşları, ülkeler arası savaşlarda kolektif şiddeti içermektedir.

1.3.1. Flört Şiddeti

Hortaçsu (2003) flörtü, arkadaşlık, sevgililik ve cinsellik aşamalarını yaşayarak karşı cinsin birbirlerini tanımak ve aralarında ki uyumu görme süreci olarak ifade etmektedir. Diğer bir yandan Hatipoğlu, (2010) flört ilişkisini, evli olmayan bireylerin kendi aralarında sosyal etkinlik planlamaları yaptıkları romantik ilişki olarak tanımlanabilir. Straus (2004) ise flört ilişkisini, iki kişinin sosyal aktivitelere katılması ve partnerlerden biri veya her ikisi de ilişkiyi sonlandırmak isteyene kadar geçen süreçte sosyal ilişkilerini devam ettirmeleri olarak tanımlanmaktadır. Sugarman ve Hotaling (1989) flört kavramını, gelecekteki ilişki, duygusal bağlanma veya cinsel yakınlık ihtimallerini arttırabilen, iki bireyin de birbirlerini mutlu edeceği aktiviteleri esas alan ikili bir etkileşim olarak tanımlanmaktadır.

İnsanoğlu tüm ilişkilerinde olduğu gibi flört ilişkisinde de çatışma yaşamakta ve bu problemlerle başa çıkmalarında zaman zaman şiddete başvurarak çözmeye çalışmaktadırlar (Atakay, 2014). Kişilerarası şiddetin çeşitlerinden biri olan flört şiddeti, partnerlerin birbirlerine yönelik duygusal, fiziksel, cinsel ve sözel şiddet türlerini gizli ya da bariz bir şekilde içerisinde barındırdığı davranışları uygulaması ve birbirlerine sosyal kısıtlamalar getirmesidir (Aslan vd., 2008). 1900'lü yıllarda flört şiddeti, "Evli olmayan bireylerin en az bir tarafın diğerine zarar vermek veya acı çekmesine neden olmak için fiziksel güç ya da kısıtlama kullanılması ve tehdit etmesi" şeklinde ifade edilmektedir (Sugarman ve Hotaling, 1989).

Anderson ve Danis (2007) ise, bir ilişkinin flört ilişkisi kabul edilmesini; ilk buluşmadan birlikte yaşamaya kadar evlilik haricindeki gerek heteroseksüel gerekse

homoseksüel ilişkiler olarak belirtmişlerdir. Flört şiddetini, fiziksel, cinsel, sözel istismar/taciz etmesi ya da bir tarafın, diğer tarafa karşı davranışları uygulamakla ilgili tehditte bulunması olarak tanımlamışlardır. Anasuri (2016), flört şiddetinin hem kadınları hem de erkekleri etkilediğini ve yaş, etnik köken, sosyoekonomik durum, cinsel yönelim veya din ile sınırlı olmadığını belirtmiştir. Alanyazına göre, kadınlarda flört şiddetine maruz kalma riskini artıran etkenler; erken yaşta flörte başlama ve cinsel birliktelik yaşama, geçmiş yaşantısında ve aile içinde şiddete maruz kalma tüm bunlara ek olarak toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle kadına yönelik şiddet içeren davranışların kabullenilmiş olmasıdır (Aslan ve ark., 2008).

Diğer bir yandan alanyazın incelendiğinde ilginç bir sonuçla karşılaşılmakta; Simmons, Knight ve Menard, (2015) yaptıkları çalışmada ki erkeklerin ve kadınların eşlerinden benzer oranlarda şiddete maruz kaldıkları görülmektedir, ancak erkeklerin ve kadınların şiddeti nasıl yaşadıkları konusunda farklılıklar olduğu belirtilmektedir. Tarihsel olarak flört şiddeti, erkeklerin kadına yönelik şiddetin failleri olarak hedef alındığı ve böylece kadını mağdur haline getirdiği bir toplumsal cinsiyet meselesi olarak kavramsallaştırılmıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, erkeklerin de flört şiddeti mağduru olabileceğini bulunmuştur, bazı durumlarda kadınlar şiddetin failleridir ve partnerler arasındaki karşılıklı şiddet yüksek düzeydedir. (Fergusson, Horwood, Ridder, 2005; Frieze, 2005; Simmons, v.d, 2015). Buna ek olarak bu araştırmacılar, erkeklerin flört şiddetini yaşama olasılığının kadınlardan daha düşük olduğunu bulmuşlardır; ancak deneyimlerdeki farklılıklar ilişkilerin türlerine ve biçimlerine (maruz kalınan şiddete, maruz kalınan yaralanmaların ciddiyetine, vb.) göre değiştiğini ifade etmişlerdir. Karakurt (2013), erkeklerin daha çok psikolojik saldırganlık yaşarken, kadınlar ise cinsel mağduriyet yaşamadığını belirtmektedir.

1.3.1.1. Flört Şiddeti Türleri

Romantik ilişki içerisinde yaşanan şiddet türlerini; fiziksel,duygusal, ekonomik, cinsel şiddet olarak sırayabiliriz. Günümüzde bu şiddet türleri arasında en çok bilinen fiziksel şiddet olmakla beraber diğer şiddetlerden daha kolay ayırt edilmekte ve kanıtlanması en kolay olan türdür. Fakat romantik ilişkide görülen şiddet türlerinden sadece fiziksel şiddet üzerinde durularak diğer şiddet türlerinin sebep olduğu zararları göz ardı etmek mümkün değildir.

1.3.1.1.1. Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet, şiddet kelimesi bahsedildiğinde ilk akla gelen ve en kolay tanınan şiddet türüdür. Bundan dolayı insanlar fiziksel şiddetin neden olduğu zararları ve yaşadıkları mağduriyetleri daha net görebilmektedir (Uluocak, Gökulu ve Bilir, 2014). Fiziksel flört şiddeti; tokatlama, boğma, sarsma, itme, vurma ya da silah kullanımı gibi yöntemlerle mağdurun ölümüne, sakatlanmasına, yaralanmasına ya da incinmesine neden olabilecek isteyerek yapılan fiziksel güç kullanımı olarak ifade edilmektedir. (Leen, Sorbring, Mawer, Holdsworth, Helsing ve Bowen, 2013; Brooks-Russell, Foshee ve Reyes, 2015).

Fiziksel şiddet; "mala, cana, sağlığa, fiziksel bütünlüğe ve kişisel özgürlüğe dair tehdit oluşturan, insanların fiziksel bütünlüğüne yönelik şiddetli ve acı verici bir eylemdir. Buna ek olarak yaralama, tecavüz, hırsızlık, adam kaçırma gibi gerek başkasına yönelmeler gerekse intihara teşebbüs şeklinde bireyin kendine yönelimleri eylemleri vardır" (Ünsal, 1996). Ely, Dulmus ve Wodarski'ye (2002) göre fiziksel şiddet; romantik ilişkiye sahip olan bireyin partnerini korkutma, sindirme ve cezalandırmak için kaba kuvvet ve şiddet araçlarını kullanması sonucu oluşan yaralanmalar olarak tanımlanmaktadır.

T.C. Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabına (2008) göre fiziksel şiddet; "Bireyin partnerine yönelik, yumruklaması, tokat atması, hırpalaması, tekmelemesi, kolunu bükmesi, bağlaması, boğazını sıkması, saçını çekmesi, kesici veya vurucu aletlerle yaralaması, vücuduna kaynar su veya kezzap dökmesi, vücudunda sigara söndürmesi, , sakat kalması, sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur bırakması, işkence yapması ve sağlık hizmetlerinden faydalanmasını engellemesi gibi fiziksel zarar görmesine sebep olan olan davranışlardır."

Fiziksel şiddet ile ilgili yapılan birçok araştırmaya rastlanmaktadır. Straus'ın (2004) flört ilişkide fiziksel şiddetin erkek ve kadınlarda görülme sıklığını araştırdığı çalışma 16 ülkenin 31 üniversitesini kapsamaktadır. Araştırmanın bulgularına göre çalışmanın yapıldığı tarihin son 12 ayında fiziksel şiddete maruz kaldığını belirtilen üniversitelerden, en düşük oranlı üniversite %17 iken en yüksek oranın olduğu üniversitede %44,7'dir. Buna ek olarak aynı araştırmada 31 üniversiteden 21'inde kadın

öğrenciler erkeklerden daha fazla fiziksel şiddete maruz kaldıkları görülmektedir. Türkiye'de ise Karatay, Karatay, Gürarslan Baş ve Baş (2018) üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarını ölçtükleri, 500 üniversite öğrencisinin katıldığı çalışmada bulgulara bakıldığında öğrencilerin %13,4 oranında fiziksel şiddete maruz kaldıkları bulunmuştur.

1.3.1.1.2. Psikolojik/ Duygusal Şiddet

Solmuş'a (2010a, 2010b) göre duygusal şiddet; romantik ilişki yaşayan bireyin duygusal ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına partnerinin zihinsel, duygusal sağlığına ve psiko-sosyal gelişme düzeyine zarar vermesi ya da onu zorlaması, aşağılaması, cezalandırması, öfkesini boşaltması, baskı altında tutmak için bir yaptırım aracı olarak kullanması olarak tanımlanmaktadır.

Duygusal/Psikolojik flört şiddeti, fiziksel şiddet uygulayacağına dair tehdit etme, mağdurun davranışlarını kontrol altında tutma, bilgi gizleme, sözel olarak baskı yapma, utanç duymasına sebep olma, aşağılama, ayrıştırma, arkadaşlarından ve ailesinden soyutlama, temel yaşam ihtiyaçlarını kısıtlama, ısrarlı ve sürekli takip etme, kişisel eşyalarına zarar verme gibi travmaya ve duygusal zarara sebep olan davranışlar olarak ifade edilmektedir (Brooks-Russell ve ark, 2015). Romantik ilişki içinde olan bireylerin birbirine bağırması, terslemesi, eleştirmesi, hakaret etmesi gibi sözel şiddet adı altında sayılabilecek davranışlarla beraber birbirilerine sevgi göstermemesi ve hissettirmemesi de duygusal şiddeti içermektedir (Kendirci,2013).

Duygusal şiddet, mağdurun öz güvenini sarsararak kendilik algısını kaybetmesine ve dış dünyayı, gerçeği ayırt etme yetisini değiştirebilir. Bu durum, savaş esirlerinde görülen beyni yıkanmış bireylerle aynı semptomlar gösterir (Mccue, 2008). Karakurt ve Silver (2013) araştırmalarında romantik ilişki içinde olan bireylerin yaş ve cinsiyet değişkenlerinin duygusal şiddet üzerindeki etkilerini incelemiştir. Bu çalışmada cinsiyet değişkenine genel olarak bakıldığında genç katılımcılarda duygusal şiddet daha yaygındır. Buna ek olarak genç erkeklerin yaşlı erkeklere göre daha yüksek düzeyde duygusal şiddete yaşadıklarını, kadınlar açısından bakıldığında ise, yaşlı erkekler, yaşlı kadınlara göre daha fazla duygusal şiddet yaşadıklarını belirtmişlerdir.

1.3.1.1.3. Ekonomik Şiddet

Gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmesini engelleyen ekonomik şiddettir. Dünyadaki yoksulluk, ekonomik şiddetin hem nedeni hem de sonucudur (Riger ve Krieglstein, 2000). Diğer flört şiddeti türleri gibi ekonomik şiddette de özellikle kadın yaşamı etkilenmektedir.

Flört şiddeti türlerinden biri olan ekonomik şiddet; kadının çalışmasını engellemek, zorla çalıştırma, çalışan parasını elinden alma gibi farklı davranışlarda karşımıza çıkmaktadır (Karal ve Aydemir, 2012). Polat'a (2016) göre ekonomik şiddet, kadını ekonomik özgürlüğünden mahrum etmektir. Ekonomik kaynakların ve paranın kadın yönelik yaptırım ve düzenli olarak tehdit, kontrol yöntemi kullanılmasıdır. Kadının düzenli bir işte çalışmasına, ailesinin ekonomik gelirine katkı sağlamasına, iş yaşantısında kendisini geliştirmesine engel olmasına, çok az miktarda para vererek elde etmesi mümkün olmayan şeyler istemesi ve bu istekleri olmadığında huzursuzluk yaratması, evi terk ederek giderlerle ilgilenmeyip kadının kazancını harcaması gibi davranışlar ekonomik şiddeti içermektedir.

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsünün (NEE) (2015) yaptığı araştırmada kadınların hayatlarındaki eş ya da birlikte oldukları bireylerden ekonomik şiddet yaşayıp yaşamadıkları incelenmiştir. Ekonomik şiddet davranışlarından en fazla yaşadıkları %24 oranında çalışmaya engel olma ya da bir işten ayrılmaya sebep olmadır. Kır hayatı yaşayan kadınların %17'si ve kentte yaşayan kadınların %26'sı bir işte çalışmasının eşi veya birlikte olduğu kişinin engellediğini belirtmiştir. Diğer bir yandan, kadınların %9'u hayatlarının herhangi bir döneminde ev ihtiyaçları için para verilmediğini belirtirken, evli olanların %5'i ise gelirinin elinden alındığını belirtmesi ekonomik şiddeti içermektedir.

Dikmen, Özaydın ve Yılmaz'ın (2018) üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma durumları ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmada, öğrencilerin %21 oranında ekonomik şiddete maruz kaldığı görülmektedir. Bilican Gökkaya (2011) toplumdaki sosyo-kültürel ve ekonomik yapıyı ve kadına yönelik şiddeti (özellikle de ekonomik şiddeti) incelediği araştırmada katılımcıların %13'ünün ekonomik şiddete maruz kaldığını bulunmuştur.

1.3.1.1.4. Cinsel Şiddet

"Evli olduğu kişi olsun veya olmasın kadını istenmeyen yerde, isteksiz olduğu zamanda ve istenmeyen biçimlerde cinsel ilişkiye zorlamak (tecavüz), başka biriyle cinsel ilişkiye girmeye, cinsel organlara zarar vermeye, doğum yapmasına ya da yapmamasına, kürtaj olmasına, ensest, fuhuşa zorlamak, zorla evlendirmek, telefonla, mektupla ya da sözlü olarak cinsel içerikli rahatsızlık verici davranışlarda bulunmak gibi davranışlar cinsel şiddeti içermektedir" (TC Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı, 2008).

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı (2019) cinsel flört şiddetini, bireylerin, karşı cinsi cinsel ilişkiye zorlayan ve bu konuda "hayır"ı reddetmesidir. Partnerini, kendi isteği dışında öpmesi ve dokunması, alkol veya uyuşturucu madde etkisi altındayken ya da bilinçsiz bir halde cinsel ilişkiye girmesi, cinsel ilişki sırasında, öncesinde veya sonrasında partnerine karşı aşağılayıcı ve kaba bir tutum sergilemesi olarak tanımlanmaktadır. Buna ek olarak kendisinin doğum kontrol yöntemlerini kullanmaması ve partnerinin de kullanmasına engel olması cinsel şiddet örnekleridir. Muehlenhard ve Linton (1987) tarafından üniversite öğrencilerine yapılan araştırmada cinsel saldırganlık ile ilişki içerisinde yaşadıkları tecavüzün risk faktörleri ve sıklığı incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, kadınların %77'sinin ve erkeklerin %57'sinin cinsel saldırganlık yaşadıkları görülmektedir. Kadınların %14'ü ve erkeklerin %7'si istemediği halde cinsel ilişki (tecavüze) yaşadığı bulunmuştur. Toplu, Hatipoğlu-Sümer ve White (2013) üniversitedeki kadın öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, ilişkisi bir yıl veya daha az süren 206 kadından 65'i (yüzde 31,6), ilişkileri bir yıldan uzun süren 184 flört kadından 42'si (yüzde 22,8) cinsel mağduriyet yaşadığını rapor etti.

1.4. Flört Şiddeti İle İlgili Araştırmalar

Yurt içinde ve yurt dışında flört şiddetine yönelik çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Yiğitalp, Ertem ve Özkaynak (2007) birbirinden farklı 10 fakülteden 977 son sınıf öğrencisinin katıldığı çalışmada, maruz kaldıkları şiddet sıklığı ve şiddet ile ilgili görüşlerinin incelenmiştir. Araştırmaya sonuçları 398 kız öğrencinin %6,2'si, 579 erkek öğrencinin %7,9 fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmiştir. Duygusal şiddete maruz kalma oranları ise, kız öğrencilerin %23,7 ve erkek öğrencilerin %20,5 belirtilmiştir.

Cinsel şiddet ise erkek öğrencilerde görülmezken, kadınların %1,2'si tecavüze, %4,5 sarkıntılığa maruz kaldığını görülmüştür.

Bilican Gökkaya (2011) araştırmasında 154 kadın katılımcı ile toplumdaki sosyo-kültürel ve ekonomik yapıyı ve kadına yönelik şiddeti (özellikle de ekonomik şiddeti) incelemiştir. Araştırmanın bulgularında kadınların %51'i duygusal şiddete, %13'ü ekonomik şiddete, %9'u fiziksel şiddete, %4'ü cinsel şiddete maruz kalındığını ifade etmiştir. Araştırmanın alt hipotezleri olan kadına yöneltilen ekonomik şiddet ile kadının medeni durumu, kadının eğitim seviyesi, hane içinde kararların kimin verdiği, kadının maaş kartını kimin kullandığı, toplumdaki sosyo-kültürel yapı arasındaki ilişki anlamlı ilişki bulunmuştur. Fakat kadına yöneltilen ekonomik şiddet ile eşin eğitim seviyesi, eşin gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Alanyazındaki başka bir çalışmada ise üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddet hakkındaki görüşleri ve yaşantılarının bazı değişkenler ve yaşam doyumu ile ilişkisi araştırılmıştır. 298 öğrenciden oluşan çalışmanın bulgularına bakıldığında kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre ekonomik özgürlük, kariyer, ev işleri gibi alanlarda cinsiyet eşitliğini düşüncesini savunmuşlardır. Fiziksel şiddet ile ilgili sonuçlarda erkeklerin üçte ikisinin dayağı meşru ve uygulanabilir olarak belirtmişlerdir. Flört şiddeti ile yaşam doyumu arasındaki ilişkiye bakıldığında, kadınların yaşam doyumunun erkeklere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Geçmiş yaşantısında aile içi şiddete maruz kalan bireylerin yaşam doyumlarının daha düşük düzeyde olduğu bulunmuştur (Kabasakal ve Girli, 2012).

Yumuşak (2013), 1171 üniversite öğrencinin flört şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyetçilik tutumları ve narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığını incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda; üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları arttıkça çelişik duygulu cinsiyetçilik düzeyleri de artmaktadır. Katılımcıların narsisistik kişilik özellikleri ile flört şiddetine ilişkin tutumlarının birbirlerini pozitif yönde yordadıkları görülmektedir. Araştırmanın demografik değişkenleri (cinsiyet, öğrenim gördükleri fakülte, flört ilişki durumu, flört döneminde şiddete maruz kalma ve flört döneminde şiddete başvurma) ile flört şiddetine yönelik tutum ve çelişik duygulu cinsiyetçilik arasında anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir.

Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin ‘‘flört şiddeti algıları’’ üzerine yapılan araştırmada; öğrencilerin şiddeti nasıl ifade ettikleri, hangi şiddet davranışlarına ve türlerine maruz kaldıkları ve uyguladıkları incelenmiştir. Araştırma bulguları, öğrencilerin %13’ü flört ilişkilerinde şiddete uğradıkları ve %12’si şiddete uyguladığı belirtilmiştir. Kadın katılımcıların %59,6’sı, erkek katılımcıların ise %70’i kıskançlığı bir şiddet olarak değerlendirmemektedir. Kadınların %87’si, erkeklerin %78’i fiziksel şiddete maruz kaldıklarında ilişkiyi sonlandırmaları gerektiklerini söylemişlerdir. Katılımcıların %66’sı yani erkeklerin %59’u, kadınların %40’ı partnerlerinin sosyal medya hesaplarının paralolasının istenmesini şiddet olarak algılamaktadırlar. Diğer bir sonuç ise kadınların %5’i, erkeklerin %15’i partnerlerinden yalnızca birisi istiyor olsa dahi cinsel ilişki yaşayabileceğini söylemiştir. Kadınların %97’si erkeklerinse %85’i şiddete uğramanın ilişkide korkuya ve güven sorununa yol açağını belirtmişlerdir (Sünetçi, Say, Gümüştepe, Enginkaya, Yıldızdoğan ve Yalçın, 2016).

Dikmen ve diğerleri (2018) 500 kadın üniversite öğrencisinin flört şiddetine maruz kalma durumları ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın bulguları; kadın öğrencilerin partnerleri %88’ini duygusal, %22’sini sözel, %21’ini ekonomik, %16’sını fiziksel, %7’sini cinsel şiddete maruz bırakmaktadır. Katılımcıların anksiyete düzeyleri ile duygusal, sözel, cinsel ve ekonomik şiddete maruz kalma durumları arasında anlamlı bir ilişki görülürken, fiziksel şiddete maruz kalma durumu ile anlamlı ilişki görülmemektedir. Çalışmanın diğer değişkeni umutsuzluk düzeyi ile sözel, fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddete maruz kalma durumları arasında anlamlı ilişki, duygusal şiddete maruz kalma ile anlamlı olmayan ilişki bulunmuştur.

Çimen (2018) Türkiye’de yaşayan gençlerin yaptığı çalışmasının amacı flört şiddeti ile ilgili ifadelerine kaynaklık eden “açıklayıcı repertuarların” ve konuşmalar esnasında ortaya çıkan “ideolojik ikilemlerin” incelemiştir. Araştırmaya 18-30 yaş aralığında 8 kadın ve 7 erkek katılmıştır. Araştırmanın sonucu, ataerkil ve iki-kutuplu cinsiyet ideolojisine dair toplumsal cinsiyet normlarının, ilişkilerde partnerlerin rol, sorumluluk ve beklentilerinin oluşmasında belirleyici olduğu; bu beklentilerin karşılanmaması durumunda flört şiddetine ve partnerlerin ‘sevgiyi’ sorgulamasına sebep olduğu bulunmuştur.

Süzer (2019) beliren yetişkinlik dönemindeki 636 öğrencinin katıldığı araştırmada, öğrencilerin genel flört şiddetine yönelik tutumlarının cinsiyet, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacının düzeyine göre anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre; beliren yetişkinlik dönemindeki kadınların hem şiddete maruz kalan hem de şiddete başvuran erkeklerden fazla olduğu görülmektedir. Buna ek olarak kadınlar erkeklere göre daha fazla aile içi şiddet gördüğü ve olumsuz değerlendirilme korkusunun ile genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal flört şiddetine yönelik tutum arasında anlamlı ilişki olduğu fakat cinsel flört şiddeti ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin sosyal onay ihtiyacının azalması genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal flört şidetine yönelik tutumların olumlu olmasına yani flört şiddetini daha az kabul ettiği bulunmuştur.

Dye ve Eckhardt (2000) çalışmasında flört şiddetinin faillerinin şiddete uygulamayan meslektaşlarından öfke, irrasyonel inançları ve işlevsiz tutumları açısından yordayıp yordamadığını incelemiştir. Araştırmaya katılan 95 erkek ve 152 kadın öğrencinin %27'si (24 erkek ve 43 kadın) şu anki partnerlerine karşı bir tür fiziksel saldırganlık uyguladığını bildirdi. Öfkeye dair sonuçlarda şiddete başvuran bireyler, şiddet uygulamayanlara kıyasla daha yüksek düzeyde öfkeli davranışlar sergilediğini ve daha düşük öfke kontrolüne sahip olduklarını bildirdiler. Mantıksız inançlar ve işlevsiz tutumların bulgularında anlamlı bir farklılığı görülmemiştir.

Halpern, Kupper, Martin, Oslak ve Young'ın (2001) ergenlik dönemindeki bireylerle yaptıkları çalışmada flört ilişkilerinde fiziksel ve psikolojik şiddetin yaygınlığını ve sosyodemografik faktörlerle şiddet mağduriyetin arasında ki ilişki araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre mağduriyetin yaygınlığı erkek ve kadınlar için benzer düzeyde görülmektedir. Katılımcıların %32'si ilişkilerinde flört şiddetinin türlerinden birine maruz kaldıklarını; diğer flört şiddeti türlerinden ise %12'si fiziksel şiddete, %20'si sadece psikolojik şiddete ve %10'u ise hem fiziksel hem de psikolojik şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Özellikle 18-21 yaş aralığındaki kadınların erkeklerden daha fazla flört şiddetine maruz gördükleri, ilişkilerin ciddiyeti arttıkça şiddet görme olasılığının arttığı gözlemlenmiştir.

Yeni Zelanda da yapılan bu çalışma, 25 yaşındaki 828 genç yetişkinin katılımıyla flört şiddetin yaygınlığını ve aile içi şiddetin ruh sağlığı sonuçları üzerindeki ilişkisini incelemektedir. Çalışmanın bulguları; ilişkilerin %70'inde aile içi çatışmaya maruz kalınmış ve bu çatışmanın psikolojik tacizden şiddetli saldırıya kadar uzandığı görülmektedir. Erkekler ve kadınlar benzer düzeyde aile içi şiddet mağduru ve yaşantıları bildirmişlerdir ve aile içi şiddete maruz kalma sonucunda artan majör depresyon ve intihar düşüncesi riskleriyle anlamlı ilişki bulunmuştur (Fergusson, Horwood ve Ridder, 2005).

Çocuklukta yaşanan aile içi şiddet ile yakın partner şiddetine maruz kalma arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada; bir erkeğin çocukluk döneminde şiddetli fiziksel şiddet veya ebeveynler arası şiddete tanık olması, aile içi şiddet ve fiziksel şiddet geçmişi olmayan erkeklere göre flört şiddeti riskini 2 kat arttırdığı, kadınlarda ise bu risk 1,5 kat olduğu bulunmuştur (McKinney, Caetano, Ramisetty-Mikler & Nelson, 2009).

Bonomi, Anderson, Nemeth, Rivara ve Buettner (2013) 585 genç yetişkin ile yaptıkları araştırma, sağlık ile fiziksel, cinsel ve fiziksel olmayan flört şiddeti deneyimi arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Araştırma bulgularında, fiziksel/cinsel flört şiddetine maruz kalan kadınlar, şiddete maruz kalmayanlara göre sigara içme, depresif belirtiler, aktivitelere yönelik ilginin kaybı, yeme bozuklukları, bulantı, kusma, sık sık cinsel ilişki yaşama gibi davranışlar görülmüş ve sağlıklarını olumsuz yönde etkilediği gözlemlenmiştir. Erkeklerde fiziksel / cinsel flört şiddetine maruz kalanlarda, maruz kalmayanlara göre sadece sigara içme ve düzensiz yeme riski görülmüştür.

Hamberger ve Larsen'in (2015) araştırmasında flört ilişki şiddetinde motivasyonu ve cinsiyet farklılıklarına ilişkin 2002 ile 2013 yılları arasında yayınlanan alanyazını incelemiştir. Sonuçlara bakıldığında hem kadınlar hem de erkekler fiziksel flört şiddeti ve duygusal tacizde benzer şekilde aktif olsalar da kadınların uyguladığı fiziksel şiddet genellikle, şiddeti başlatan erkeğe tepki olduğu görülmektedir. Hem erkekler hem de kadınlar duygusal şiddet davranışları uygulasada, erkekler yaşamı tehdit eden ve partnerin özerkliğini engelleyen davranış sergilerken; kadınlar bağırmak ve bağırmaktan oluşan davranışları kullanmaktadır. Cinsel istismarın faili erkekler olarak; kadınlar ise mağdur, yaralanmış ve korku içinde olduğu belirtilmiştir.

1.5. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, romantik ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, romantik ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya göre farklılık gösterip göstermediğini, flört şiddetine yönelik tutumunun cinsiyet, sınıf düzeyi, romantik ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, romantik ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya göre farklılık gösterip göstermediğini, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ile flört şiddetine yönelik tutum arasında ilişkinin olup olmadığını belirlemektir.

Bu amaçlar doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları cinsiyet, sınıf düzeyi, romantik ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, romantik ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları cinsiyet, sınıf düzeyi, romantik ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, romantik ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları ile flört şiddetine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.6. Önem

Sosyal bir varlık olan insanın, üniversite yıllarında çevresiyle kurduğu ilişkiler içinden romantik ilişkilerin yaşamlarındaki önemi oldukça büyüktür (Demir, 2008). Bu ilişkiler bağlamında sağlıklı bir toplum veya birey olmayı etkileyen önemli etkenler ise romantik ilişkilerdeki işlevli veya işlevsiz inançlar ve flört şiddeti olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bu araştırmada bireylerin romantik ilişkiye olan akılcı olmayan inançları ve flört şiddetine yönelik tutumu araştırılacaktır.

Biliş, insan duyguları üzerinde kritik bir rol oynamaktadır. Bilişsel duygu kuramlarına göre bilişsel değerlendirmeler, bir duygunun yaşanıp yaşanmadığını ve hangi duygunun yaşanacağını belirler (Joorman, Yoon ve Siener, 2010). Cleveland, Herrera ve Stuewig (2003), romantik bir ilişki ne kadar ciddileşirse ve partnerler arasındaki duygu ne kadar yoğun olursa, çatışma davranışlarının ortaya çıkma olasılığının o kadar yüksek olduğunu öne sürmektedir. Günümüzde romantik ilişki içinde olan bireyler, ilişkilerindeki sorunlarla baş edemediklerinde ve ilişkilerindeki inançları sağlıklı olmadığında şiddete başvurmaktadırlar. İlişkilerdeki problemler arttıkça şiddetin boyutu büyümekte ve maruz kalınan şiddet türleri de artmaktadır.

Akılcı olmayan inançlar ile bireylerin romantik ilişkilerinde şiddete maruz kalma arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu ifade edilmektedir (Himelein, 1995; Harned, 2002; Vezina ve Hebert, 2007). İnsanların sağlıklı duygu düşünce ve davranışlar geliştirmelerini zorlaştıran alanlardan biri işlevsel olmayan inançlardır. Birey istek ve arzularını gerektiği yerde ve zamanda sağlıklı biçimde elde edemediklerinde, kişilerarası ilişkilerinde olumsuz ve yıkıcı davranış ve düşünceler ortaya çıkmaktadır.

Bireyler aile içerisinde maruz kaldıkları şiddet yaşantılarını diğer sosyal ilişkilerindeki; arkadaşlık ilişkilerine, flört ilişkilerine veya çocuklarına da yansıtmakta ve onların da maruz kalmalarına sebep olmaktadır (Gemici, 2008). Şiddetin her ne kadar aile içi yaşantılarda ortaya çıktığı belirtilse de flört ilişkilerinde yaşanan şiddet üzerine de çalışılması önem arz etmektedir. Flört şiddeti günümüzde daha sık karşılaştığımız ve önemi her geçen gün daha da artan alanlardan birisidir. Gelişmekte olan ülkelerde kadınların nüfusunun %50'den fazlası flörtü tarafından şiddete uğradıklarını, genel olarak fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddetin yaygın olduğunu ifade etmişlerdir (Monghaddam-Hosseini, Asadi, Akaberi, ve Hashemian, 2013; Reed, Saggurti, Donta, Ritter, Dasgupta, Ghule, Raj, 2016).

Romantik ilişkisindeki bireyler partnerinin kıskançlık davranışlarını ve kısıtlamalarını sevgisinin belirtisi olarak düşünmekte ve şiddet olarak değerlendirmemektedirler (Aslan ve ark., 2008). Kısacası romantik ilişkilerdeki akılcı olmayan inançlara sahip olan bireyler şiddete maruz kaldıklarının farkında bile değildirler. Yakın bir ilişki içinde olmayı ve bu ilişkiyi devam ettirebilmeyi önemli olarak algılayan kadın, ilişkisinde eşine gerektiğinden fazla uyum sağlayabilir, çatışmaları

umursamayabilir ve şiddete maruz kalmayı kabul edilebilir olarak değerlendirebilir (Macke, 2010).

Sonuç olarak bireylerin akılcı olmayan ilişki inançlarına sahip olması ve flört şiddetine yönelik tutumlarının belirlenmesi, romantik ilişkilerinde görülen problemlerinin ortaya çıkarılmasına katkı sağlıyor olabilir. Bu sebeplerden dolayı romantik ilişkisi olan bireylerin sağlıklı ilişkiler yaşaması ve bu problemlere dair önleyici programların hazırlanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, bu araştırma üniversite öğrencilerinde flört şiddeti kabul durumunun belirlenerek konu ile ilgili akılcı davranışlar geliştirilmesi, şiddet ve şiddetin türlerine yönelik önlemlerin ve tedbirler alınmasına, konu ile ilgili yapılacak araştırmalara da referans olması açısından önemli olacağı düşülmektedir.

1.7. Varsayımlar

1. Araştırmada katılımcıların kişise bilgi formu, ölçeklere içten cevap verecekleri ve kendi duygu, düşünce ve davranışlarını yansıtacakları varsayılacaktır.
2. Araştırmada kullanılacak veri toplama araçları, ölçülmek için hazırlanan değişkenlerin düzeylerini ölçebilme gücüne sahip olduğu varsayılacaktır.
3. Araştırmanın çalışma grubunun istatistiksel sonuçları, araştırmanın evrenini temsil edeceği varsayılacaktır.

1.8. Sınırlılıklar

1. Araştırmanın örneklemi 18 yaş üstü, genç yetişkin, romantik ilişki içinde olan bireylerle sınırlıdır.
2. Araştırmanın verileri, “Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği”, “Flört Şiddeti Tutum Ölçeği” ölçtüğü maddelerle sınırlıdır.
3. Araştırma %40 erkek, %60 kadın oranıyla oluşturulan katılımcılardan elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.9. Tanımlar

Akılcı Olmayan İnançlar: “Bireylerin mutluluğunu, hayatta kalmalarını ve temel hedef ve amaçları başarmalarını engelleyen inançlardır” (Ellis, 1993).

Romantik İlişkilerle İlgili Akılcı Olmayan İnançlar: "Bireyin romantik ilişkinin yapısına, kendisine ve birlikte olduğu kişiye dair abartılmış, katı, mantıklı olmayan ve değişime karşı dirençli inançları olarak tanımlanmaktadır" (Ellis, 1986, s.5).

Flört Şiddeti: "Flört ilişkisinde partnere yönelik, acı veren veya yaralayan fiziksel veya psikolojik güç uygulamayı ve tehdit etmeyi içeren söz, mimik ve davranışların tümüdür" (Sugarman, Hotaling, 1989).

BÖLÜM 2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin istatistiksel analizleri ve yorumlaması ilgili bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları ve flört şiddetine yönelik tutumları ile ilişkisinin incelendiği ilişkisel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Bu araştırmada betimsel (tarama) desenlerinden "İlişkisel Tarama Modeli" kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli; iki veya ikiden fazla araştırma değişkenleri arasındandaki ilişkiyi ortaya koymanın yanı sıra, yine araştırma değişkenleri arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya çıkarmayı amaçlayan ve bu noktada ipuçları sağlayan bir modeldir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Araştırmadaki bağımlı değişkenler romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve flört şiddetine yönelik tutumdur. Bağımsız değişkenler ise cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmadır.

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma evreni 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Tıp Fakültesi, İletişim Fakültesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi çeşitli lisans programlarında ve farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören 442 öğrenci oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın çalışma grubunu "Basit Seçkisiz Örnekleme Yöntemi" ile belirlenmiş 442 üniversite öğrencisinin 265'ini (%60.0) kadınlar, 177'sini (%40.0) erkekler oluşturmaktadır. Basit Seçkisiz Örnekleme yönteminde örneklemdeki her

katılımcı eşit ve birbirinden bağımsız, yanlılık olmadan seçilme imkanına sahiptir. Araştırmayı temsil eden örneklem yönteminin geçerli ve en iyi yolu seçkisiz örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2012).

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla üç veri toplama aracı kullanılmıştır. Birinci toplama aracı, üniversite öğrencilerinin kişisel ve demografik bilgilerini belirlemek amacıyla "Kişisel Bilgi Formu" , ikinci toplama aracı ise öğrencilerin romantik ilişkileriyle ilgili akılcı olmayan inançlarını ölçmek amacıyla Sarı (2008) tarafından geliştirilen "Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği" (RAİNÖ), son olarak üçüncü toplama aracı ise öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla Terzioğlu ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilen "Flört Şiddeti Tutum Ölçeği" kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Bu formun ilk sayfasında araştırmanın amacı, neleri kapsadığı ve kim tarafından yürütüldüğü hakkında bilgilendirilmiş onam formu verilmiştir. Daha sonra veri toplamak için kullanılan kişisel bilgi ve demografik bilgi kısmı sunulmuştur. Bu kısımda; cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya yönelik sorular yer almaktadır.

2.3.2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAİNÖ)

Sarı (2008) tarafından romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları ölçmek amacıyla geliştirilen ölçek 6 boyutlu (Aşırı Beklentiler, Sosyal Zaman Kullanımı, Fiziksel Yakınlık, Zihin Okuma, Cinsiyet Farklılıkları, Farklı Düşünmek) 30 maddeden oluşmaktadır. Bu 30 maddenin 2 maddesi ters yönde puanlanmaktadır. Ölçek, "(1) Hiç Katılmıyorum", "(2) Katılmıyorum", (3) "Kararsızım", (4) "Katılıyorum" "(5) Tamamen Katılıyorum" şeklinde beşli likert ölçeğine göre hazırlanmıştır. Beşli likert ölçeğinden alınan puanlar arttıkça romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançların arttığı sonucuna ulaşılmaktadır. Katılımcıların ölçekten alabileceği en yüksek puan 150, en düşük puan 30'dur.

Ölçeğin genel toplam için güvenirliği bulunan Cronbach Alfa katsayısı .85 bulunmuştur. Alt boyutları için güvenirlik katsayıları aşağıda sunulmaktadır;

Aşırı Beklentiler Alt Ölçeği: 8 maddeden oluşmaktadır. İlişkiden ve birlikte olunan kişiden beklenen gerçekçi olmayan beklentileri ifadelerin bulunduğu boyuttur. Bu alt boyutun güvenirlik katsayısı .81' dir. Sosyal Zaman Kullanımı Alt Ölçeği: 6 madde yer almaktadır. Sosyal ve serbest zaman etkinlikleriyle ilgili gerçekçi olmayan beklentilerin ifade edildiği boyuttur. Güvenirlik katsayısı .78' dir. Farklı Düşünmek Alt Ölçeği: 4 maddeden oluşmaktadır. Birlikte olan kişilerin olaylar hakkında birbirinden farklı düşünceler taşımalarının yıkıcı olduğuna dair gerçekçi olmayan inançların ifade edildiği alt boyuttur. Bu alt boyutun güvenirlik katsayısı .69' dur. Fiziksel Yakınlık Alt Ölçeği: 3 madde yer almaktadır. Fiziksel yakınlığa ilişkin gerçekçi olmayan ifadelerin olduğu alt boyuttur. Güvenirlik katsayısı .53'dür. Zihin Okuma Alt Ölçeği: 6 maddeden oluşan bu boyut, ilişki içinde olan kişilerin birbirlerin duygu ve düşüncelerini ifade edilmesine gerek kalmadan zihin okunuyormuşçasına anlamaları yönünde gerçekçi olmayan beklentilerin yer aldığı boyuttur. Güvenirlik katsayısı .78'dir. Son olarak Cinsiyet Farklılıkları Alt Ölçeği: 3 madde bulunan alt boyutta, cinsiyet farklılıklarının ilişkiye etkisine gerçekçi olmayan ifadelerin yer aldığı alt boyuttur. Bu boyutun güvenirlik katsayısı ise .53'tür (Sarı, 2008). Bu çalışma kapsamında yapılan ölçeğin genel toplam güvenirlik analizi sonucunda Cronbach alfa değeri .87 bulunmuştur. Alt boyutlar için güvenirlik katsayıları; aşırı beklentiler 0.79, sosyal zaman kullanımı .80, zihin okuma .78, farklı düşünmek .64, fiziksel yakınlık .61 ve cinsiyet farklılıkları .64 olarak bulunmuştur.

2.3.3. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ)

Terzioğlu ve arkadaşları (2016) tarafından öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumlarını ölçek amacıyla geliştirilen ölçek 5 alt boyutlu (Cinsel Şiddet, Duygusal Şiddet, Genel Şiddet, Ekonomik Şiddet, Fiziksel Şiddet) toplamda 28 maddeden oluşmaktadır. Bu 28 maddenin 23 maddesi ters yönde puanlanmaktadır. Ölçek, (1) "Kesinlikle Katılmıyorum", (2) "Katılmıyorum", (3) "Kararsızım", (4) "Katılıyorum", (5) "Tamamen Katılıyorum" şeklinde beşli likert ölçeğine göre hazırlanmıştır. Katılımcıların ölçekteki her bir madde için alabileceği en yüksek puan 5, en düşük puan ise 1'dir. Beşli likert ölçeğinden alınan puan ortalamasının 5'e yaklaşması bireylerin flört

şiddetine yönelik sahip olduğu tutumlarının, flört şiddetini desteklemediğini sonucuna ulaşılmaktadır.

Ölçeğin genel toplam için güvenirliği bulunan Cronbach Alfa katsayısı .91 bulunmuştur. Alt boyutları için güvenirlik katsayıları aşağıda sunulmaktadır;

Cinsel Şiddet Alt Ölçeği: 7 maddeden oluşmaktadır ve bu boyutun güvenirlik katsayısı .84' tür. Duygusal Şiddet Alt Ölçeği: 6 madde yer almaktadır ve güvenirlik katsayısı .85' dir. Genel Şiddet Alt Ölçeği: 5 maddeden oluşmaktadır ve bu alt boyutun güvenirlik katsayısı .72' dir. Ekonomik Şiddet Alt Ölçeği: 5 madde yer almaktadır ve güvenirlik katsayısı .75'dir. Fiziksel Şiddet Alt Ölçeği: 5 maddeden oluşan bu boyutun güvenirlik katsayısı .72'dir (Terzioğlu ve ark., 2016). Bu çalışma kapsamında yapılan ölçeğin genel toplam için güvenirliği bulunan Cronbach Alfa katsayısı .88 bulunmuştur. Alt boyutları için; cinsel şiddet .74, duygusal şiddet .76, genel şiddet .71, ekonomik şiddet.73, fiziksel şiddet güvenirlik katsayısı .68 olarak bulunmuştur.

2.4. Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması

Araştırma süresince elde edilen verilerin analizinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzdelik değerlerden yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır. Normal dağılım gösteren veriler parametrik olan t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yöntemleriyle, normal dağılım göstermeyen veriler parametrik olmayan Kruskal Wallis H ve Mann Whitney U analizi yöntemleriyle test edilmiştir. Anlamlı düzeydeki farklılıkların kaynağını bulmak için ise çoklu karşılaştırma testleri (Post Hoc) kullanılmıştır. Bu testler arasından varyans homojenliği sağlandığı ve bağımsız değişkene ait örneklem sayıları arasındaki fark çok olduğu durumlarda "Scheffe Testi" tercih edilmiştir. Araştırmada ki bağımlı ölçekler arasındaki ilişki ise Spearman Korelasyon Analizi yöntemi ile test edilmiştir.

Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin alt boyutları puanlarının; cinsiyet, flört ilişkisinde şiddetine maruz kalma ve anne- baba şiddetine maruz kalma değişkenleri bakımından anlamlı düzeyde bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek için "t testi" yapılmıştır. Bunun yanı sıra, akılcı olmayan inançlar ölçeğinin alt boyutları

puanlarının; sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi ve öğrenim gördüğü fakülte değişkenleri bakımından anlamlı düzeyde bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek için ise "Tek Yönlü Varyans Analizi" yapılmıştır.

Flört şiddetine yönelik tutum ölçeğinin alt boyutları puanlarının; cinsiyet, flört ilişkisinde şiddetine maruz kalma ve anne- baba şiddetine maruz kalma değişkenleri bakımından anlamlı düzeyde bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek için "Mann Whitney U " analizi yapılmıştır. Aynı zamanda, flört şiddetine yönelik tutum ölçeğinin alt boyutları puanlarının; sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi ve öğrenim gördüğü fakülte değişkenleri bakımından anlamlı düzeyde bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek için ise "Kruskal Wallis H" testi yapılmıştır. Son olarak ölçeklerden elde edilen veriler normal dağılıma uygun olmadığından aralarındaki ilişkiyi ölçmek için Spearman Korelasyon Analizi yöntemi kullanılmıştır.

BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeğine, Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeğine ve Kişisel Bilgi Formuna verdiği yanıtlar sonucu elde edilen istatistiksel analizlere ve bulgulara yer verilmiştir. Daha sonrasında ise alanyazında yapılan benzer araştırmalarla karşılaştırmalara ve yorumlara yer verilmiştir.

3.1. Bulgular

3.1.1. Araştırma Kullanılan Bağımsız Değişkenlerin Frekans ve Yüzde Değerleri

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülte, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne baba şiddetine maruz kalma değişkenlerini incelemek amacıyla frekans ve yüzde değerleri analizleri uygulanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülte, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne baba şiddetine maruz kalma değişkenlerinin frekans ve yüzde değerleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Bağımsız Değişkenlerin Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişkenler		Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	265	60.0
	Erkek	177	40.0
	Toplam	442	100
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	85	19.2
	2. Sınıf	69	15.6
	3. Sınıf	58	13.1
	4. Sınıf	230	52.0
	Toplam	442	100
Flört İlişki Durumu	İlişkim Yok	216	48.9
	Düzenli İlişkim Var	185	41.9
	Nişanlı	16	3.6
	Evli	25	5.7
	Toplam	442	100

Gelir Düzeyi	0-2000 TL	40	9.0
	2001-4000 TL	131	29.6
	4001-6000 TL	123	27.8
	6001 ve Üstü	148	33.5
	Toplam	442	100
Öğrenim Gördüğü Fakülte	Eğitim Fakültesi	123	27.8
	Mimarlık Fakültesi	51	11.5
	Hukuk Fakültesi	31	7.0
	Mühendislik Fakültesi	85	19.2
	Tıp Fakültesi	57	12.9
	İletişim Fakültesi	26	5.9
	İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi	69	15.7
	Toplam		100
Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma	Evet	177	40.0
	Hayır	265	60.0
	Toplam	442	100
Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma	Evet	188	42.5
	Hayır	254	57.5
	Toplam	442	100

Tablo 1'de veriler incelendiğinde, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde, toplam 442 kişi içinden 265'inin (%60.0) kadın, 177'sinin (%40.0) erkek olduğu görülmektedir.

Katılımcıların sınıf düzeyine göre dağılımları incelendiğinde, 442 katılımcının 85'inin (%19.2) 1.Sınıf, 69'unun (%15.6) 2.Sınıf, 58'inin (%13.1) 3.Sınıf, 230'unun (%52.0) 4.Sınıf olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin flört ilişki durumuna bakıldığında, 442 katılımcının 216'sının (%48.9) "ilişkim yok", 185'inin (%41.9) "düzenli ilişkim var", 16'sının (%3.6) "nişanlı", 25'inin (%5.7) "evli" olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin gelir düzeyine göre dağılımları incelendiğinde, 442 katılımcının 40'ının (%9.0) "0-2000 tl", 131'inin (%29.6) "2001-4000", 123'ünün (%27.8) "4001-6000", 148'inin (%33.5) "6001 ve üzeri" olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördüğü fakülteye göre dağılımları incelendiğinde,442 katılımcının 123'ünün (%27.8) "eğitim fakültesi", 51'inin (%11.5)

“mimarlık fakültesi”, 31’inin (%7.0) “hukuk fakültesi”, 85’inin (%19.2) “mühendislik fakültesi”, 57’sinin (%12.9) “tıp fakültesi”, 26’sının (%5.9) “iletişim fakültesi”, 69’unun (%15.6) “insan ve toplum bilimleri fakültesi” olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalmaya göre dağılımları incelendiğinde, 442 katılımcının 177’sinin (%40.0) “evet” yanıtını, 265’inin (%60.0) “hayır” yanıtını verdikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin anne baba şiddetine maruz kalmaya göre dağılımları incelendiğinde, 442 katılımcının 188’inin (%42.5) “evet” yanıtını, 254’ünün (%57.5) “hayır” yanıtını verdikleri görülmektedir.

3.1.2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulguları

Araştırmanın birinci amacı romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyine, öğrenim gördüğü fakülteye, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Bu amaca göre bağımsız değişkenlerle, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin alt boyutları ile yapılan analizler tablolar halinde sunulmuştur.

3.1.2.1. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin t Testi Bulguları

RAİNÖ’nün üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Bağımsız Gruplarda t- Testi analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	X	Ss	Sd	t	p
	Cinsiyet						
Farklı Düşünmek	Kadın	265	8.38	2.69	440	-.326	.744
	Erkek	177	8.47	2.74			
	Cinsiyet						
Zihin Okuma	Kadın	265	19.87	4.32	440	2.643	.009
	Erkek	177	18.76	4.34			
	Cinsiyet						
Cinsiyet Farklılıkları	Kadın	265	9.38	2.69	440	2.012	.045
	Erkek	177	8.87	2.54			
	Cinsiyet						
Fiziksel Yakınlık	Kadın	265	8.03	2.89	440	1.739	.083
	Erkek	177	7.53	3.02			
	Cinsiyet						
Sosyal Zaman Kullanımı	Kadın	265	11.55	4.07	440	-3.498	.001
	Erkek	177	13.05	4.87			
	Cinsiyet						
Aşırı Beklentiler	Kadın	265	29.38	5.08	440	.734	.463
	Erkek	177	29.00	5.72			
	Cinsiyet						
RAİNÖ Toplam	Kadın	265	86.62	14.24	440	.637	.524
	Erkek	177	85.70	15.76			

*p<.05

Tablo 2'de veriler incelendiğinde, t testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda, cinsiyet Değişkeni bakımından; üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin; zihin okuma alt boyutundan aldıkları puanların ($t_{(440)}$ = 2.643, p<.05) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Bu anlamlı farka bakıldığında, kadınların zihin okuma alt boyut puan ortalamasının (X = 19.87), erkeklerin puan ortalamasına göre (X = 18.76) daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin cinsiyet farklılıkları alt boyutundan aldıkların puanlarında ($t_{(440)}$ = 2.012, p<.05) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Bu anlamlı farka bakıldığında, kadınların cinsiyet farklılıkları alt boyut puan ortalamasının (X = 9.38), erkeklerin puan ortalamasına göre (X = 8.87) daha yüksek olduğu görülmektedir. Yine öğrencilerin sosyal zaman kullanımı alt boyutundan aldıkları puanların ($t_{(440)}$ = -3.498,

p<.05) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Bu anlamlı farka bakıldığında, erkeklerin sosyal zaman kullanımı alt boyut puan ortalamasının (X = 13.05), kadınların puan ortalamasına göre (X = 11.55) daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlar açısından bakıldığında ise, farklı düşünmek alt boyutu ($t_{(440)}$ = -.326, p>.05), fiziksel yakınlık alt boyutu ($t_{(440)}$ = 1.739, p>.05), aşırı beklentiler alt boyutundan ($t_{(440)}$ = .734, p>.05) ve RAİNÖ toplamdan ($t_{(440)}$ = -.637, p>.05) aldıkları puanların ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.2.2. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

RAİNÖ'nün üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyine göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış, sonuçlar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	X	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	*p*	Anlamlı Fark
	Sınıf Düzeyi										
	1. Sınıf	85	8.25	2.65	Gruplar	16.012	3	5.337	.726	.537	-
Farklı	2. Sınıf	69	8.84	2.72	Arası						
Düşünmek	3. Sınıf	58	8.25	3.33	Gruplar	3221.873	438	7.356			
	4. Sınıf	230	8.40	2.55	İçi						
					Toplam	3237.885	441				
	Sınıf Düzeyi										
	1. Sınıf	85	19.55	4.56	Gruplar	7.479	3	2.493	.130	.942	-
Zihin Okuma	2. Sınıf	69	19.60	3.63	Arası						
	3. Sınıf	58	19.17	4.40	Gruplar	8375.118	438	19.121			
	4. Sınıf	230	19.40	4.48	İçi						
					Toplam	8382.597	441				
	Sınıf Düzeyi										
	1. Sınıf	85	8.83	2.75	Gruplar	12.806	3	4.269	.608	.610	-
Cinsiyet	2. Sınıf	69	9.21	2.28	Arası						
Farklılıkları	3. Sınıf	58	9.32	2.84	Gruplar	3074.074	438	7.018			
	4. Sınıf	230	9.17	2.65	İçi						
					Toplam	3086.880	441				
	Sınıf Düzeyi										
	1. Sınıf	85	7.81	2.68	Gruplar	59.023	3	19.674	2.276	.079	-
Fiziksel	2. Sınıf	69	8.49	2.92	Arası						
Yakınlık	3. Sınıf	58	8.24	3.20	Gruplar	3785.921	438	8.644			
	4. Sınıf	230	7.54	2.96	İçi						
					Toplam	3844.944	441				
	Sınıf Düzeyi										
	1. Sınıf	85	12.22	4.53	Gruplar	1.027	3	.342	.017	.997	-
	2. Sınıf	69	12.20	4.61	Arası						

Sosyal Zaman Kullanımı	3. Sınıf 4. Sınıf	58 230	12.18 12.11	5.23 4.21	Gruplar İçi	8797.887	438	20.087			
					Toplam	8798.914	441				
	Sınıf Düzeyi										
	1. Sınıf	85	28.36	6.20	Gruplar	110.297	3	36.766	1.288	.278	-
Aşırı	2. Sınıf	69	29.52	4.80	Arası						
Beklentiler	3. Sınıf	58	28.75	5.96	Gruplar	12499.624	438	28.538			
	4. Sınıf	230	29.57	4.97	İçi						
					Toplam	12609.921	441				
	Sınıf Düzeyi										
	1. Sınıf	85	85.04	15.41	Gruplar	312.973	3	104.324	.471	.703	-
RAİNÖ	2. Sınıf	69	87.88	14.03	Arası						
Toplam	3. Sınıf	58	85.94	18.60	Gruplar	97095.625	438	221.680			
	4. Sınıf	230	86.29	13.86	İçi						
					Toplam	97408.598	441				

*p<.05 / *Not*: KT: Kareler Toplamı, KO: Kareler Ortalaması.

Tablo 3'de veriler incelendiğinde, yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, sınıf değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin; farklı düşünmek alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .726, p>.05), zihin okuma alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .130, p>.05), cinsiyet farklılıkları alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .608, p>.05), fiziksel yakınlık alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = 2.276 p>.05), sosyal zaman kullanımı alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .017, p>.05), aşırı beklentiler alt boyutundan ($F_{(3, 438)}$ = 1.288, p>.05) ve RAİNÖ toplamdan ($F_{(3, 438)}$ = .471 p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.2.3. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Durumu Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

RAİNÖ'nün üniversite öğrencilerinin Flört İlişki Durumuna göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış, sonuçlar Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Durumu Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	X	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	*p*	Anlamlı Fark
	İlişki Durumu										**SCHEFFE TESTİ**
	"İlişkim Yok"	216	8.81	2.72	Gruplar Arası	66.569	3	22.190	3.065	.028	İlişkim Yok >
Farklı Düşünmek	"İlişkim var"	185	8.05	2.71	Gruplar İçi	3171.315	438	7.240			İlişkim Var
	"Nişanlı"	16	7.93	2.81	Toplam	3237.885	441				
	"Evli"	25	8.04	2.07							
	İlişki Durumu										
	"İlişkim Yok"	216	19.63	4.42	Gruplar Arası	23.799	3	7.933	.416	.742	-
Zihin Okuma	"İlişkim var"	185	19.23	4.33	Gruplar İçi	8358.799	438	19.084			
	"Nişanlı"	16	19.75	5.19	Toplam	8382.598	441				
	"Evli"	25	18.96	3.43							
	İlişki Durumu										
	"İlişkim Yok"	216	9.33	2.45	Gruplar Arası	33.525	3	11.175	1.603	.188	-
Cinsiyet Farklılıkları	"İlişkim var"	185	8.90	2.90	Gruplar İçi	3053.355	438	6.971			
	"Nişanlı"	16	9.06	2.56	Toplam	3086.880	441				
	"Evli"	25	9.92	2.15							
	İlişki Durumu										**SCHEFFE TESTİ**
	"İlişkim Yok"	216	8.52	2.89	Gruplar Arası	236.627	3	78.876	9.574	.000	İlişkim Yok >
Fiziksel Yakınlık	"İlişkim var"	185	6.99	2.86	Gruplar İçi	3608.316	438	8.238			İlişkim Var
	"Nişanlı"	16	7.68	2.75	Toplam	3844.943	441				
	"Evli"	25	8.20	2.72							
	İlişki Durumu										
	"İlişkim Yok"	216	12.25	4.26	Gruplar Arası	6.708	3	2.236	.111	.953	-
Sosyal Zaman Kullanımı	"İlişkim var"	185	12.02	4.77	Gruplar İçi	8792.206	438	20.074			
	"Nişanlı"	16	12.43	4.54	Toplam	8798.914	441				
	"Evli"	25	12.16	4.00							
	İlişki Durumu										
	"İlişkim Yok"	216	29.48	5.06	Gruplar Arası	122.101	3	40.700	1.428	.234	-
Aşırı Beklentiler	"İlişkim var"	185	28.68	5.85	Gruplar İçi	12487.820	438	28.511			
	"Nişanlı"	16	30.68	5.02	Toplam	12609.921	441				
	"Evli"	25	30.12	3.40							

	İlişki Durumu										SCHEFFE TESTİ
	"İlişkim Yok"	216	88.05	14.06	Gruplar Arası	1793.489	3	597.830	2.739	.043	İlişkim Yok >
RAİNÖ Toplam	"İlişkim var"	185	83.89	16.13	Gruplar İçi	95615.109	438	218.299			İlişkim Var
	"Nişanlı"	16	87.56	14.03	Toplam	97408.598	441				
	"Evli"	25	87.40	9.64							

*p<.05 / *Not*: KT: Kareler Toplamı, KO: Kareler Ortalaması.

Tablo 4'de veriler incelendiğinde, yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, flört ilişki durumu değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin; farklı düşünmek alt boyutundan aldıkları puanların ($F_{(3, 438)}$ = 3.065, p<.05) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Bu farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla Post Hoc testlerinden *Scheffe testi* uygulanmış ve elde edilen bulguda; İlişkim yok diyen üniversite öğrencilerinin farklı düşünmek alt boyut puan ortalamasının (X = 8.81), ilişkim var diyen öğrencilerin puan ortalamasından (X = 8.05) anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Yine öğrencilerin fiziksel yakınlık alt boyutundan ($F_{(3, 438)}$ = 9.574, p<.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Yine bu farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla Post Hoc testlerinden *Scheffe testi* uygulanmış ve elde edilen bulguda; İlişkim yok diyen üniversite öğrencilerinin fiziksel yakınlık alt boyutu puan ortalamasının (X = 8.52), ilişkim var diyen öğrencilerin puan ortalamasından (X = 6.99) anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak RAİNÖ toplamdan ($F_{(3, 438)}$ = 2.739, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür. Yine bu farklılaşmanın kaynağını tespit etmek amacıyla Post Hoc testlerinden *Scheffe testi* uygulanmış ve elde edilen bulguda; İlişkim yok diyen üniversite öğrencilerinin RAİNÖ toplam puan ortalamasının (X = 88.05), ilişkim var diyen öğrencilerin puan ortalamasından (X = 83.89) anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlar açısından bakıldığında ise, zihin okuma alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .416, p>.05), cinsiyet farklılıkları alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = 1.603, p>.05), sosyal zaman kullanımı alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .111, p>.05) ve aşırı beklentiler alt boyutundan ($F_{(3, 438)}$ = 1.428, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.2.4. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

RAİNÖ'nün üniversite öğrencilerinin Gelir Düzeyine göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış, sonuçlar Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Gelir Düzeyine Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	X	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	*p*	Anlamlı Fark
Farklı Düşünmek	**Gelir Düzeyi**										
	0-2000	40	8.75	3.03	Gruplar Arası	12.840	3	4.280	.581	.628	-
	2001-4000	131	8.22	2.72							
	4001-6000	123	8.58	2.78	Gruplar İçi	3225.044	438	7.363			
	6001 ve Üstü	148	8.37	2.54	Toplam	3237.885	441				
Zihin Okuma	**Gelir Düzeyi**										
	0-2000	40	19.42	3.97	Gruplar Arası	39.217	3	13.072	.686	.561	-
	2001-4000	131	19.06	4.58							
	4001-6000	123	19.85	4.51	Gruplar İçi	8343.381	438	19.049			
	6001 ve Üstü	148	19.41	4.12	Toplam	8382.597	441				
Cinsiyet Farklılıkları	**Gelir Düzeyi**										
	0-2000	40	8.70	2.37	Gruplar Arası	13.116	3	4.372	.623	.600	-
	2001-4000	131	9.23	2.55							
	4001-6000	123	9.10	2.55	Gruplar İçi	3073.764	438	7.018			
	6001 ve Üstü	148	9.31	2.86	Toplam	3086.880	441				
Fiziksel Yakınlık	**Gelir Düzeyi**										
	0-2000	40	7.62	3.20	Gruplar Arası	11.177	3	3.726	.426	.735	-
	2001-4000	131	7.78	2.93							
	4001-6000	123	8.08	3.10	Gruplar İçi	3833.766	438	8.753			
	6001 ve Üstü	148	7.72	2.77	Toplam	3844.943	441				
Sosyal Zaman Kullanımı	**Gelir Düzeyi**										
	0-2000	40	11.55	5.27	Gruplar Arası	31.547	3	10.516	.525	.665	-
	2001-4000	131	11.93	4.20							
	4001-6000	123	12.34	4.32	Gruplar İçi	8767.367	438	20.017			
	6001 ve Üstü	148	12.36	4.59	Toplam	8798.914	441				
Aşırı Beklentiler	**Gelir Düzeyi**										
	0-2000	40	28.50	6.11	Gruplar Arası	26.798	3	8.933	.311	.817	-
	2001-4000	131	29.16	5.44							
	4001-6000	123	29.37	5.51	Gruplar İçi	12583.122	438	28.729			
	6001 ve Üstü	148	29.35	4.92	Toplam	12609.921	441				

	Gelir Düzeyi										
RAİNÖ Toplam	0-2000	40	84.55	18.17	Gruplar Arası	364.410	3	121.470	.548	.650	-
	2001-4000	131	85.42	14.79							
	4001-6000	123	87.34	15.36	Gruplar İçi	97044.187	438	221.562			
	6001 ve Üstü	148	86.55	13.53	Toplam	97408.597	441				

*p<.05 / *Not*: KT: Kareler Toplamı, KO: Kareler Ortalaması.

Tablo 5'de veriler incelendiğinde, yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, gelir düzeyi değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin; farklı düşünmek alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .581, p>.05), zihin okuma alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .686, p>.05), cinsiyet farklılıkları alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .623, p>.05), fiziksel yakınlık alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .426, p>.05), sosyal zaman kullanımı alt boyutu ($F_{(3, 438)}$ = .525, p>.05), aşırı beklentiler alt boyutundan ($F_{(3, 438)}$ = .311, p>.05) ve RAİNÖ toplamdan ($F_{(3, 438)}$ = .548, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.2.5. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

RAİNÖ'nün üniversite öğrencilerinin Öğrenim Gördüğü Fakülteye göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış, sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	X	Ss	Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	*p*	Anlamlı Fark
	Fakülte										
	Eğitim	123	8.70	2.83	Gruplar Arası	48.547	6	8.091	1.104	.359	-
	Mimarlık	51	8.37	2.69							
Farklı	Hukuk	31	8.93	2.75	Gruplar	3189.338	435	7.332			
Düşünmek	Mühendislik	85	8.38	2.51	İçi						
	Tıp	57	8.54	2.89	Toplam	3237.885	441				
	İletişim	26	7.73	2.58							
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	7.92	2.58							

	Fakülte										
	Eğitim	123	20.11	4.34	Gruplar	95.802	6	15.967	.838	.541	-
	Mimarlık	51	19.29	5.19	Arası						
Zihin	Hukuk	31	19.00	4.41	Gruplar	8286.796	435	19.050			
Okuma	Mühendislik	85	19.07	4.52	İçi						
	Tıp	57	19.61	3.89	Toplam	8382.597	441				
	İletişim	26	19.07	3.13							
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	18.95	4.26							
	Fakülte										
	Eğitim	123	9.38	2.39	Gruplar	31.793	6	5.299	.754	.606	-
	Mimarlık	51	9.17	2.59	Arası						
Cinsiyet	Hukuk	31	9.16	2.68	Gruplar	3055.087	435	7.023			
Farklılıkları	Mühendislik	85	9.09	2.76	İçi						
	Tıp	57	9.52	2.84	Toplam	3086.880	441				
	İletişim	26	8.42	2.75							
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	8.92	2.76							
	Fakülte										
	Eğitim	123	8.23	3.01	Gruplar	35.406	6	5.901	.674	.671	-
	Mimarlık	51	7.52	3.04	Arası						
Fiziksel	Hukuk	31	7.90	2.80	Gruplar	3809.537	435	8.758			
Yakınlık	Mühendislik	85	7.87	3.04	İçi						
	Tıp	57	7.64	2.51	Toplam	3844.943	441				
	İletişim	26	7.61	3.21							
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	7.50	2.99							
	Fakülte										
	Eğitim	123	11.82	4.04	Gruplar	123.746	6	20.624	1.034	.402	-
	Mimarlık	51	12.50	5.45	Arası						
Sosyal	Hukuk	31	13.25	5.63	Gruplar	8675.168	435	19.943			
Zaman	Mühendislik	85	12.72	4.48	İçi						
Kullanımı	"Tıp"	57	12.17	3.56	Toplam	8798.914	441				
	İletişim	26	11.61	4.48							
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	11.49	4.44							
	Fakülte										
	Eğitim	123	29.90	4.81	Gruplar	135.600	6	22.600	.788	.580	-
	Mimarlık	51	28.50	5.92	Arası						
Aşırı	Hukuk	31	28.03	5.19	Gruplar	12474.321	435	28.677			
Beklentiler	Mühendislik	85	29.22	5.55	İçi						
	Tıp	57	29.07	5.06	Toplam	12609.921	441				
	İletişim	26	29.69	4.66							
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	29.05	6.07							
	Fakülte										
	Eğitim	123	88.16	13.80	Gruplar	1000.247	6	166.708	.752	.608	-
	Mimarlık	51	85.39	16.39	Arası						
RAİNÖ	Hukuk	31	86.29	17.67	Gruplar	96408.350	435	221.628			
Toplam	Mühendislik	85	86.37	15.33	İçi						
	Tıp	57	86.57	13.31	Toplam	97408.597	441				
	İletişim	26	84.15	13.70							
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	83.86	15.32							

*p<.05 / *Not*: KT: Kareler Toplamı, KO: Kareler Ortalaması.

Tablo 6'da veriler incelendiğinde, yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonucunda, öğrenim gördüğü fakülte değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin; farklı düşünmek alt boyutu ($F_{(6, 435)} = 1.104$, p>.05), zihin okuma alt boyutu ($F_{(6, 435)} = .838$, p>.05), cinsiyet farklılıkları alt boyutu ($F_{(6, 435)} = .754$, p>.05), fiziksel yakınlık alt boyutu ($F_{(6, 435)} = .674$, p>.05), sosyal zaman kullanımı alt boyutu ($F_{(6, 435)} = 1.034$, p>.05), aşırı beklentiler alt boyutundan ($F_{(6, 435)} = .788$, p>.05) ve RAİNÖ toplamdan ($F_{(3, 438)} = .752$, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.2.6. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin t Testi Bulguları

RAİNÖ'nün üniversite öğrencilerinin Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalmaya göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla t- Testi Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	X	Ss	Sd	t	p
Farklı Düşünmek	**Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma**						
	Evet	177	8.53	2.69	440	.720	.472
	Hayır	265	8.34	2.72			
Zihin Okuma	**Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma**						
	Evet	177	19.71	4.54			
	Hayır	265	19.24	4.22	440	1.094	.275
Cinsiyet Farklılıkları	**Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma**						
	Evet	177	9.85	2.67			
	Hayır	265	8.72	2.53	440	4.512	.000
Fiziksel Yakınlık	**Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma**						
	Evet	177	7.58	3.02			
	Hayır				440	-1.474	.141

		265	8.00	2.89			
Sosyal Zaman Kullanımı	**Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma**						
	Evet	177	11.79	4.49			
	Hayır	265	12.40	4.44	440	-1.393	.164
Aşırı Beklentiler	**Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma**						
	Evet	177	28.98	5.41			
	Hayır	265	29.38	5.30	440	-.770	.442
RAİNÖ Toplam	**Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma**						
	Evet	177	86.47	16.28			
	Hayır	265	86.11	13.86	440	.250	.803

*p<.05

Tablo 7'de veriler incelendiğinde, t testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda, flört ilişki şiddetine maruz kalma değişkeni bakımından; üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin; cinsiyet farklılıkları alt boyutundan aldıkları puanların ($t_{(440)}$ = 4.512, p<.05) istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Bu anlamlı farka bakıldığında, evet olarak verilen yanıtların cinsiyet farklılıkları alt boyut puan ortalamasının (X = 9.85), hayır olarak verilen yanıtların puan ortalamasına göre (X = 8.72) daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlar açısından bakıldığında ise, farklı düşünmek alt boyutu ($t_{(440)}$ = .720, p>.05), zihin okuma alt boyutu ($t_{(440)}$ = 1.094, p>.05), fiziksel yakınlık alt boyutu ($t_{(440)}$ = -1.474, p>.05), sosyal zaman kullanımı alt boyutu ($t_{(440)}$ = -1.393, p>.05), aşırı beklentiler alt boyutundan ($t_{(440)}$ = .-770, p>.05) ve RAİNÖ toplamdan ($t_{(440)}$ = .250, p>.05) aldıkları puanların ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.2.7. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin t Testi Bulguları

RAİNÖ'nün üniversite öğrencilerinin Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalmaya göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla t- Testi Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Üniversite Öğrencilerinin RAİNÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	X	Ss	Sd	t	p
	Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma						
Farklı Düşünmek	Evet	188	8.44	2.76	440	.158	.874
	Hayır	254	8.40	2.67			
	Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma						
Zihin Okuma	Evet	188	19.52	4.46	440	.360	.719
	Hayır	254	19.37	4.29			
	Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma						
Cinsiyet Farklılıkları	Evet	188	9.22	2.64	440	.341	.733
	Hayır	254	9.14	2.65			
	Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma						
Fiziksel Yakınlık	Evet	188	7.53	3.04	440	-1.861	.063
	Hayır	254	8.05	2.86			
	Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma						
Sosyal Zaman Kullanımı	Evet	188	11.95	4.59	440	-.813	.416
	Hayır	254	12.30	4.37			
	Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma						
Aşırı Beklentiler	Evet	188	29.32	5.31	440	.342	.732
	Hayır	254	29.15	5.37			
	Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma						
RAİNÖ Toplam	Evet	188	86.01	15.52	440	-.294	.769
	Hayır	254	86.43	14.37			

*p<.05

Tablo 8'de veriler incelendiğinde, t testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda, anne-baba şiddetine maruz kalma değişkeni bakımından; üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin; farklı düşünmek alt boyutu ($t_{(440)} = .158$, $p>.05$), zihin okuma alt boyutu ($t_{(440)} = .360$, $p>.05$), cinsiyet farklılıkları alt boyutu ($t_{(440)} = .341$, $p>.05$), fiziksel yakınlık alt boyutu ($t_{(440)} = -1.861$, $p>.05$), sosyal zaman kullanımı alt boyutu ($t_{(440)} = -.813$, $p>.05$), aşırı beklentiler alt boyutundan ($t_{(440)} = .342$, $p>.05$) ve RAİNÖ toplamdan ($t_{(440)} = -.294$, $p>.05$) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.3. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinin Bağımsız Değişkenlere İlişkin Bulguları

Araştırmanın ikinci amacı flört şiddetine yönelik tutum ölçeğinin cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyine, öğrenim gördüğü fakülteye, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalmaya göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Bu amaca göre bağımsız değişkenlerle, flört şiddeti tutum ölçeğinin alt boyutları ile yapılan analizler tablolar halinde sunulmuştur.

3.1.3.1. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinin Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Analizi Bulguları

FŞTÖ'nün üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

*p<.05

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	Cinsiyet					
Genel Şiddet	Kadın	265	237.87	63036		
					19114.00	.000
	Erkek	177	196.99	34867		
	Cinsiyet					
Fiziksel Şiddet	Kadın	265	237.68	62985		
					19165.00	.000
	Erkek	177	197.28	34918		
	Cinsiyet					
Duygusal Şiddet	Kadın	265	242.46	64251		
					17899.00	.000
	Erkek	177	190.12	33652		
	Cinsiyet					
Ekonomik Şiddet	Kadın	265	251.45	66635		
					15515.00	.000
	Erkek	177	176.66	31268		
	Cinsiyet					
Cinsel Şiddet	Kadın	265	252.65	66951.50		
					15198.00	.000
	Erkek	177	174.87	30951.50		
	Cinsiyet					
FŞTÖ Toplam	Kadın	265	257.84	68326.50		
					13823.500	.000
	Erkek	177	167.10	29576.50		

Tablo 9'da veriler incelendiğinde, Mann Whitney U testi ile gerçekleştirilen analiz sonucunda cinsiyet değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin; genel şiddet alt boyutu (U = 19114.00 , p<.05), fiziksel şiddet alt boyutu (U = 19165.00, p<.05), duygusal şiddet alt boyutu (U = 17899.00, p<.05), ekonomik şiddet alt boyutu (U = 15515.00, p<.05), cinsel şiddet al boyutundan (U = 15198.00, p<.05) ve FŞTÖ toplamdan (U = 13823.500, p<.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin tüm alt boyutlarında ve FŞTÖ toplamda kadınların aldıkları puanların erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır.

3.1.3.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları

FŞTÖ'nün üniversite öğrencilerinin Sınıf Düzeyine göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	d*f*	X^2	p	Anlamlı Fark
	Sınıf Düzeyi						
	1. Sınıf	85	206.47				
Genel Şiddet	2. Sınıf	69	239.96	3	3.579	.311	-
	3. Sınıf	58	228.19				
	4. Sınıf	230	219.83				
	Sınıf Düzeyi						
	1. Sınıf	85	199.85				
Fiziksel Şiddet	2. Sınıf	69	223.39	3	6.412	.093	-
	3. Sınıf	58	204.39				
	4. Sınıf	230	233.25				
	Sınıf Düzeyi						
	1. Sınıf	85	191.35				
Duygusal Şiddet	2. Sınıf	69	212.13	3	7.622	.055	-
	3. Sınıf	58	225.60				
	4. Sınıf	230	234.42				
	Sınıf Düzeyi						
	1. Sınıf	85	217.09				
Ekonomik Şiddet	2. Sınıf	69	238.31	3	3.978	.264	-
	3. Sınıf	58	242.51				
	4. Sınıf	230	212.79				
	Sınıf Düzeyi						
	1. Sınıf	85	200.56				
Cinsel Şiddet	2. Sınıf	69	222.49	3	3.333	.343	-
	3. Sınıf	58	231.75				
	4. Sınıf	230	226.35				
	Sınıf Düzeyi						
	1. Sınıf	85	193.71				
FŞTÖ Toplam	2. Sınıf	69	234.50	3	5.203	.158	-
	3. Sınıf	58	226.41				
	4. Sınıf	230	226.63				

*p<.05

Tablo 10'da veriler incelendiğinde, Kruskal Wallis H testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda, sınıf düzeyi değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin; genel şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 3.579, p>.05),

fiziksel şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 6.412, p>.05), duygusal şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 7.622, p>.05), ekonomik şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 3.978, p>.05), cinsel şiddet alt boyutundan (X^2 (sd = 3, n = 442) = 3.333, p>.05) ve FŞTÖ toplamdan (X^2 (sd = 3, n = 442) = 5.203, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir.

3.1.3.3. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Durumu Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları

FŞTÖ'nün üniversite öğrencilerinin Flört İlişki Durumuna göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Durumu Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	d*f*	X^2	p	Anlamlı Fark
	İlişki Durumu						
	İlişkim Yok	216	222.55				
Genel Şiddet	İlişkim Var	185	218.24				
	Nişanlı	16	248.31				
	Evli	25	219.42	3	1.076	.783	-
	İlişki Durumu						
	İlişkim Yok	216	209.41				
Fiziksel	İlişkim Var	185	229.94				
Şiddet	Nişanlı	16	222.00	3	6.361	.095	-
	Evli	25	263.14				
	İlişki Durumu						
	İlişkim Yok	216	217.32				
	İlişkim Var	185	224.72				
Duygusal	Nişanlı	16	219.44				
Şiddet	Evli	25	235.06	3	.643	.887	-
	İlişki Durumu						
	İlişkim Yok	216	226.75				
Ekonomik	İlişkim Var	185	221.31				
Şiddet	Nişanlı	16	173.28	3	2.939	.401	-
	Evli	25	208.42				
	İlişki Durumu						
	İlişkim Yok	216	212.44				
Cinsel Şiddet	İlişkim Var	185	230.05				
	Nişanlı	16	197.84	3	4.293	.232	-
	Evli	25	251.62				
	İlişki Durumu						
	İlişkim Yok	216	218.97				
FŞTÖ	İlişkim Var	185	225.09				
Toplam	Nişanlı	16	192.78	3	1.326	.723	-
	Evli	25	235.14				

*p<.05

Tablo 11'de veriler incelendiğinde, Kruskal Wallis H testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda, ilişki durumu değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin; genel şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 1.076, p>.05), fiziksel şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 6.361, p>.05), duygusal şiddet alt boyutu

(X^2 (sd = 3, n = 442) = .643, p>.05), ekonomik şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 2.939, p>.05), cinsel şiddet alt boyutundan (X^2 (sd = 3, n = 442) = 4.293, p>.05) ve FŞTÖ toplamdan (X^2 (sd = 3, n = 442) = 1.326, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir.

3.1.3.4. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Gelir Düzeyi Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları

FŞTÖ'nün üniversite öğrencilerinin Gelir Düzeyine göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Gelir Düzeyi Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	d*f*	X^2	p	Anlamlı Fark
	Gelir Düzeyi						
	0-2000	40	215.43				
Genel Şiddet	2001-4000	131	226.47	3	4.403	.221	-
	4001-6000	123	235.08				
	6001 ve Üstü	148	207.46				
	Gelir Düzeyi						
	0-2000	40	210.25				
Fiziksel Şiddet	2001-4000	131	231.31	3	1.485	.686	-
	4001-6000	123	217.20				
	6001 ve Üstü	148	219.44				
	Gelir Düzeyi						
	0-2000	40	224.74				
Duygusal Şiddet	2001-4000	131	231.94	3	1.827	.609	-
	4001-6000	123	221.34				
	6001 ve Üstü	148	211.52				
	Gelir Düzeyi						
	0-2000	40	248.69				
Ekonomik Şiddet	2001-4000	131	228.00	3	3.115	.374	-
	4001-6000	123	211.93				
	6001 ve Üstü	148	216.35				
	Gelir Düzeyi						
	0-2000	40	234.71				
Cinsel Şiddet	2001-4000	131	224.12	3	.855	.836	-
	4001-6000	123	221.14				
	6001 ve Üstü	148	215.91				
	Gelir Düzeyi						
	0-2000	40	231.09				
FŞTÖ Toplam	2001-4000	131	232.06	3	2.345	.504	-
	4001-6000	123	221.10				
	6001 ve Üstü	148	209.90				

*p<.05

Tablo 12'de veriler incelendiğinde, Kruskal Wallis H testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda, gelir düzeyi değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin; genel şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 4.403, p>.05), fiziksel şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 1.485, p>.05), duygusal şiddet alt boyutu

(X^2 (sd = 3, n = 442) = 1.827, p>.05), ekonomik şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 3.115, p>.05), cinsel şiddet alt boyutundan (X^2 (sd = 3, n = 442) = .855, p>.05) ve FŞTÖ toplamdan (X^2 (sd = 3, n = 442) = 2.345, p>.05)aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir.

3.1.3.5. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine İlişkin Kruskal Wallis H Analizi Bulguları

FŞTÖ'nün üniversite öğrencilerinin Öğrenim Gördüğü Fakülteye göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal Wallis H Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 13'de verilmiştir.

Tablo 13. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Öğrenim Gördüğü Fakülte Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	*df*	X^2	p	Anlamlı Fark
	Fakülte						
	Eğitim	123	227.69				
Genel	Mimarlık	51	230.21				
Şiddet	Hukuk	31	185.79				
	Mühendislik	85	200.38	6	9.370	.154	-
	Tıp	57	241.43				
	İletişim	26	242.69				
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	221.64				
	Fakülte						Eğitim > Mühendislik
	Eğitim	123	220.32				
	Mimarlık	51	222.99				İnsan ve Toplum
Fiziksel	Hukuk	31	207.13				Bilimleri > Eğitim
Şiddet	Mühendislik	85	184.19	6	18.568	.005	
	Tıp	57	224.16				İletişim > Mühendislik
	İletişim	26	256.44				
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	259.57				İnsan ve Toplum Bilimleri>Mühendislik
	Fakülte						Eğitim > Mimarlık
	Eğitim	123	247.40				
	Mimarlık	51	201.96				Eğitim > Mühendislik
Duygusal	Hukuk	31	219.90				
Şiddet	Mühendislik	85	185.21	6	18.111	.006	Eğitim > Tıp
	Tıp	57	199.88				
	İletişim	26	249.83				İletişim > Mühendislik

	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	242.38				İnsan ve Toplum > Mühendislik
Ekonomik Şiddet	**Fakülte**			6	15.502	.017	Eğitim > Mühendislik Mimarlık > Mühendis Hukuk > Mühendislik Tıp > Mühendislik İletişim > Mühendislik İnsan ve Toplum > Mühendislik
	Eğitim	123	230.35				
	Mimarlık	51	227.60				
	Hukuk	31	229.66				
	Mühendislik	85	174.41				
	Tıp	57	229.18				
	İletişim	26	254.83				
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	236.67				
Cinsel Şiddet	**Fakülte**			6	16.123	.013	Eğitim > Mühendislik Hukuk > Mühendislik İnsan ve Toplum Bilimleri > Mühendis
	Eğitim	123	238.72				
	Mimarlık	51	211.07				
	Hukuk	31	243.03				
	Mühendislik	85	181.09				
	Tıp	57	211.48				
	İletişim	26	230.79				
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	243.39				
FŞTÖ Toplam	**Fakülte**			6	21.642	.001	Eğitim > Mühendislik Tıp > Mühendislik İletişim > Mühendislik İnsan ve Toplum Bilimleri > Mühendis
	Eğitim	123	242.62				
	Mimarlık	51	214.36				
	Hukuk	31	217.15				
	Mühendislik	85	170.84				
	Tıp	57	214.69				
	İletişim	26	257.85				
	İnsan ve Toplum Bilimleri	69	245.42				

*p<.05

Tablo 13'de veriler incelendiğinde, Kruskal Wallis H testi ile gerçekleştirilen analizler sonucunda, öğrenim gördüğü fakülte değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin; genel şiddet alt boyutundan (X^2 (sd = 3, n = 442) = 9.370, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Ancak öğrencilerin fiziksel şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 18.568, p<.05), duygusal şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 18.111, p<.05, Ekonomik şiddet alt boyutu (X^2 (sd = 3, n = 442) = 15.502, p<.05), cinsel şiddet alt boyutundan (X^2 (sd = 3, n = 442) = 16.123, p<.05) ve (X^2 (sd = 3, n = 442) = 21.642, p<.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşma gösterdiği görülmektedir. Bu farklılaşmanın kaynağını bulmak amacıyla öğrencilerin öğrenim

gördüğü fakülte düzeylerinin, her bir alt boyuta ait ikili kategori puan karşılaştırmaları Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır.

Mann Whitney U testi ile yapılan ikili kategori karşılaştırma analizi sonucunda**,** fiziksel şiddet alt boyutunda; eğitim fakültesi öğrencilerin puanlarının mühendislik fakültesi öğrencilerinden, insan ve toplum bilimleri fakültesi öğrencilerinin puanlarının eğitim fakültesi ve mühendislik fakültesi öğrencilerinden, iletişim fakültesi öğrencilerinin puanlarının ise mühendislik fakültesi öğrencilerinin puanından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Duygusal şiddet alt boyutunda ise; eğitim fakültesi öğrencilerinin puanlarının, mimarlık, mühendislik ve tıp fakültesi öğrencilerinden, iletişim fakültesi öğrencilerinin puanlarının mühendislik fakültesi öğrencilerinden ve insan ve toplum bilimleri fakültesi öğrencilerinin puanlarının da mühendislik fakültesi öğrencilerinin puanından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Ekonomik şiddet alt boyutunda ise; eğitim, mimarlık, hukuk, tıp, iletişim ile insan ve toplum bilimleri fakültelerinin puanlarının mühendislik fakültesi öğrencilerinin puanından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Cinsel şiddet alt boyutunda ise; eğitim, hukuk ile insan ve toplum bilimleri fakültelerinin puanlarının mühendislik fakültesi öğrencilerinin puanından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir. Son olarak FŞTÖ toplamda ise; Eğitim, tıp, iletişim ile insan ve toplum bilimleri fakültelerinin puanlarının mühendislik fakültesi öğrencilerinin puanından anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmektedir.

3.1.3.6. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Analizi Bulguları

FŞTÖ'nün üniversite öğrencilerinin Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalmaya göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 14'de verilmiştir.

Tablo 14. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
	Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma					
Genel Şiddet	Evet	177	230.93	40875	21783.00	.153
	Hayır	265	215.20	57028		
	Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma					
Fiziksel Şiddet	Evet	177	221.89	39275	23383.00	.954
	Hayır	265	221.24	58628		
	Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma					
Ekonomik Şiddet	Evet	177	235.22	41634.50	21023.50	.063
	Hayır	265	212.33	56268.50		
	Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma					
Cinsel Şiddet	Evet	177	230.35	40772.50	21885.50	.209
	Hayır	265	215.59	57130.50		
	Flört İlişki Şiddetine Maruz Kalma					
FŞTÖ Toplam	Evet	177	231.46	40969.00	21689.00	.180
	Hayır	265	214.85	56934.00		

*p<.05

Tablo 14'de veriler incelendiğinde, Mann Whitney U testi ile gerçekleştirilen analiz sonucunda flört ilişki şiddetine maruz kalma değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin; genel şiddet alt boyutu (U = 21783.00, p>.05), fiziksel şiddet alt boyutu (U = 23383.00, p>.05), duygusal şiddet alt boyutu (U = 22492.50, p>.05), ekonomik şiddet alt boyutu (U = 21023.50, p>.05), cinsel şiddet alt boyutundan (U = 21885.50, p>.05) ve FŞTÖ toplamdan (U = 21689.00, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.3.7. Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine İlişkin Mann Whitney U Analizi Bulguları

FŞTÖ'nün üniversite öğrencilerinin Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalmaya göre ortalamaları ve bu ortalamalar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney U Analizi yapılmış, sonuçlar Tablo 15'de verilmiştir.

Tablo 15. Üniversite Öğrencilerinin FŞTÖ Toplam ve Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanların Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma Değişkenine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

*p<.05

Alt Boyutlar	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Genel Şiddet	**Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma**					
	Evet	188	228.54	42966	22552.00	.261
	Hayır	254	216.29	54937		
Fiziksel Şiddet	**Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma**					
	Evet	188	224.28	42164	23354.00	.670
	Hayır	254	219.44	55739		
Duygusal Şiddet	**Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma**					
	Evet	188	221.04	41556	23790.00	.948
	Hayır	254	219.84	56347		
Ekonomik Şiddet	**Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma**					
	Evet	188	223.04	41931.50	23586.50	.826
	Hayır	254	220.36	55971.50		
Cinsel Şiddet	**Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma**					
	Evet	188	227.76	42819.50	22698.50	.349
	Hayır	254	216.86	55083.50		
FŞTÖ Toplam	**Anne-Baba Şiddetine Maruz Kalma**					
	Evet	188	226.52	42585.50	22932.50	.477
	Hayır	254	217.79	55317.50		

Tablo 15'te veriler incelendiğinde, Mann Whitney U testi ile gerçekleştirilen analiz sonucunda anne baba şiddetine maruz kalma değişkeni bakımından, üniversite öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin; genel şiddet alt boyutu (U = 22552.00, p>.05), fiziksel şiddet alt boyutu (U = 23354.00, p>.05), duygusal şiddet alt boyutu (U = 23790.50, p>.05), ekonomik şiddet alt boyutu (U = 23586.50, p>.05), cinsel şiddet alt boyutundan (U = 22698.50, p>.05) ve FŞTÖ toplamdan (U = 22932.50, p>.05) aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık göstermediği görülmektedir.

3.1.4. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Arasındaki İlişki

Üniversite öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ölçeğinin alt boyutları ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum ölçeğinin alt boyutları arasındaki ilişkiyi inecelemek amacıyla yapılan Spearman Korelasyon Analizi aşağıdaki Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16. *Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Alt Boyutları ile Flört Şiddetine Yönelik Tutum Alt Boyutları Arasındaki Spearman Korelasyon Katsayıları*

Değişken	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.Genel Şiddet	-	.34**	.29**	.36**	.31**	-.21**	-.11*	.02	-.20**	-.28**	-.09	-.21**	.53**
2.Fiziksel Şiddet		-	.51**	.35**	.30**	-.19**	-.13**	-.10*	-.26**	-.37**	-.18**	-.33**	.62**
3.Duygusal Şiddet			-	.51**	.37**	-.27**	-.23**	-.10*	-.27**	-.47	-.27**	-.44**	.79**
4.Ekonomik Şiddet				-	.36**	-.23**	-13**	-.03	-.12*	-.35**	-.22**	-.28**	.76**
5.Cinsel Şiddet					-	.23**	.01	.01	-.06	-.25	.02	-.12*	.68**
6.Farklı Düşünmek						-	.31**	.26**	.30**	.35**	.11*	.52**	-.32**
7.Zihin Okuma							-	.22**	.28**	.27**	.45**	.69**	-.17**
8.Cinsiyet Farklılıkları								-	.23**	.13**	.17**	.42**	-.07
9.Fiziksel Yakınlık									-	.46**	.31**	.64**	-.25**
10.Sosyal Zaman Kullanımı										-	.35**	.68**	-.50**
11.Aşırı Beklentiler											-	.70**	-.21**
12.Toplam RAİNÖ												-	-.40**
13.Toplam FŞTÖ													-

*p<.05

Tablo 16'da üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puanlar ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki ilişkiler incelendiğinde; genel şiddet alt boyutu ile fiziksel şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .34$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile duygusal şiddet alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .29$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile ekonomik şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .36$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile cinsel şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .31$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.21$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile zihin okuma alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.11$, $p<.05$). Genel şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($r = .02$, $p>.05$). Genel şiddet alt boyutu ile fiziksel yakınlık alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.20$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.28$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($r = -.09$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.21$, $p<.01$). Genel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .53$, $p<.01$).

Fiziksel şiddet alt boyutu ile duygusal şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .51$, $p<.01$). Fiziksel şiddet alt boyutu ile ekonomik şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .35$, $p<.01$). Fiziksel şiddet alt boyutu ile cinsel şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = .30$, $p<.01$). Fiziksel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.19$, $p<.01$). Fiziksel şiddet alt boyutu ile zihin okuma alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır ($r = -.13$, $p<.01$). Fiziksel şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında düşük düzeyde,

negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.10, p<.05). Fiziksel şiddet alt boyutu ile fiziksel yakınlık alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.26, p<.01). Fiziksel şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.37, p<.01). Fiziksel şiddet alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.18, p<.01). Fiziksel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.33, p<.01). Fiziksel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .62, p<.01).

Duygusal şiddet alt boyutu ile ekonomik şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .51, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile cinsel şiddet alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .37, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.27, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile zihin okuma alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.23, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.10, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile fiziksel yakınlık alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.27, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = -.47, p>.05). Duygusal şiddet alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.27, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.44, p<.01). Duygusal şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında yüksek düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .79, p<.01).

Ekonomik şiddet alt boyutu ile cinsel şiddet boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .36, p<.01). Ekonomik şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.23, p<.01). Ekonomik şiddet alt boyutu ile zihin okuma boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.13, p<.01). Ekonomik şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = -.03, p>.05). Ekonomik

şiddet alt boyutu ile fiziksel yakınlık boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.12, p<.05). Ekonomik şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı boyutu arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.35, p<.01). Ekonomik şiddet alt boyutu ile aşırı beklentiler boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.22, p<.01). Ekonomik şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.28, p<.01). Ekonomik şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında yüksek düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .76, p<.01).

Cinsel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek alt boyutu arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.23, p<.01). Cinsel şiddet alt boyutu ile zihin okuma alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = .01, p>.05). Cinsel şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = .01, p>.05). Cinsel şiddet alt boyutu ile fiziksel yakınlık alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = -.06, p>.05). Cinsel şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = -.25, p>.05). Cinsel şiddet alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = .02, p>.05). Cinsel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.12, p>.05). Cinsel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .68, p>.05).

Farklı düşünmek alt boyutu ile zihin okuma alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .31, p<.01). Farklı düşünmek alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .26, p<.01). Farklı düşünmek alt boyutu ile fiziksel yakınlık alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .30, p<.01). Farklı düşünmek alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .35, p<.01). Farklı düşünmek alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .11, p<.05). Farklı düşünmek alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .52, p<.05). Farklı düşünmek alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.32, p<.05).

Zihin okuma alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .22, p<.01). Zihin okuma alt boyutu ile fiziksel yakınlık alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .28, p<.01). Zihin okuma alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .27, p<.01). Zihin okuma alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .45, p<.01). Zihin okuma alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .69, p<.01). Zihin okuma alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.17, p<.01).

Cinsiyet farklılıkları alt boyutu ile fiziksel yakınlık alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .23, p<.01). Cinsiyet farklılıkları alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .13, p<.01). Cinsiyet farklılıkları alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .17, p<.01). Cinsiyet farklılıkları alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .42, p<.01). Cinsiyet farklılıkları alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında anlamlı bir ilişki yoktur (r = -.07, p<.01).

Fiziksel yakınlık alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .46, p<.01). Fiziksel yakınlık alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .31, p<.01). Fiziksel yakınlık alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .64, p<.01). Fiziksel yakınlık alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.25, p<.01).

Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .35 p<.01). Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .68 p<.01). Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.50 p<.01).

Aşırı beklentiler alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında yüksek düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = .70 p<.01). Aşırı beklentiler alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.21 p<.01). Toplam RAİNÖ ile FŞTÖ toplam arasında orta düzeyde, negatif yönlü ve anlamlı bir ilişki vardır (r = -.40 p<.01).

Korelasyon katsayısının, mutlak değer olarak, 0.70-1.00 arasında olması yüksek; 0.70-0.30 arasında olması, orta; 0.30-0.00 arasında olması ise düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanır (Büyüköztürk, 2006).

3.2. Yorumlar

Bu bölümde üniversite öğrencilerinin; araştırmanın bağımsız değişkenleri ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve toplam puanları ve flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve toplam puanları arasındaki ilişki incelenmiştir. İlk olarak, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve toplam puanlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalma değişkenleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığı ele alınmıştır. Daha sonra üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve toplam puanlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülteye, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne-baba şiddetine maruz kalma değişkenleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığı ele alınmıştır. Son olarak da üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanları ile flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanları arasındaki ilişkiye bakılmıştır.

3.2.1. Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlarının Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Bağımsız Değişkenler Açısından Yorumlanması

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının cinsiyet değişkenine göre farklı düşünmek, fiziksel yakınlık aşırı beklentiler alt boyutlarından ve RAİNÖ toplamdan aldıkları puanlar istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Diğer bir yandan cinsiyet farklılıkları, zihin okuma, sosyal

zaman kullanımı alt boyutlarından aldıkları puanlar ise istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın öğrencilerin cinsiyet farklılıkları ve zihin okuma alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları erkek öğrencilere göre, erkek öğrencilerin ise sosyal zaman kullanımı alt boyutundan elde ettikleri puan ortalamaları kadın öğrencilere göre daha yüksektir.

Alan yazına bakıldığında, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının kadınlar açısından farklılaştığını gösteren zihin okuma alt boyutundan (Pala, 2018; Atılgan, 2020) ve cinsiyet farklılıkları alt boyutundan (Eken, 2019) araştırma sonuçlarına ulaşılmıştır. Diğer yandan erkekler katılımcıların sosyal zaman kullanımı alt boyutundan aldıkları puan ortalamaları kadın katılımcıların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu çalışmalar bulunmaktadır (Sarı, 2008; Eken, 2019; Durak, 2020; Gündoğdu, Yavuzer ve Karataş; 2018; Atılgan, 2020; Güven ve Yılgör, 2020). Aynı zamanda Gizir (2013)'in yaptığı çalışmada "her şeyi birlikte yapmalıyız" şeklinde belirtilen ilişki inançları alt boyutu "sosyal zaman kullanımı" alt boyutu ile benzer özellikler göstermektedir. Bu doğrultuda erkek öğrencilerin "her şeyi birlikte yapmalıyız" alt boyutundan aldıkları puanlar kadın öğrencilere göre daha yüksektir (Tuncer, 2019; Gizir, 2013). Diğer alt boyutlar ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların alt boyutlarından biri olan zihin okuma alt boyutunda kadın öğrencilerin "birlikte olduğum kişi her zaman benim düşündüğümü, ben söylemesem de bilmelidir" gibi akılcı olmayan inançlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olmasının nedeni, kadın-erkek ilişkilerindeki iletişim tarzıyla ilgili olduğu düşünülmektedir. Genellikle kadınların yüz ve duygu tanımada daha doğru ve hızlı olduğunu desteklediğine ilişkin sonuçlar bulmuşlardır (Hall, Hutton ve Morgan, 2010). Eidelson ve Epstein"in (1982) romantik ilişkilerde birbirini önemseyen bireylerden birinin zihin okuma beklentisine sahip olması durumunda flörtü zihnini okuyamadığında ilişkide memnuniyetsizliğe yol açacağını ve hayal kırıklığına sebep olacağını belirtmektedir. Kadınlar, duygulanımlarını ve çatışmalarını erkekler kadar rahat dışa yansıtamayabilirler. Kadınlar hissettiklerini içselleştirirken, erkekler dışsallaştıran tavırlar sergileyebilmektedir. Dolayısıyla kadınlar erkeklerden ne düşündüklerini bilmelerini ve anlamalarını beklemektedirler. Kadınlar duygusal alandaki sorunlarını,

depresyonlarını içselleştirirken, erkeklerin dışa yansıttığını destekleyen araştırmalar mevcuttur (Mian ve Grossman, 1998). Araştırma bulgularına göre kadınların puanlarının erkeklerin puanlarından yüksek olduğu diğer bir alt boyut ise cinsiyet farklılıklarıdır. Bu alt boyut "kadın ve erkek muhtemelen karşı cinsi hiçbir zaman yeteri kadar anlamayacaktır" gibi akılcı olmayan inançları içermektedir. Romantik ilişkisinde yaşadığı anlaşmazlıkları farklı cinsiyetlere sahip olma ile ilişkilendiren bireyler, yaratılışlarından dolayı farklı fizyolojik, biyolojik ve duygusal yapıya sahip oldukları inancı ile sorunların düzelmeyeceğini ve ilişkiyi olumsuz yönde etkileyeceğini düşünebilirler. Yapılan araştırmalarda kadın ve erkeklerin romantik ilişkileri algılamaları ve deneyimleme biçimleri arasında temel farklılıkların bulunduğu, erkeklerin ve kadınların ilişki inançlarında farklılaştıkları görülmektedir (Giordano, Phelps, Manning ve Langmore, 2008; Frazier ve Esterly, 1990). Kadınların puanlarının erkeklerden yüksek olmasının nedenini cinsiyete dair katı ve basitleştirilmiş inançlar olduğu düşünülmektedir. Genellikle toplumsal cinsiyet kalıpyargılarına göre kadınların uyumlu ve alttan alan taraf, erkeklerin ise baskı uygulayan ve yetkin, iddialı taraf olduğuna dair davranış kalıpları atfedilmektedir (Eagly ve Steffen, 1984). Dolayısıyla cinsiyet farklılıkları açısından aralarındaki sorunların çözülemeyeceğini düşünmektedirler. Sakallı ve Curun (2001) romantik ilişkilerle ilgili kalıpyargılara cinsiyet farklılığı açısından incelediği araştırmada da erkeğin baskın, kadının ise kabul edici olması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Kadınlar toplum tarafından yüklenen bu farklılıklardan ötürü partneri tarafından hiçbir zaman yeteri kadar anlaşılmayacağını, alttan alınmayacağını ve ilişkide hep uyumlu role sahip olması gerektiğini düşündüğü için ilişkilerine dair paylaşımda bulunmayabilirler.

Araştırmanın bulgularında romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların cinsiyet açısından farklılaştığı diğer bir alt boyut sosyal zaman kullanımıydı, erkeklerin puanlarının kadınların puanlarından anlamlı derecede yüksek olmasının nedeni erkek öğrencilerin flörtü ile daha fazla birlikte vakit geçirmek isteği şeklinde yorumlanabilir. Erkekler, kadınların aksine, duygusal destek ve yakınlığı aynı cinsten arkadaşlıklarından çok karşı cinsten ilişkilerinden karşıladıkları ifade edilmiştir (Aukett, Ritchie ve Mill, 1988; Mosher ve Danoff-Burg, 2007). Dolayısıyla erkek öğrencilerin romantik ilişkilerinde her şeyi birlikte yapma ve ilişkilerinde ki yakınlığı kaybetmemek adına tüm

sosyal ihtiyaçlarını birlikte karşılamaya ve vakit geçirmeye yönelik inançlara sahip olabilecekleri düşünülmektedir.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarının sınıf düzeyi açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının puanlarının sınıf düzeyine göre farklılaştığını gösteren (Küçükarslan,2011; Akbaba-Pala,2018; Salameh, 2011; Gündüz, 2014) araştırmalarla birlikte; sınıf düzeyine göre farklılaşmadığını (Şendoğan, 2020; Yurtal-Dinç, 1999; Öztürk, 2020) gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışmaların sonuçları araştırma sonucunda elde edilen bulguları destekler niteliktedir. Akılcı olmayan inançlarla ilgili alan yazına bakıldığında sınıf düzeyi ile yaş değişkeninin aynı anlamda incelendiği görülmüştür. Bilge ve Arslan (2000) ve Bulğur (2017) yaptıkları çalışmalarda yaş değişkeni ile üniversite öğrencilerinde akılcı olmayan inançlar arasında anlamlı bir fark olmadığını belirtmişlerdir. Araştırmanın çalışma grubunun gelişim dönemi genç yetişkinlik dönemine denk gelmektedir. Bu dönemin özellikleri baz alındığında sorumluluklar ve sahip olunan özellikler kısıtlı olduğundan akılcı olmayan inançlar açısından anlamlı bir farklılık görülmemiş olabilir.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının flört ilişki durumu değişkeni açısından zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutlarından aldıkları puanlar istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Diğer bir yandan farklı düşünmek, fiziksel yakınlık alt boyutlarından ve RAİNÖ toplamdan aldıkları puanların anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu alt boyutlarda ve RAİNÖ toplamda "ilişkim yok" diyen öğrenciler "ilişkim var" diyen öğrencilere göre daha yüksek puan almışlardır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının puanlarının flört ilişki durumuna göre farklılaştığını gösteren (Küçükarslan,2011; Yılgör, 2020; Akbaba-Pala, 2018; Gizir,2013; Utkan, 2016) araştırmalarla birlikte; flört ilişki durumuna göre farklılaşmadığını (Öcal Yüceol, 2016; Fokkert ve Van Kooten, 2009; Bozdoğan, 2018; Arslan, 2020; Eken, 2019) gösteren araştırmalar bulunmaktadır.

Akılcı olmayan inançların alt boyutlarından biri olan farklı düşünmek alt boyutunda ilişkim yok diyen öğrencilerin puanları "Birlikte olduğum kişi benimle herhangi bir konuda zıt fikirlerini tartışırsa buna dayanamam." gibi akılcı olmayan inançlarının ilişkim var diyen öğrencilerin puanlarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. İlişkisi olmayan öğrencilerin romantik ilişkiler üzerine deneyimleri olmadığından farklı düşünmenin ilişkiyi kötü etkileyeceğine ve yürütemeyeceklerine dair akılcı olmayan inançlara sahip oldukları söylenebilir. Knox, Michael ve Sporakowski (1968), üniversite öğrencilerinin flört ilişki deneyimleri arttıkça, yaşadıkları aşkı gerçekçi algılamaları ve değerlendirmelerinin de artacağını belirtmektedirler. Akılcı olmayan inançların alt boyutlarından biri olan fiziksel yakınlık alt boyutunda ilişkim yok diyen öğrencilerin puanları "Yakın fiziksel temas asla evlilikten önce yaşanmamalı, yaşanıyorsa o ilişki evliliğe gitmez." gibi akılcı olmayan inançlarının ilişkim var diyen öğrencilerin puanlarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Toplumsal yapıyı oluşturan insanların ve içinde yaşanılan kültürün, cinsiyete ve cinselliğe dair algı, inanç ve değerleri bireylerin yaşayış tarzını oldukça etkilemektedir ve her kültürde birbirinden farklı biçimlerde romantik ilişkilerin yaşanmasına neden olmaktadır (Bayhan ve Işıtan, 2010). Türk kültürünün ataerkil yapısı gereği evlilik öncesi fiziksel yakınlık toplumda kabul görmemesi açısından değerlendirildiğinde; evlilik dışı ilişkilerin ahlaki ve kültürel değerlerimizi tahrip ettiği belirtilmiştir (Tokuç, Berberoğlu, Varol Saraçoğlu, Çelikkalp, 2011). Dolayısıyla ilişkisi olmayan öğrencilerin romantik ilişkilerinde flörtlerinin evlilik öncesi fiziksel yakınlık kurmasının yaşanılan ilişkiyi devam ettiremeyeceğine ve ciddi bir ilişki olmayacağına dair akılcı olmayan inançlara sahip olmasının yaşanılan kültür ve aile yapısı ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarının gelir düzeyi açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının puanlarının gelir düzeyine göre Ağır, 2007 in yaptığı araştırma farklılaştığını gösterirken; Eken, 2019 ve Bulğur, 2017, Kartol, 2013 yaptıkları araştırmalar ise gelir düzeyine göre farklılaşmadığını göstermektedir.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarının öğrenim gördüğü fakülte açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının puanlarının gelir düzeyine göre farklılaştığını gösteren (Akbaba Pala, 2018; Kodan, 2021, Yiğitbaş, 2016) araştırmalarla birlikte; gelir düzeyine göre farklılaşmadığını Doğan Laçin ve Demir, (2018) ve Yurtal (1999) gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Bu çalışmaların sonuçları araştırma sonucunda elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının farklı düşünmek, zihin okuma, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarının flört ilişki şiddetine maruz kalma değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir yandan cinsiyet farklılıkları alt boyutundan aldıkları puanların anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu anlamlı farka bakıldığında, evet olarak verilen yanıtların cinsiyet farklılıkları alt boyut puan ortalamasının, hayır olarak verilen yanıtların puan ortalamasına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Diğer alt boyutlar açısından bakıldığında ise anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Bu alt boyut "kadın ve erkek muhtemelen karşı cinsi hiçbir zaman yeteri kadar anlamayacaktır" gibi akılcı olmayan inançları içermektedir. Romantik ilişki yaşayan bireylerin yaşadıkları anlaşmazlıkların cinsiyet farklılıklarından kaynaklanmasının nedeni, yaratılış olarak farklı fizyolojik, biyolojik ve duygusal yapılara sahip olma ve flörtlerinin kendilerini anlamaması durumuyla alakalı olarak flört şiddetine maruz kaldıkları düşünülebilir. Erkeklerin ve kadınların duygusal ve biyolojik açıdan farklı oldukları inancına sahip olan bireylerin, romantik ilişkilerindeki iletişimleri olumsuz yönde etkilenerek problem yaşamalarına sebep olabilmektedir (Saraç, 2013).

Araştırmanın diğer bir bulgusu ise, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının farklı düşünmek, zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarının anne-baba şiddetine maruz kalma değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

3.2.2. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Tutum Toplam ve Alt Boyut Puanlarının Bağımsız Değişkenler Açısından Yorumlanması

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde; üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının cinsiyet değişkenine göre genel şiddet, fiziksel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik şiddet, cinsel şiddet alt boyutlarından ve FŞTÖ toplamdan aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tüm alt boyutlarda ve FŞTÖ toplamda, kadınların aldıkları puanların erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç kadın katılımcıların flört şiddetini erkek katılımcılara göre daha az desteklediğini göstermektedir. Alan yazın incelendiğinde flört şiddetine yönelik tutumun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını araştıran birçok araştırmada, bizim araştırmamızın bulgularıyla tutarlı sonuçlar elde edilmiştir (Süzer, 2019; Gümüş, 2020; Yıldırım, 2016; Bacıoğlu ve Kocabıyık, 2020; Terzioğlu vd., 2016; Karadayı, 2020; Çakır, 2020). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan diğer çalışmalarda da cinsiyet değişkeni açısından farklılaştığı (Sezer ve Sumbas, 2018; Sakarya-Kaya, 2013; Ayyıldız ve Taylan, 2018; Lee, Stefani ve Park, 2014; Caldwell, Swan ve Woodbrown, 2012; Xie, Heimer ve Lauritsen, 2012; Kepir-Savoly ve ark., 2014; Dudular, 2021) görülmektedir. Bu anlamda romantik ilişkilerde şiddetin erkek öğrenciler tarafından daha çok desteklenmesinin nedeni, kadına yönelik şiddetin yaygın olması ve ataerkil düzende genellikle erkeğin kadına şiddet uygulamasını güçle ilişkilendirmesi ile açıklanabilir. Toplumun erkeğe yüklediği kültürel rol kalıpları doğrultusunda erkeklerin kadınlardan üstün bir cins olarak görülmesi ve romantik ilişkiyi başlatma ya da bitirmeyi erkeğe ait olarak görülmesi gibi kalıp yargılar, erkeğin şiddet uygulama olasılığını artırabildiği gibi aynı zamanda kadınların şiddete maruz kalmasını da artırmaktadır (Karatay, Karatay, Baş-Gürarslan, Baş, 2018).

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumun alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarının sınıf düzeyi açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının sınıf düzeyine göre farklılaştığını gösteren (İftar, 2016; Aslan ve ark., 2008) araştırmalarla birlikte; sınıf düzeyine göre farklılaşmadığını (Sakarya-Kaya, 2013; Turan,

2018; Balcı- Devrim ,2019) gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Yıldız (2016) yaptığı çalışmada yaş değişkeni ile romantik ilişkilerde şiddet arasında anlamlı bir fark olmadığını belirtmiştir. Araştırmanın çalışma grubunun yaş aralığı düşünüldüğünde, birbirine yakın oldukları ve romantik ilişkilerde ki davranışları ve tutumları benzer olduğundan flört şiddetine yönelik tutum açısından anlamlı bir farklılık görülmemiş olabilir.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumun alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarının ilişki durumu açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının ilişki durumuna göre farklılaştığını gösteren (Çakır, 2020; Yumuşak 2013) araştırmalarla birlikte; ilişki durumuna göre farklılaşmadığını (Karadayı, 2020; Ayhan, 2020; Baltalarlı, 2020; Balcı- Devrim, 2019) gösteren araştırmalar bulunmaktadır.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumun alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarının gelir düzeyi açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının gelir düzeyine göre farklılaştığını gösteren (Ayhan, 2020; Sabina, 2013; Ahmadabadi, Najman, Williams, Clavarino, 2020) araştırmalarla birlikte gelir düzeyine göre farklılaşmadığını (Cinal, 2018; İftar, 2016; Besni, 2011; Mermertaş, 2020; Yıldırım, 2016; Çakır, 2020; Moagi-Gulubane, 2010) gösteren araştırmalar bulunmaktadır.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının öğrenim gördüğü fakülte değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde; üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının öğrenim gördüğü fakülte değişkenine göre genel şiddet alt boyutunda anlamlı farklılaşmadığı, fiziksel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik şiddet, cinsel şiddet alt boyutlarından ve FŞTÖ toplamdan aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının öğrenim gördüğü fakülteye göre farklılaştığını gösteren (Yumuşak 2013; Sakarya-Kaya, 2013; İftar, 2016; Baykal, 2008) araştırmalarla birlikte; öğrenim gördüğü fakülteye göre farklılaşmadığını (Hatipoğlu, 2010) gösteren araştırmalar bulunmaktadır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının fakülte değişkenine açısından bakıldığında, Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin flört

şiddetini en çok destekleyen grup olduğu görülmektedir. Mühendislik fakültesi öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları daha çok desteklemesinin nedeni, mühendislik fakültesinde öğrenim gören erkek öğrencilerin ağırlıklı olmasıyla açıklanabilir. Bu durum toplumumuzda mühendislik mesleği erkek mesleği olarak benimsendiği için bu araştırmada da mühendislik fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun erkek olduğu görülmektedir. Cinsiyet değişkeninde de görüldüğü gibi erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre flört şiddetini daha çok desteklemektedir. Bu sebeple mühendislik fakültesi öğrencileri flört şiddetine yönelik tutumu daha çok desteklediği düşünülmektedir.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumun alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarının flört ilişki şiddetine maruz kalma değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının flört ilişki şiddetine maruz kalmaya göre farklılaştığını gösteren (Balcı- Devrim ,2019; Özdere, 2019; Yumuşak, 2013;) araştırmalarla birlikte; ilişki durumuna göre farklılaşmadığını (Yıldırım, 2016; Boivin, Lavoie, Hébert ve Gagné, 2011) gösteren araştırmalar bulunmaktadır.

Araştırmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumun alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarının anne baba şiddetine maruz kalma değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutum puanlarının anne baba şiddetine maruz kalmaya göre farklılaştığını gösteren (Turan, 2018; Barrios, Gelaye, Zhong, Nicolaidis, Rondon, Garcia, Williams, 2015; Bensley, Van Eenwyk ve Simmons, 2003; Tyler, Brownridge ve Melander, 2011; Karatay ve ark., 2018) araştırmalarla birlikte; ilişki durumuna göre farklılaşmadığını (Yıldırım, 2016; Balcı- Devrim ,2019; Karadayı, 2020; Hatipoğlu, 2010) gösteren araştırmalar bulunmaktadır.

3.2.3. Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların Toplam ve Alt Boyut Puanları ile Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Toplam ve Alt Boyut Puanları Arasındaki İlişkinin Tartışılması

Araştırmanın romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarında ve flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ

toplam puanları arasındaki ilişkiye baktığımızda; flört şiddeti tutum ölçeğinin genel şiddet alt boyutu ile duygusal şiddet alt boyutu arasında düşük ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile fiziksel, ekonomik, cinsel şiddet alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları ve aşırı beklentiler alt boyutları arasında ilişki tespit edilmemiştir. Genel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Fiziksel şiddet alt boyutu ile duygusal, ekonomik, cinsel şiddet alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Duygusal şiddet alt boyutu ile ekonomik, cinsel şiddet alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında ilişki tespit edilmemiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında yüksek ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Ekonomik şiddet alt boyutu ile cinsel şiddet alt boyutu arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında ilişki tespit edilmemiştir. Ekonomik şiddet alt

boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında yüksek ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Cinsel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek alt boyutu arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Cinsel şiddet alt boyutu ile zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları arasında ilişki tespit edilmemiştir. Cinsel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Cinsel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Farklı düşünmek alt boyutu ile zihin okuma ve sosyal zaman kullanımı alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Farklı düşünmek alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Farklı düşünmek alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Farklı düşünmek alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Zihin okuma alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı alt boyutları arasında düşük ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Cinsiyet farklılıkları alt boyutu ile fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında ilişki tespit edilmemiştir.

Fiziksel yakınlık alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel yakınlık alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel yakınlık alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Aşırı beklentiler alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında yüksek ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Aşırı beklentiler alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Araştırmanın değişkenleri olan romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların toplam puanı ve flört şiddetine yönelik tutumun toplam puanı arasında orta düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar puanlarının artması, flört şiddetine yönelik tutum puanlarının azaldığını göstermektedir. Dolayısıyla FŞTÖ ölçeğine baktığımızda FŞTÖ puanlarının azalması, flört şiddetine yönelik tutumu arttırdığı bilinmektedir. Sonuç olarak romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların artması, flört şiddetine yönelik tutumu arttırmaktadır. Bu sonuç romantik ilişkisinde akılcı olmayan inançlara sahip olan kişilerin, flört şiddetini daha fazla desteklediğini göstermektedir. Bu sonuca paralel olarak Kepir-Savoly, Ulaş, Demirtaş- Zorbaz (2014)'ın yaptıkları çalışmada, kişilerin sahip olduğu ilişkilerine veya kendilerine yönelik akılcı olmayan inançları ilişkinin dinamiğini etkileyebileceği gibi olası şiddet yaşantısına yönelik tutumlarını, kabul düzeylerini de farklılaştırabileceği söylenmektedir. Dolayısıyla toplumdaki kişilerin akılcı olmayan düşüncelere sahip olmasının, şiddet kabulü ile akılcı olmayan inançlar arasında bir bağ kurulabileceği söylenmektedir.

BÖLÜM 4. SONUÇ

Bu bölümde araştırma süresince geçilen süreçler ve sonuçların özeti anlatılmaktadır. Daha sonra yapılan analizler sonucunda elde edilen bulguların yorumlanması sonucunda araştırmada ulaşılan yargı bölümü ile alanyazında yapılacak diğer çalışmalara ne tür katkılarda bulunabileceğine yönelik değerlendirmeleri kapsayan öneriler bölümü yer almaktadır.

4.1. Özet

Bu araştırma üniversite öğrencileri özelinde romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları ve flört şiddetine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Tıp Fakültesi, İletişim Fakültesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi çeşitli lisans programlarında ve farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örnekleme yöntemi olarak ise, "Basit Seçkisiz Örnekleme" tercih edilmiştir. Araştırmada örneklem sayısını 442 üniversite öğrencisinin 265'ini (%60.0) kadınlar, 177'sini (%40.0) erkekler oluşturmaktadır.

Araştırmada katılımcıların sosyo-demografik bilgileri hakkında bilgi edinmek için "Kişisel Bilgi Formu", romantik ilişkileriyle ilgili akılcı olmayan inançlarını belirlemek için "Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği", flört şiddetine yönelik tutumlarını belirlemek için "Flört Şiddeti Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS programı kullanılmış olup, işlem olarak Spearman Korelasyon Analizi, Bağımsız Gruplar t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Mann Whitney-U, Kruskal Wallis-H testi uygulanmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzdelik değerlerden yararlanılmış ve anlamlılık düzeyi. 05 olarak alınmıştır.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının farklı düşünmek, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt

boyutlarından ve RAİNÖ toplamdan aldıkları puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı, zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, sosyal zaman kullanımı alt boyutlarından aldıkları puanların ise anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın öğrencilerin cinsiyet farklılıkları ve zihin okuma alt boyutlarından elde ettikleri puan ortalamaları erkek öğrencilere göre, erkek öğrencilerin ise sosyal zaman kullanımı alt boyutundan elde ettikleri puan ortalamaları kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından flört şiddeti tutumun tüm alt boyutlarında ve FŞTÖ toplamda aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Tüm alt boyutlarda ve FŞTÖ toplamda, kadınların aldıkları puanların erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyi değişkeni açısından romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarında ve flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin ilişki durumu değişkeni açısından romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutlarından aldıkları puanların anlamlı düzeyde farklılaşmadığı, farklı düşünmek, fiziksel yakınlık alt boyutlarından ve RAİNÖ toplamdan aldıkları puanların anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklı düşünmek, fiziksel yakınlık alt boyutlarında ve RAİNÖ toplamda "ilişkim yok" diyen öğrencilerin puanlarının "ilişkim var" diyen öğrencilerin puanlarından daha yüksek puan olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin ilişki durumu değişkeni açısından flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin gelir düzeyi değişkeni açısından romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarında ve flört şiddetine

yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördüğü fakülte değişkeni açısından romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördüğü fakülte değişkeni açısından flört şiddeti tutum puanlarının genel şiddet alt boyutunda anlamlı farklılaşmadığı, fiziksel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik şiddet, cinsel şiddet alt boyutlarından ve FŞTÖ toplamdan aldıkları puanların istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlamlı bulunan alt boyutlarda ve FŞTÖ toplamda Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin flört şiddetini en çok destekleyen grup olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin flört ilişki şiddetine maruz kalma değişkeni açısından romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının cinsiyet farklılıkları alt boyutundan aldıkları puanların anlamlı düzeyde farklılaştığı, farklı düşünmek, fiziksel yakınlık, zihin okuma, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutlarından aldıkları puanların anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyet farklılıkları alt boyutundaki anlamlı farka bakıldığında, evet yanıtı veren öğrencilerin puanlarının, hayır yanıtı veren öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin flört ilişki şiddetine maruz kalma değişkeni açısından flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin anne baba şiddetine maruz kalma değişkeni açısından romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarında ve flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlarının alt boyutları ve RAİNÖ toplam puanlarında ve flört şiddetine yönelik tutumlarının alt boyutları ve FŞTÖ toplam puanları arasındaki ilişkiye baktığımızda; flört şiddeti tutum ölçeğinin genel şiddet alt boyutu ile duygusal şiddet alt boyutu arasında düşük ve pozitif yönde ilişki

tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile fiziksel, ekonomik, cinsel şiddet alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları ve aşırı beklentiler alt boyutları arasında ilişki tespit edilmemiştir. Genel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Genel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Fiziksel şiddet alt boyutu ile duygusal, ekonomik, cinsel şiddet alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Duygusal şiddet alt boyutu ile ekonomik, cinsel şiddet alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında ilişki tespit edilmemiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Duygusal şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında yüksek ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Ekonomik şiddet alt boyutu ile cinsel şiddet alt boyutu arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek, zihin okuma, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı alt boyutu arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları alt boyutu arasında ilişki tespit edilmemiştir. Ekonomik şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Ekonomik şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında yüksek ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Cinsel şiddet alt boyutu ile farklı düşünmek alt boyutu arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Cinsel şiddet alt boyutu ile zihin okuma, cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları arasında ilişki tespit edilmemiştir. Cinsel şiddet alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Cinsel şiddet alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Farklı düşünmek alt boyutu ile zihin okuma ve sosyal zaman kullanımı alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Farklı düşünmek alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Farklı düşünmek alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Farklı düşünmek alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Zihin okuma alt boyutu ile cinsiyet farklılıkları, fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı alt boyutları arasında düşük ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Cinsiyet farklılıkları alt boyutu ile fiziksel yakınlık, sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları arasında düşük ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Zihin okuma alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında ilişki tespit edilmemiştir.

Fiziksel yakınlık alt boyutu ile sosyal zaman kullanımı, aşırı beklentiler alt boyutları arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel yakınlık alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Fiziksel yakınlık alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile aşırı beklentiler alt boyutu arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında orta ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Sosyal zaman kullanımı alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında orta ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Aşırı beklentiler alt boyutu ile RAİNÖ toplam arasında yüksek ve pozitif yönde ilişki tespit edilmiştir. Aşırı beklentiler alt boyutu ile FŞTÖ toplam arasında düşük ve negatif yönde ilişki tespit edilmiştir.

Araştırmanın değişkenleri olan romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların toplam puanı ve flört şiddetine yönelik tutumun toplam puanı arasında orta düzeyde negatif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar puanlarının arttıkça, flört şiddetine yönelik tutum puanlarının azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla FŞTÖ ölçeğine baktığımızda FŞTÖ puanlarının azalması, flört şiddetine yönelik tutumu arttırdığı bilinmektedir. Sonuç olarak romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların artması, flört şiddetine yönelik tutumu arttırmaktadır.

4.2. Yargı

Bu araştırma romantik romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve flört şiddetine yönelik tutumun konuları genç yetişkinlerin hayatında sıkça karşılaşılan konular olduğu düşünüldüğü için 18 yaş ve üstü erkek-kadın üniversite öğrencileriyle yürütülmüştür. Araştırmanın temel sorularından biri olan "Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançları ile flört şiddetine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?" sorusuna yanıt bulunarak alanyazındaki diğer araştırmalarla desteklenmiştir. Mevcut araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançların artması, flört şiddetine yönelik tutumun artacağına neden olacağı söylenebilir. Bu araştırmada, romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları fazla olan bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının daha destekleyici oldukları söylenebilir. Bu çıkarım, genç yetişkinlerin romantik ilişkilerinde fazla akılcı olmayan inançlara sahip olması, flört şiddetini daha fazla kabullenebileceğini ortaya koymaktadır.

4.3. Öneriler

Araştırma İstanbul ilinde Maltepe Üniversitesinde öğrenim gören çeşitli fakültelerde öğrenim gören öğrencilerle yürütülmüştür ve bu noktada İstanbul'da ve Türkiye'nin diğer illerinden daha geniş ve çeşitli öğrenci profiline sahip olunmaması araştırmanın sınırlılıklarındandır. Gelecekteki araştırmalarda farklı üniversite ve illerde, farklı fakültelerde çalışma grupları üzerinde yapılarak araştırmanın genellenebilirliği sağlanabilir.

Bu araştırmada romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve flört şiddetine yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Alanyazında romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar, flört şiddeti, flört şiddetine yönelik tutum ilişkisini bir arada araştıran bir çalışmaya da rastlanmamıştır. Burada bahsedilen flört şiddeti kavramı evli olmayan bireylerin kendi aralarında yaşadıkları romantik ilişki olarak ifade etmektedir. Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve evli olan bireylerde şiddet arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar gerçekleştirilebilir.

Bu araştırmada romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve flört şiddeti tutum ile cinsiyet, sınıf düzeyi, flört ilişki durumu, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü fakülte, flört ilişkisinde şiddete maruz kalma, anne baba şiddetine maruz kalma arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılacak araştırmalarda romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve flört şiddeti tutum ile daha farklı değişkenlerin (ilişki süresi, yaşanılan yer) ilişkisi incelenebilir.

Bu araştırmanın sonuçları bireysel ve çift terapilerinde akılcı olmayan inançlara veya şiddete yönelik kişilerin ihtiyaçlarına uygun terapötik müdahaleler geliştirmek için kullanılabilir. Psikolojik danışma alanında bireysel ya da çift terapilerinde bireylerin romantik ilişkilerinde akılcı olmayan inançlara sahip olması sonucunda problemlerini akılcı bir şekilde çözebilmeleri ve ilişki süreçlerinde şiddet yaşantılarını azaltmak adına bireyin ihtiyacına yönelik odaklanılabileceği düşünülmektedir. Sağlıklı bir romantik ilişki süreci yürütebilmek için terapilerde akılcı düşünmeyi desteklemek adına çalışmalar yapılabileceği önerilmektedir.

EK'LER

Ek.1.Kişisel Bilgi Formu

Sayın Katılımcı;

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin **Romantik İlişkileriyle İlgili Akılcı Olmayan İnançları ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumları** arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla **yüksek lisans tezi** kapsamında yapılmaktadır. Araştırmadan elde edilecek verilerin **güvenilir** olması, size verilen soru listelerinin **samimi ve eksiksiz** bir şekilde doldurmasına bağlıdır. Ölçeklerde ki cümlelerden hiçbirinin doğru ya da yanlış cevabı yoktur. Her cümle ile ilgili görüş, kişiden kişiye değişebilir. Cevaplarınız kesinlikle **gizli** tutulacak ve toplu olarak değerlendirilecektir. Formlar üzerine isminizi ya da benzer bir bilginizi belirtmeyiniz.

Katılımınız için teşekkür ederim.
Araştırmacı: Psk. Dan. Bahar Şahan
Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Alper Çuhadaroğlu

1. **Cinsiyetiniz :**

   Kadın **( )** Erkek **( )**

2. **Fakülteniz :** ……
3. **Sınıfınız :**

   1.Sınıf **( )** 2.Sınıf **( )** 3.Sınıf **( )** 4.Sınıf **( )**

4. Şu anki romantik ilişki durumunuz nedir ?

İlişkim Yok ( )

Düzenli İlişkim Var ( )

Nişanlı ( )

Evli ( )

5. Şimdiye kadar hiç romantik ilişkinizde şiddete (fiziksel, duygusal,genel, ekonomik ya da cinsel şiddet) maruz kaldığınızı düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

6. Şimdiye kadar hiç anne-baba şiddetine (fiziksel, duygusal,genel, ekonomik ya da cinsel şiddet) maruz kaldığınızı düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

7. Sizce aşağıdaki seçeneklerden hangisi gelir düzeyinizi en iyi ifade etmektedir?

( ) 0-2000 TL

( ) 2001-4000 TL

( ) 4001- 6000 TL

( ) 6001 TL ve Üzeri

Ek.2.Ölçek Kullanım İzni

Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ) Ölçek Kullanım İzni

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*" ile bildirilen 6689 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

Ek.3.Ölçek Kullanım İzni

Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği (RAİNÖ) Ölçek Kullanım İzni

Bu belge, Yükseköğretim Kurulu tarafından 19.01.2021 tarihli "*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*" ile bildirilen 6689 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında gizlenmiştir.

KAYNAKÇA

Adler, A. (1982). The progress of mankind. *Individual Psychology: The Journal of Adlerian Theory, Research &Practice, 38*(1), 13-17.

Ağır, M. (2007*). Üniversite öğrencilerinin bilişsel çarpıtma düzeyleri ile problem çözme becerileri ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ahmadabadi, Z., Najman, J.M., Williams, G.M. and Clavarino. A.M. (2020). Income, Gender, and Forms of Intimate Partner Violence. *Journal of Interpersonal Violence*. *35*(23-24), 5500-5525. doi: https://doi.org/10.1177/0886260517719541

Akın, A. (2009). *Akılcı Duygusal Davranışçı Terapi Odaklı Grupla Psikolojik Danışmanın Psikolojik İyi Olma ve Öz-Duyarlık Üzerindeki Etkisi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Akış, N., Korkmaz, N.H., Taneri, P.E., Özkaya, G., Güney, E. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti Sıklığı ve Etkileyen Etmenler. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*. *4*(3), 294-300.

Al-Salameh, E. M. (2011). Irrational beliefs among Jordanian college students and relationship with self-confidence. *Asian Social Science*, *7*(5), 137-144. DOI:10.5539/ass.v7n5p137

Alan Dikmen, H., Özaydın, T., ve Yılmaz Dereli, S. (2018). Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Acıbadem Sağlık Bilimleri Dergisi*, *9*(2), 92-98.

Anasuri, S. (2016). Intimate partner violence on college campuses: an appraisal of emerging perspectives, *Journal of Education and Human Development, 5*(2), 74-86.

Anderson, K. M. and Danis, F. S. (2007). Collegiate sororities and dating violence: An exploratory study of informal and formal helping strategies. *Violence Against Women, 13,* 87 – 100.

Anuk, D. ve Bahadır, G. (2013). Tıbben Açıklanamayan Belirtiler Grubunda ki Kadınların Sosyo-Demografik Özelliklerinin Yetişkin Dönemde Fiziksel ve Ruhsal Şiddet Görmeye Etkisi. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, *3*(6), 1-28.

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: The theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist, 55*(5), 469-480.

Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. ve Temel, F. (2008). *Ankara'da iki hemşirelik yüksekokulunun birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma, flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarının ve bu konudaki görüşlerinin saptanması araştırması.* Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Teknik Rapor. Ankara.

Atakay, C. (2014). Romantik yakın ilişkilerde şiddetin öncülleri. *Nesne Psikoloji Dergisi, 2*(3), 1-9.

Atılgan, I. (2020). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlarının, nesne ilişkileri- gerçeği değerlendirme boyutları ve ilişki doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi.* (Yayımlanmamış Doktora tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ausraite, M. and Zardeckaite Matulaitiene, K. (2019). The relationship between irrational relationship beliefs and conflict resolution strategies in young adulthood. *International Journal of Psychology, 23*, 77-93. doi: https://doi.org/10.7220/2345-024X.23.4

Aydoğdu, İ. (2010). *Romantik ilişkilerin kişilik özellikleri açısından incelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ayhan, Y. (2020). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun güvenli bağlanma ve anne babaya benzerlik ilişkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ayyıldız, A.B. ve Taylan, H. H. (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti tutumları: Sakarya Üniversitesi örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 6*(86), 413-427.

Bacıoğlu, S. D., & Kocabıyık, O. O. (2020). The Roles of Value Preferences and Cognitive Emotion Regulation Strategies on Prediction of Dating Violence. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, *7*(1), 96-107.

Balcı- Devrim, S. (2019). *Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısının flört şiddeti tutumuna etkisi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Baltalarlı, N. (2020). *Flört şiddetinin şema terapi modelinde incelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Şehir Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Barrios, Y.V., Gelaye, B., Zhong, Q., Nicolaidis, C., Rondon, M.B., Garcia, P.J. and Williams, M.A. (2015). Association of childhood physical and sexual abuse with intimate partner violence, poor general health and depressive symptoms among pregnant women. *PLOS One*, *10*(1), 1-18.

Bayhan, P. ve Işıtan, S. (2010). Ergenlik döneminde ilişkiler: Akran ve romantik ilişkilere genel bakış. *Aile ve Toplum Dergisi, 5* (20), 33-44.

Baykal, T. (2008). *Ailede Kadına Yönelik Fiziksel Şiddet, Bu Şiddete İlişkin Tutumlar ve Kişinin Şiddet Yaşantısı*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Beck, A. (1976). *Cognitive therapy and emotional disorder.* New York: Basic Books.

Belsky, J. (1980). Child maltreatment: An ecological integration. *American psychologist, 35*(4), 320.

Bensley, L., Van Eenwyk, J. and Simmons, K.W. (2003). Childhood family violence history and women's risk for intimate partner violence and poor health. *American Journal Of Preventive Medicine*, *25*(1), 38-44. Doi: 10.1016/s0749-3797(03)00094-1

Besni, İ. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumlarının Cinsiyet, Politik Görüş ve Şiddete Maruz Kalma Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

Beştav, G. (2007). *Romantik ilişki doyumu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkinin incelenmesi,* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bilge, F. ve Arslan, A. (2000), Akılcı Olmayan Düşünce Düzeyleri Farklı Üniversite Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Değerlendirmeleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2*(13), 7-18.

Bilican Gökkaya, V. (2011). Kadına yönelik ekonomik şiddet: Sivas ili (Cumhuriyet Üniversitesi) örneği. *Journal of World of Turks, 3*(3), 129-145.

Boivin, S., Lavoie, F., Hébert, M., & Gagné, M.H. (2011). Past Victimizations and Dating Violence Perpetration in Adolescence. *Journal of Interpersonal Violence, 27*(4), 662–684. https://doi.org/10.1177/0886260511423245

Bonomi, A. E., Anderson, M. L., Nemeth, J., Rivara, F. P. and Buettner, C. (2013). History of Dating Violence and the Association with Late Adolescent Health. *BMC Public Health, 13(*1), 821.

Bozdoğan, N.S. (2019). *Psikologlarda Benlik Saygısının Romantik İlişkilere Yönelik Akılcı Olmayan İnançlar ve İlişkide Güven Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Brooks-Russell A., Foshee V.A., Reyes H.L.M. (2015) *Dating Violence*. In: Gullotta T., Plant R., Evans M. (eds) Handbook of Adolescent Behavioral Problems. Springer, Boston, MA. https://doi.org/10.1007/978-1-4899-7497-6_29

Buchler, C. J. and Wells, B. L. (1981). Counseling the romantic. *Family Relations, 30*, 452 458.

Bulğur, E. (2017). *Üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan inançlarının benlik kurgularıyla ilişkisinin değişkenlere göre incelenmesi: Adıyaman üniversitesi örneğ*i. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Burger, M.J. (2006). *Kişilik*, çev. İ. Deniz Erguvan Sarıoğlu. İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (12.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Caldwell, J. E., Swan, S. C. and Woodbrown, V. D. (2012). Gender differences in intimate partner violence outcomes. *Psychology of Violence, 1*, 42-57.

Cinal, B. (2018). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun anksiyete ve depresyon düzeyleriyle ilişkisinin incelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Cleveland, H. H., Herrera, V. M., & Stuewig, J. (2003). Abusive males and abused females in adolescent relationships: Risk factor similarity and dissimilarity and the role of relationship seriousness. *Journal of Family Violence, 18*(6), 325-339.

Corey, G. (1991). *Theory and practice of counseling and psychotherapy*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.

Corey, G. (2008). *Psikolojik danışma, psikoterapi kuram ve uygulamaları*. (T. Ergene, Çev.) Ankara: Mentis Yayıncılık.

Çakır, G. (2020). *Çocukluk döneminde maruz kalınan şiddetin flört şiddetine karşı tutum ve benlik saygısı ile ilişkisinin incelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Çakmak, B., İpek, Z., Gürsesli, S., Kılıçlı, E., Gül, N., Yanar ve diğerleri. (t.y.). Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört İlişkilerinde Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Anketi. Erişim Tarihi: 09.07.2015. http://tip.baskent.edu.tr/egitim/mezuniyetoncesi/calismagrp/ogrsmpzsnm14/14.S4.pdf.

Çavdar, D. (2013). *Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

DeBord, J., Romans, J. S. C., & Krieshok, T. (1996). Predicting dyadic adjustment from general and relationship-specific beliefs. *The Journal of Psychology, 130*(3), 263-280. https://doi.org/10.1080/00223980.1996.9915008

Demir, M. (2008). Sweetheart, you make me happy: Romantic relationship quality and personality as predictors of happiness among emerging adults. *Journal of Happiness Studies, 9*, 57-277.

Dobson, K. S. (1988). *Rational-emotive therapy: handbook of cognitive behavioral therapies,* 214-272. London: Hutchinson.

Doğan Laçin, B. G., Demir, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Tekrarlı Düşünce ve Mantık Dışı Düşünce Düzeylerinin Anksiyete Düzeylerini Yordama Gücü. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 26* (5), 1469-1478. DOI: https://doi.org/10.24106/kefdergi.2046

Doğan, S. (1995), Akılcı-Duygusal Terapi: Kuramsal Bir İnceleme. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 2*(6), 29-36.

Doğan, S. (2018). *Erkeklik rollerini kabullenmenin ve erkekliğe yönelik tehdit algısının üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile ilişkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

Doğan, T. (2012). A long-term study of the counseling needs of Turkish university students. *Journal of Counseling & Development*, *90*(1), 91-96.

Dryden, W. & Neenan, M. (2006). *Rational Emotive Behaviour Therapy. 100 Key Points and Techniques.* New York: Routledge.

Dryden, W. & Ellis, A. (2003). *Albert Ellis live.* London, England: Sage Publications.

Dryden, W., & Neenan, M. (2004a). *Rational emotive behavioural counselling in action.* London Thousand Oaks: Sage Publications.

Dryden, W., & Neenan, M. (2004b). *The rational emotive behavioural approach to therapeutic change*. London Thousand Oaks: Sage Publications.

Dudular, K. (2021). *Flört Şiddet Tutumu ve Depresyon Düzeyinin Talep Etme Geri Çekilme İletişim Örüntüsü Üzerindeki Etkisi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Dye, M. L., & Eckhardt, C. I. (2000). Anger, irrational beliefs, and dysfunctional attitudes in violent dating relationships. *Violence and Victims, 15*, 337–350.

Eagly, A. H., & Steffen, V. J. (1984). Gender stereotypes stem from the distribution of women and men into social roles. Journal of Personality and Social Psychology, 46(4), 735–754. https://doi.org/10.1037/0022-3514.46.4.735

Eidelson, R. J. & Epstein, N. (1982). Cognition and relationships maladjustment: Development of a measure of dysfunctional relationships beliefs. *Journal of Counseling and Clinical Psychology, 50,* 715-720. doi: https://doi.org/10.1037/0022-006X.50.5.715

Eken, Ö. (2019). *Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ellis, A. (1962). Rational Psychotherapy. *Journal of General Psychology, 59,* 35-49.

Ellis, A. (1986). Rational emotive therapy applied to relaionships therapy. *Journal of Rational Emotive Behavior Therapy, 4,* 14-2.

Ellis, A. (1993). Reflections on rational-emotive therapy. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 2*(61),199-201.

Ellis, A. (1994). *Reason and emotion in psychotherapy: A compressive method of treating human disturbances*. Revised and updated. New York: Carol Publishing Group.

Ellis, A. (1996). *Better, deeper, and more enduring brief therapy: The Rational Emotive Behavior Therapy approach*. New York: Brunner/Mazil.

Ellis, A. (1996). The Humanism of Rational Emotive Behavior Therapy and Other Cognitive Behavior Therapies. *Journal of Humanistic Education and Development, 35,* 69-88.

Ellis, A. (1998). How rational emotive behavior therapy belongs in the constructivist camp. In M. F. Hoyt (Ed.), *The handbook of constructive therapies: Innovative approaches from leading practitioners.* (83-99). San Francisco, CA, US: Jossey-Bass.

Ellis, A. (2001). *New directions for Rational Emotive Behavior Therapy: Overcoming destructive beliefs, feelings and behaviors*. New York: Prometheus.

Ellis, A. & Dryden, W. (1997). *The practice of rational emotive behavior therapy.* New York, NY: Springer Publishing Company.

Ellis, A., & MacLaren, C. (2008). *Rational emotive behavior therapy: A therapist's guide*. Atascadero: Impact.

Ellis, A., David, D., & Lynn, S.J., (2010). Rational and irrational beliefs: A historical and conceptual perspective. In D., David, S.J. Lynn, A. Ellis (Eds.). *Rational and irrational beliefs in human functional and disturbances. Research, Theory and Practice,* 3-22. New York: Oxford University Press.

Ellis, A., & Bernard, M. (1985). *Clinical Applications of Rational Emotive Therapy*, New York: Plenum Press

Ellis, A., & Dryden, W. (2007). *The practice of rational emotive behavior therapy*. Springer publishing company.

Ely, G., Dulmus, C. N. & Wodarski, J. S. (2002). Assessing Violent Behavior. In Rapp-Paglicci, Roberts, A. R. & Wodarski, J. S. (Eds.). *Handbook of Violence*. New York: John Wiley & Sons.

Erdem, S. (2019). *Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Doğum Sırası, Toplumsal İlgi ve Akılcı Olmayan İnançlarının Bilişsel Duygu Düzenleme ile İlişkisinin İncelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Erikson, E. H. (1968). *Identity: youth and crisis*. New York: Norton.

Erten, Y. ve Ardalı, C. (1996). Saldırganlık, Şiddet ve Terörün Psikososyal Yapıları, *Cogito 4. Baskı, 6–7*, Kış-Bahar: 143–164.

Feldman, S. S., & Gowen, L. K. (1998). Conflict negotiation tactics in romantic relationships in high school students. *Journal of Youth and Adolescence, 27*, 691-717.

Fergusson, D. M., Horwood, L. J., & Ridder, E. M. (2005). Partner violence and mental health outcomes in a New Zealand birth cohort. *Journal of marriage and family, 67*(5), 1103-1119.

Fives, C. J., Kong, G., Fuller, J. R., & DiGiuseppe, R. (2011). Anger, aggression, and irrational beliefs in adolescents. *Cognitive therapy and research*, *35*(3), 199-208.

Fletcher, G. J. O., & Kininmonth, L. A. (1992). Measuring relationship beliefs: An individual difference scale. *Journal of Research in Personality, 26*(4), 371- 397. https://doi.org/10.1016/0092-6566(92)90066-D

Fokkert, J., & Van Kooten, A. M. (2009). *Relationship beliefs: theri association with entering into a relationship, theri change over time and with transitions in relationship status*. (Unpublished Master's Thesis). Utrecth University, Netherlands. Retrieved on 22-November-2011, at URL: https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/35494

Frazier, P. A. & Esterly, E. (1990). Correlates of relationship beliefs: Gender, relationship experience and ralationship satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships, 7*, 331-352.

Frieze, I. H. (2005). *Hurting the one you love: Violence in relationships*. Pacific Grove, CA: Wadsworth/Thomson Learning.

Gemici, İ. (2008). *İlköğretim kurumlarında şiddetin nedenleri ve önlenmesine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri (İzmir ili metropol ilçeleri örneği),* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Gençtanırım, D. ve Voltan-Acar, N. (2007). Akılcı-Duygusal Davranışçı Yaklaşım ve Sezen Aksu şarkıları. *Eğitim ve Bilim, 32*(143), 27- 40.

Giordano, P. G., Phelps, K. D., Manning, W. D. and Longmore, M. A. (2008). Adolescent academic achievement and romantic relationships. *Social Science Research, 37*, 37–54.

Gizir, C. A. (2013). Üniversite öğrencilerinin ilişki inançlarının cinsiyet ve romantik ilişki yaşama durumlarına göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim, 38*(170), 372- 383. http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/2334

Grieger, R., & Woods, P. (1993). *The Rational Emotive Therapy companion*, Roanoke. VA: The Scholars Press.

Gündoğdu, R., Yavuzer, Y., and Karataş, Z. (2018). Irrational beliefs in romantic relationships as the predictor of aggression in emerging adulthood. *Journal of Education and Training Studies*, *6*(3), 108-115.

Gündüz, M. (2014). *Polis meslek yüksekokulu öğrencilerinin akılcı olmayan inançları ve sosyal kaçınma davranışları* (Yayımlanmamış Doktora tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Güneri, E. (2016). *Akıl Hastalıkları ve Şiddet: Şiddetim İnsanlığımdan, Deliliğimden Değil!*. İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Güven, N. ve Yılgör, S. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerle İlgili Akılcı Olmayan İnançları, Evliliğe İlişkin Tutumları ve Psikolojik Belirtileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *International Social Sciences Studies Journal*, *6*(63), 2216-2227.

Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü [NEE]. (2015). Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. Erişim Tarihi: 27.07.2019. http://www.hips.hacettepe.edu.tr/KKSA-TRAnaRaporKitap26Mart.pdf

Hackney, H. ve Cormier, S. (2008). *Psikolojik danışma ilke ve teknikleri: psikolojik yardım süreci el kitabı*. (T. Ergene ve S. Aydemir Sevim, Çev.) Ankara: Mentis Yayıncılık. (2005).

Hall, J. K., Hutton, S. B., & Morgan, M. J. (2010). Sex differences in scanning faces: Does attention to the eyes explain female superiority in facial expression recognition? Cognition and Emotion, 24(4), 629–637. https://doi.org/10.1080/02699930902906882

Halpern, C. T., Kupper, L. L., Martin, S. L., Oslak, S. C. & Young,M. L. (2001). Partner Violence Among Adolescents in Opposite-Sex Romantic Relationships: Findings From the National Langitudinal Study of Adolescent Health. *American Journal of Public Health, 91*(10), 1679-1685.

Hamberger, L.K., Larsen S.E. (2015). Men's and Women's Experience of Intimate Partner Violence: A Review of Ten Years of Comparative Studies in Clinical Samples; Part I. *Journal of Family Violence, 30*(6), 699–717.

Harned, M. S. (2002). A multivariate analysis of risk markers for dating violence victimization. *Journal of Interpersonal Violence, 17,* 1179-1197.

Hatipoğlu, S. (2010). *Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört Şiddeti Prevalansı Anketi,* (Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi). Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Ankara.

Heise, L. L. (1998). Violence against women: An integrated, ecological framework. *Violence against women, 4*(3), 262-290.

Himelein, M. J. (1995). Risk factors for sexual victimization in dating: A longitudinal study of college women. *Psychology of Women Quarterly, 19*(1), 31-48.

Honglund, C. L. & Collison, B. B. (1989). Loneliness and irrational beliefs among college students. *Journal of College Student Development, 30*, 53-58.

Hortaçsu, N. (2003). *İnsan İlişkileri*. Ankara: İmge Kitapevi.

İftar, M. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Janjani, P., Momeni, K., Rai, A., & Saidi, M. R. (2017). Mediating role of irrational beliefs in the relationship between the quality of family communication and marital satisfaction. *World Family Medicine/ Middle East Journal of Falimy Medicine, 15*(7), 89–94.

Joormann, J., Yoon, K., Siemer, M. (2010). Cognition and emotion regulation. In: Kring A, Sloan D, (ed). *Emotion regulation and psychopathology: A transdiagnostic approach to etiology and treatment*. New York: Guilford Press.

Kabadayı, F., & Yüksel, G. (2020). Rational-Emotive Behavior Therapy for Dysfunctional Anger: A Case Study. *Journal of Rational-Emotive & Cognitive-Behavior Therapy,* 1-16. https://doi.org/10.1007/s10942-020-00384-x

Kabasakal, Z., Girli, A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddet Hakkındaki Görüşlerinin, Deneyimlerinin Bazı Değişkenler ve Yaşam Doyumu ile İlişkisi (DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Örneği). *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14*(2), 105-123.

Kalafat, S. (1996). *Depresyon ve mutlulukta otomatik düşüncelerin rolü*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

Kalkan, M. ve Yalçın, İ. (2012). Evlilik Öncesi Dönem ve Romantik İlişkiler. İçinde: M.Kalkan ve Z.Hamamcı(Ed.), *Evlilik Öncesi Psikolojik Danışma.* Ankara: Anı Yayıncılık

Karabacak, A. ve Çiftçi, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin evliliğe ilişkin tutumları ile romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi, 36* (2), 25-43.

Karadayı, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısı ve çelişik duygulu cinsiyetçiliğin flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumlara etkisi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.

Karakurt, G. and Silver, K. E. (2013). Emotional Abuse in Intimate Relationships: The Role of Gender and Age. *Violence Vict, 28*(5), 804-821.

Karakurt, G., Keiley, M. & Posada, G. (2013). Intimate relationship aggression in college couples: Family-of-origin violence, egalitarian attitude, attachment security. *Journal of Family Violence, 28,* 561-575.

Karal, D ve Aydemir, E. (2012). *Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet.* Ankara: Usak Yayınları.

Karatay, M., Karatay, G., Gürarslan Baş, N. ve Baş, K., (2018). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutum ve Davranışları. *STED/Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi, 27(*1), 62-71.

Kartol, A. (2013). *Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Akılcı Olmayan İnançların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Kaygusuz, C. (2013). Irrational Beliefs and Abuse in University Students' Romantic Relations. *Eurasian Journal of Educational Research, 51,* 141–155.

Kayı, Z., Yavuz, M.F., Arıcan, N. (2000). Kadın üniversite gençliği ve mezunlarına yönelik cinsel saldırı mağdur çalışması. *Adli Tıp Bülteni, 5(3),* 157-163.

Kendirci, A. (2013). *Evli Bireylerin Öfke İfade Tarzları ve Şiddet Sorumluluğunun İncelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

Kepir-Savoly, D. D., Ulaş, Ö., Demirtaş- Zorbaz, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Düzeylerini Etkileyen Etmenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 5*(42), 173-183.

Kepir-Savoly, D., Ulaş, Ö., Demirtaş-Zorbaz, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Düzeylerini Etkileyen Etmenler. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal, 5* (42), 173- 183.

Kılıççı, Y. (2006). *Okulda ruh sağlığı.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Knee, C. R. (1998). Implicit theories of relationships: Assessment and prediction of romantic relationship initiation, coping and longevity. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*, 360–370.

Knox, D. H. & Sporakowski, M. J. (1968). Attitudes of college students toward love. *Journal of Marriage and The Family, 30* (4), 638-642.

Kodan, S. (2021). Üniversite öğrencilerinde umutsuzluk ve akılcı olmayan inanışlar arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *11*(2), 175–190.

Kurt, A. A., & Gündüz, B. (2020). The Investigation of Relationship Between Irrational Relationship Beliefs, Cognitive Flexibility and Differentiation of Self in Young Adults. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *49*(1).

Küçükarslan, M. (2011). *Mersin üniversitesi öğrencilerinin romantik ilişkilere yönelik inançlarının cinsiyet, sınıf ve romantik ilişki yaşama durumlarına göre değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.

Lee, M., Stefani, K. M. and Park, E. (2014). Gender-specific differences in risk for intimate partner violence in South Korea. *BMC Public Health, 14*, 1-19.

Leen, E., Sorbring, E., Mawer, M., Holdsworth, E., Helsing, B., Bowen, E. (2013). Prevalence, dynamic risk factors and the efficacy of primary interventions for adolescent dating violence: An international review. *Aggression and Violent Behavior, 18*: 159–174.

Macke, C. A. (2010). *Adult romantic attachment as a risk factor for intimate partner violence victimization.* Unpublished Doctoral Dissertation. University of Kentucky, Lexington.

Makepeace, J. (1981). Courtship Violence Among College Students. *Family Relations*, 30, 97-102.

Mccue, M.L. (2008). Background And History. *Domestıc Vıolence: A Reference Handbook*. Second Edition. California, Abc-Clıo Inc.

McKinney, C. M., Caetano, R., Ramisetty-Mikler, S., & Nelson, S. (2009). Childhood Family Violence and Perpetration and Victimization of Intimate Partner Violence: Findings from a National Population-Based Study of Couples. *Annals of Epidemiology, 19*(1), 25-32.

Mermertaş, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti, depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Metts, S., & Cupach, W. R. (1990). The influence of relationship beliefs and problem solving responses on satisfaction in romantic relationships. *Human Communication Research, 17*, 170–185.

Metts, S., & Cupach, W.R. (1990). The influence of relationship beliefs and problemsolving responses on satisfaction in romantic relationships. *Human Communication Research,17*(1), 170-185.

Mian, Rubeena H. M.D. and Grossman, Linda S. Ph.D. (1998) "The Somatization of Depression in Native Pakistani Women," *Jefferson Journal of Psychiatry*: Vol. 14: Iss. 1, Article 4. DOI: https://doi.org/10.29046/JJP.014.1.003

Moagi-Gulubane, S. (2010). Prevalence of Dating Violence and Socioeconomic Status. *Journal of Psychology in Africa*, *20* (2), 179-184. https://doi.org/10.1080/14330237.2010.10820361

Monghaddam-Hosseini, V., Asadi, Z.S., Akaberi, A., & Hashemian, M. (2013). İntimate partner violence in the eastern part of İran. A path analysis of risk factors. *Issues Ment Health Nurs*, *34*(8), 619-625.

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. (2019, 27 Ağustos). Flört Şiddeti. Erişim adresi: https://morcati.org.tr/flort-siddeti/

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. (2019, 4 Haziran). Şiddet döngüsü. Erişim adresi: https://morcati.org.tr/siddetin-dongusu/

Muehlenhard, C. L. and Linton, M. A. (1987). Date rape and sexual aggression in dating situations: Incidence and risk factors. *Journal of Counseling Psychology, 34,* 186-196. doi: 10.1037/0022-0167.34.2.186

Murdock, N. L. (2013). *Psikolojik Danışma ve Psikoterapi Kuramları*. (F. Akkoyun, Çev.) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Neenan, M., & Dryden, W. (2006). *Rational Emotive Behaviour Therapy in a Nutshell*. London: SAGE Publications.

Olga, Ç. (2018). *Heteroseksüel Gençlerin Flört Şiddetine Yönelik Söylemleri.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ortakale, M.Y. (2008). *Akılcı Davranış Eğitimi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, M. F., Oransay, K. ve Ölmez, İ. (2002). Bir grup üniversite öğrencisinin "flört şiddeti" konusundaki görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet,* 13 (1), 20-28.

Özdere, M. (2019). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutumları. *The Journal of Academic Social Sciences*. *95*. 314-331. DOI:10.16992/ASOS.15167

Özgür, G., Yörükoğlu, G. ve Baysan-Arabacı, L. (2011). Lise öğrencilerinin şiddet algıları, şiddet eğilim düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi, 2*(2), 53-60.

Pala Akbaba, T, Erol, D. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ile Mutluluk Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. International Journal of Current Approaches in Language, Education and Social Sciences, 1 (1), 32-44. Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/caless/issue/47370/597584

Pala Akbaba, T. (2018). *Üniversite Öğrencilerinde Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar ve Mutluluk Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Polat O. (2016), Şiddet, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22* (1), 15-34

Polat, G., Köse, O.Ö., Demir, F., Save, D., Özen, G., Yanık, İ. Ve Güneş, H. (2006). Üniversite öğrencilerinde sevgili şiddeti. Van 10. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi sunulan poster. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

Reed, E., Saggurti, N., Donta, B., Ritter, J., Dasgupta, A., Ghule, M., and Raj, A. (2016). Intimate partner violence among married couples in India and contraceptive use reported by women but not husbands. *International Journal of Gynecology and Obstetrics*, *133*(1), 22–25.

Riger, S. and Krieglstein, M. (2000). The impact of welfare reform on men's violence against women, *American Journal of Community Psychology*, *28* (5), 631- 647.

Romans, J. S., & DeBord, J. (1995). Development of the relationship beliefs questionnaire. *Psychological Reports, 76,* 1248-1251.

Sabina, C. (2013). Individual and national level associations between economic deprivation and partner violence among college students in 31 national settings. *Aggressive Behavior*. Jul-Aug; *39* (4):247-56. https://doi.org/10.1002/ab.21479

Sakallı, N., ve Curun, F. (2001). Romantik ilişkilerle ilgili kalıp yargılara karşı tutumlar. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi, 22,* 31-45.

Sakarya Kaya, A. (2013). *Üniversitede öğrenim gören gençlerde flörtte şiddet.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

Saraç, A. (2013). *Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişki Doyumunu Yordamada Akılcı Olmayan İnançlar ve Evlilik Öncesi İlişki Algılarının Rolü.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.

Sarı, T. (2008). *Üniversite Öğrencilerinde Romantik İlişkilerle İlgili Akılcı Olmayan İnançlar, Bağlanma Boyutları ve İlişki Doyumları Arasındaki İlişkiler*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Schweitzer, R.D. (1996). Problems and awareness of support services among students at an urban Australian university. *Journal of American College Health,* 45(2), 73-77.

Sezer, Ö., Sumbas, E. (2018). Üniversite Öğrencilerinin çiftler arası şiddeti kabullerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11*(56): 638-649.

Sharp, E. A., & Ganong, L. H. (2000). Raising awareness about marital expectations: are unrealistic beliefs changed by integrative teaching?, *Family Relations, 49* (1), 71-76.

Simmons, S. B., Knight, K. E., & Menard, S. (2015). Consequences of intimate partner violence on substance use and depression for women and men. *Journal of Family Violence, 30,* 351-361.

Solmuş, T. (2010a). *Romantik terörizm ve romantik tecavüz*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Solmuş, T. (2010b). *Romantik ilişkiler, evlilik ve ana-baba çocuk ilişkileri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Spencer, S. (2005), *Rational Emotive Behavior Therapy: It's Effectiveness With Children*. A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Science Degree in Guidance and Counseling, The Graduate School University of Wisconsin-Stout.

Sprecher, S., & Metts S. (1999). Romantic beliefs: their influence on relationships and patterns of change over time. *Journal of Social and Personal Relationships,16,* 834-851.

Stackert, R.A, & Bursik, K. (2003). Why i unsatisfied? adult attachment style, gendered irrational relationship beliefs, and young adult romantic relationship satisfaction. *Personality and Individual Differences, 34*, 1419- 1429.

Sternberg, R. J. (1986). A Triangular Theory of Love. *Psychological Review. 93*, 119-135.

Straus, M. (2004). Prevalence Of Violence against Dating Partners by Male and Female University Students Worldwide. *Violence Aganist Women, 10 (*7), 790-811.

Subaşı, N., Akın, A. (2005). Kadına Yönelik Şiddet: Nedenleri, Sonuçları. http://www.huksam.hacettepe.edu.tr/Turkce/SayfaDosya/kadina_yon_siddet.pdf Erişim Tarihi: 14.06.2020.

Sugarman, D. B., & Hotaling, G. T. (1989). Dating violence: Prevalence, context, and risk markers. In M. A. Pirog-Good & J. E. Stets (Eds.), *Violence in dating relationships: Emergingsocial Social issues* (pp. 3–32). New York, NY: Praeger

Sullivan, B. F., & Schwebel, A. I. (1995). Relationship belief and expectations of satisfaction in marital relationships: Implications for family practitioners. *The Family Journal, 3,* (4), 298-305.

Sünetçi, B., Say, A., Gümüştepe, B., Enginkaya, B., Yıldızdoğan, Ç., & Yalçın, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi, 16*(1), 56-83.

Süzer, G. (2019). *Beliren yetişkinlik döneminde flört şiddetine yönelik tutum, sosyal onay ihtiyacı ve olumsuz değerlendirilme korkusunun incelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Şahin, E. S. ve Voltan Acar, N. (2019). Rational emotive behavior therapy from a new perspective. *Journal of Human Sciences. 16*(4), 894-906. doi:https://doi.org/10.14687/jhs.v16i4.5821.

Şendoğan, B. (2020). *Üniversite öğrencilerinde akademik erteleme ve akılcı olmayan inançlar.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ufuk Üniversitesi, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü. *Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı*. Ankara. Erişim Sitesi: https://turkey.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/aismelkitabi.pdf

Takash, H., Ghaith, S., & Hammouri, H. (2013). Irrational beliefs about family violence: A pilot study within Jordanian university students. *Journal of Family Violence, 28*(6), 595-601.

Tanrıkulu, T. (2002). *Yetiştirme Yurtlarında ve Aile Ortamında Yaşayan Ergenlerin Bilişsel Yapıları (Olumsuz Otomatik Düşünceler) ve Problem Çözme Becerileri Açısından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Terzioğlu, F., Gönenç, İ.M., Özdemir, F., Güvenç, G., Kök, G., Sezer Yılmaz, N., Hiçyılmaz Demirtaş, B. (2016). Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması, *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi,19(*4): 225-232.

Tikdari Nejad, A., & Khezri Moghadam, N. (2017). Relationship between irrational beliefs and marital conflicts in couples based on rational-emotive behavior therapy. *Journal of Patient Safety & Quality Improvement, 5*(2), 526-530.

Tokuç, B., Berberoğlu, U., Varol Saraçoğlu, G., Çelikkalp, Ü., (2011). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin evlilik dışı cinsel ilişki, istemli düşükler ve kontraseptif kullanımı konusundaki görüşleri. *Turkish Journal of Public Health, 9* (3), 166-173. DOI: 10.20518/tjph.173062

Toplu-Demirtas, E., Hatipoğlu-Sümer, Z., & White, J. W. (2013). The relation between dating violence victimization and commitment among Turkish college women: Does the investment model matter?. *International Journal of Conflict and Violence (IJCV), 7*(2), 203-215.

Tuncer, S. (2019). *Üniversite öğrencilerinin yakın ilişki inançları ve benlik değişimlerinin romantik ilişkilerinin niteliğini yordama gücü.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Turan, R. (2018). *Üniversite öğrencilerinde gönül ilişkisinde şiddete yönelik tutumlar ile toplumsal cinsiyet rolleri, bağlanma boyutları, benlik saygısı ve sosyal onay arasındaki ilişkilerin incelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eskişehir.

Türk Dil Kurumu. (2019). *Büyük Türkçe Sözlük-Şiddet*. https://sozluk.gov.tr/ (20 mart 2019).

Türkçapar, M. H. (2011). *Bilişsel Terapi*. HYP Yayın, Ankara.

Tyler, K. A., Brownridge, D. A. and Melander, L. A. (2011). The Effect of Poor Parenting on Male and Female Dating Violence Perpetration and Victimization. *Violence and Victims, 26*(2), 218-230. Doi: https://doi.org/10.1891/0886-6708.26.2.218

Uluocak, Ş., Gökulu, G., ve Bilir, O. (2014). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Stratejik Bir Başlangıç Noktası: Partner Şiddeti. *International Journal of Human Science. 11*(2), 362-387.

Ünsal, A. (1996), "Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi", *Şiddet,Cogito*, Sayı: 6-7, s.29-36.

Walen, S., DiGiuseppe, R., & Wessler, R. L. (1980), *A practitioners guide to Rational Emotive Therapy*, New York: Oxford University Press.

World Health Organization (2002). World Report on Violence and Health. Geneva. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42495/9241545615_eng.pdf?sequence=1 (Erişim tarihi:.27.05.2019).

Xie, M., Heimer, K. & Lauritsen, J. L. (2012). Violence against women in US metropolitan areas: Changes in women's status and risk, 1980-2004. *Criminology, 50*, 105-143.

Yıldırım, R. D. (2016). *İrrasyonel inanışların ontolojik iyi olma değişkenleri ile değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Arel Üniversitesi, İstanbul.

Yıldırım, S. (2016). *Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve toplumsal cinsiyet tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Yıldız, M. (2016). *Romantik İlişkilerde Şiddetin Ana-Baba Tutumları ve Benlik Saygısıyla İlişkisi.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Yiğitalp., G., Ertem., M., Özkaynak., V. (2007). "Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Konusunda Deneyimleri ve Bu Konudaki Görüşleri", *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 6* (2): 131-136.

Yiğitbaş, S. (2016). *Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Çarpıtmaları ile Kişiler Arası İlişkileri ve Fonksiyonel Olmayan Tutumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. (Yayınlammamış Yüksek Lisans Tezi). Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimağusa: Kuzey Kıbrıs.

Yumuşak, A. (2013). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları, toplumsal cinsiyetçilik ve narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.

Yurtal Dinç, F. (1999). *Üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi.* (Yayımlanmamış Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.